

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Vitas Parallelas Graecè & Latinè

Plutarchus

Francofurti, 1620

C. Marcius Coriolanus

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

urn:nbn:de:hbz:468-1-1340

deliberaret. Postremo docuit Lysandru*n* Critias A non posse Lacedæmonios, dum reipub. arbitrium apud populum Athenis fore, secure imperium tenere, & ut placide & patienter paucorum ditione Athenienses ferant, acquiescere eos tamen rebus præsentibus non permisurum Alcibiadem. Cæterum non prius hæc Lysandrum mouerunt, quam à magistratibus urbanis est scytala allata, quæ iuberet ut Alcibiadem tolleret, siue illi quoque solertia eius & in rebus gerendis felicitate timuerunt, siue Agidis id dederunt gratia. Quum igitur missio nuntio Lysander ad Pharnabazum id ei mandasset exequendum, atque ille Magæo fratri & Susamithri patruo hoc facin' delegasset, agebat forte Alcibiades in vico quodam Phrygiæ, eratq; vna amica Timandra. Ei imago secundum quietem huiuscmodi oblata est. Visus est amicæ esse amictus amiculo, & in vlnis illa caput suum tenens faciem comete more foeminæ, pigmentoque & fuco illinere. Alii vidisse eum ferunt à Magæo se in somno obruncari, & corpus suum comburi, atque hanc fuisse ei speciem non multo ante obitum obiectam aiunt. At illis, qui missi ad eum fuerunt, non fuit animus committere se in domum vbi agebat: sed corona circumfusi succenderunt eam. Qua re animaduersa Alcibiades, vestes & stragula pleraq; glomerata igni iniecit, ac lacerna sua circum sinistram intoræ, dextra strictum tenens gladium, deiecit se in ignem, ex quo inuolatus ante euanusit quam deflagrarent vestes, barbatosque conspectu suo dissipauit. Nemo enim præstolatus est eum, neq; cominus congressus, sed eminus iacula & sagittas ingessere. Quum ad eum modum cecidisset, & recessissent barbari, sustulit Timandra cadauer, suisque obuclatum & inuolutum tunicis ex præsenti copia splendide & prolixe funerauit. Huius ferunt filiam fuisse Laidem, quæ dicta fuit Corinthia, quum Hyccaris Siciliæ oppidulo fuerit captiuæ abducta. Nonnulli in cæteris Alcibiadis fate his asseriuntur: autorem cædis tamen non Pharnabazum fuisse, neq; Lysandrum, neq; Lacedæmonios: sed puellam Alcibiadem nobilis loci pelleatam in contubernio habuisse, cuius fratres grauiter contumeliam ferentes, domum in qua degebat Alcibiades inflammaisse, atq; illum se deieuisse, ut dictum est, & per ignem erupisse.

A διερεῖτο. πέλος δὲ Κερτίας ἐδίδασκε Λύσανδρον ὡς Ἀγρι-
νάγων ὥχεπι δημοκρατούμενων ἀσφαλέστερον Δακεδαυ-
μονίοις τῆς Ελλάδος. Ἀθεωάγος ἔτι, καὶ τρέψας πάνταν καὶ
καλέσας τοὺς ὀλιγοχρήστας ἔχων, σύνεστος Σάμη Αλκιβιάδης
ἀβερεῖν θητὴν καθεστώτων. ἐμβύνη πειάδη γε τρέψας τούς
τοῖς οἱ Λύσανδρος ή τῷ θεῷ τῷ θεῷ τοῖς τελεῖν σκυτάλαις ἐλθεῖν,
κελάθυσαν ἐκ ποδῶν ποιόσατε τὸν Αλκιβιάδην. εἴτε κα-
κείνοις φοβερότων τὸν οὔξυτηπα καὶ μεγαλετραχυμοσών τῆς
αἰδρὸς, εἴτε τῷ Αγρινῷ χρέοις. ὡς σῦν οἱ Λύσανδρος ἐ-
πειψήσας τὸν Φαραβαζὸν Τάντα τραχάτειν κελάθυσαν, οἱ
B οἱ Μαγαίφε ταῖς αἰδελφῷ τῷ Συσταίηρῃ τῷ θείῳ τρεσ-
ταῖς οὐ ἔργον. ἔτυχε μὴν σὺ κάμη τοῦ τὸν Φρυγίας οἱ Αλκι- . Palmer.
βιάδης τοσούδιατάλμηνος, ἔχων Τιμαίδρας μὲν αἰτεῖ τὸν ἐ-
ταίρευον ὄψιν οὐ κατὰ τοὺς ὑπνοὺς εἶδε τοιαυτέντοις. ἐδόκει τοικεῖας
μὴν αὐτὸς τὸν εὐθύτην τὸν επάρχοντας, σκέπτοντο τὸν κεφαλέαν σὺ τὸ
ἀγνάλεις ἔχοντας αὐτὸν κεραμένην θερώσαντον ἀπερχυνα-
κές, οὐσογράφουσαν καὶ φυματίζουσαν. ἔτεροι δέ Φασιν ιδεῖν τὸ
κεφαλίνην ἀποτέμνοντες αὐτὸν τοῖς τοῖς τον Μαγαίφον σὺ τοῖς
ὑπνοῖς, καὶ θεῖσα κερόμνον. ἀλλὰ τὸ μὴν ὄψιν τὸ πολὺ ψυραῖ
C λέγουσι τρέψας τελεύτης· οἱ δὲ πεμφεύγετες τρέψας αὐτὸν,
σύν οὐτόλμησαν εἰσελθεῖν, ἀλλὰ κύκλῳ τοῖς οἰκίαις τρέπεταις,
σκεπτίμως τρέψασι. αἰδούμνος δὲ οἱ Αλκιβιάδης, τὸ μὴν ιματί-
ων τὰ πλειστά καὶ τὸ τρωμάτων σωματαγάννην, ἐπέρριψε ταῦτα πο-
εῖ· τῇ δὲ πριτερά καὶ εἰ τοῦ έαυτοῦ Χλωρίδα τρέπεταις, τῇ
δεξιᾷ σπασάμνηος δέντρον χειδίον, οὐκέπεσεν ἀπαντίστησε τὸ
πυρός τοινήν Διφλέγεται τοῦ μέτηπα· καὶ τοὺς Βαρβάρους
οὐφεύσις μεσκέδεσσιν. Οὐδεῖς γέροντες μεινεν αὐτὸν, οὐδὲ εἰς χεῖρας
συνῆθεν, ἀλλὰ ποσάτες ἔβασιοι ἀκριποῖς καὶ τοξόμασιν.
ἔπειδεν αὐτὸν πεσόντος, καὶ τῷ Βαρβάρον ἀπελθόντων, η Τι-
D μούδρα τὸν νεκρὸν διείλετο, καὶ τοῖς αὐτῆς τρέπεταις καὶ
τρέπεταις καὶ ταπείσκεταις, σύν τῷ παρέντων σκέπτονται
λεπτωτρέψας καὶ φιλοτίμος. Τάντης λέγεται θυγατέρα ψυραῖς
Λαίδα, τὸ Κοειτίαν μὲν τρεποσαρθρόποισαν, σύν τοικεί-
ρων Σικελικῷ πολίσματος αἰχμαλωτὸν ψυραῖμένων. ἔνιοι δὲ
τὰ μὲν ἀλλα τοῖς τὸν Αλκιβιάδου τελεύτης ὄμολογοδοτούσ-
τοις· αἵπατα δέ Φασιν τὸν Φαραβαζὸν οὐδὲ Λύσανδρον οὐδὲ
Δακεδαυμονίος τρέψασθεν, αὐτὸν δὲ τὸν Αλκιβιάδην γνωσίμουν
τοῖς αὖτις εφθαρκότες γυμναῖον, ἔχειν σὺν αὐτῷ τοὺς δέ αἰδελφοὺς
τὸ γυμναῖον οὐδὲν τὸ μετεῖσας φέρεντας, εἰ μωροῖς τε τοῖς
ίδης, καὶ πατέρειν αὐτὸν ὡς απερχόμενος οὐδὲ τὸ πυρός τὸν ξεδημόμνηος.

PLUTARCHI
C. MARCIUS
CORIOLANVS.

MARCIORVM gens Romæ inter patricios multos dedit claros viros, ex quibus Ancus Marcius fuit Numæ ex filia nepos qui post Tullum Hostiliū regnauit. Ex hac familia ēt P. & Q. Marcii fuere, qui magnū & insignē aquæ ductū Romæ fecerūt: & Censorinus, quē populus Romanus creauit iterū censorē.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ
ΜΑΡΚΙΟΣ ΓΑΙΟΣ
ΚΟΡΙΟΛΑΝΟΣ.

ΜΑΡΚΙΩΝ οἵκος σ' Ρώμην, τὸ πα-
τικίσιον πολλοὺς παρέζευν ἐνδόξους αὐδρας,
ῶν καὶ Μάρκιος ἦν Γαῖος ὁ Νερμᾶ θυματί-
δοις, καὶ μὲν Τύλιον Ὁσύλλιον διαστελεῖ-
θεὶς οὐρανος. Μάρκιοι δὲ οὗτοι καὶ Γόπλιοι
καὶ Κοίντος, οἱ πλέοντος ὑδωράκη κάλλιστοι σ' Ρώμην καταγαγέ-
τες καὶ Κέωστορίνος, ὃν δισαπέδεις πιμπτήν οἱ Ρωμαίοις δῆμος.

εἰ ταῦτα ἀπὸ πειθαρίσκείνου, νόμον ἔτετο καὶ ἐψηφίσατο Α
μηδενὶ τῷ σύρχειν διεξεῖνα μετελθεῖν. Γάιος ἢ Μάρκιος
τοῦ οὐ πάθεγέρασθαι, τεφείστασθαι χήρα, πα-
τέος ὄρφανός, ἀπέδειξε τὸ ὄρφανόν αὐλαῖον εὔχοσταν κακόν,
τοφές τοῦ πολυέας αποδάμον αἴθρα καὶ ἀλεφεῖς τὴν πολ-
λαῖν, οὐδὲν ἐμποδὼν οὐσαν αἴλως τοῖς φαύλοις αὐτῶν κατέχειν
ψέγειν παρέχουσαν αὐτῶν ὡς αἰμελεῖα θλιψίεις εὑσταχεῖσαν. οὐδὲ
αὐτὸς αἰπέλιθτίρος καὶ τοῖς τὸ Φύσιν ἕχοντος, εἰσὶ θεο-
γνοία καὶ αἴλων αὐτῶν αἴλων, πολλὰ τοῖς χει-
ροῖς ὅμοι φαύλοι συναποτίκτειν, ὥστερ διῆρητον καὶ
γεωργία θεαπείας μὴ τυχοδοσαν. Θυρίδης οὐδὲν αὐτὸς τοφές
ἀπομπα τῆς γνώμης καὶ καρτερὸν, ὄρμας τε μεγάλος καὶ
τελεσιρρέας τὸν καλαῖν ἔξεφερε. Ιυμοῖς τε αὖ πάλιν χει-
λινος αἰρέστοις καὶ φιλοτεκίας αἴτρεσθοις, οὐ ράδιον οὐδὲ
βύαρμοσον αἰθρώποις συνεῖνα παρεῖχεν, ἀλλὰ τῷ σύνδομος
καὶ πάνοις καὶ τῷ χρημάτων αἴπαθται αὐτὸς θαυμάζοντες,
καὶ οἰομάζοντες ἐγκεχίτειαν καὶ δικαιοσύνην καὶ δύστρειαν,
σὺ ταῦς πολιτικῆς αὖ πάλιν ὀμιλίας ὡς ἐπαγγῆς καὶ αὐτοῖς
καὶ οἰλιγχρικοὺς ἐδυνάσθεντον. Οὐδὲν γὰρ ἄλομον οὐδὲν
τοπολαύοντον αἴθερποι ποσοῦτον ὅσσον ἔξημερασαν τὸ
Φύσιν, τὸν λέγουν καὶ παμδίας, τῷ λέγειν δέξαμενον
μέτεπον, καὶ τὸν ἀγρόν διπολεμοῦσαν. ὅλως μὲν δὲν σὺ τοῖς
τούτῳ χρόνοις ἡ Ρώμη μάλιστα τῆς Σερεπτῆς τὸν τοπε-
μικέας καὶ εραποτικὰς σκύδαμεν τοφέας, καὶ ἐμβρυεῖτο
τὸν Σερεπτὸν τὸν αὐτὸν ἐν τῷ αἰδρείας οὐρανοποεο-
αγερθέατο, καὶ τῷτο τῷ ψύχοις ὄνομα κρινόν ὑπάρχειν, φῆται
αἰδρείας ιδιακαλοῦσσι. οὐδὲ Μάρκιος ἐτέρων μᾶλλον ἐμπιπλῶν
γεγονές τοφές τοὺς πολεμικοὺς ἀγῶνας, διήνεις σὲ παμδὸς τῷ
ὄπλα μὲν χρεῖσθαι εἶχε καὶ τὸ έπικτήτων οὐδὲν οἰόλον
εἴτε τοῖς μὴ τὸ σύμφιτον ὅπλον καὶ συγγενεῖς οὐρτημένον ἔ-
χουσι καὶ παρεκκλασμένον, οὐτας ἡσκησε δύομα τοφές α-
πασαν οὐδὲν μάχην, ὥστε καὶ θεῖν ἐλεφερὸν εἶναι, καὶ βάρες
ἔχειν σὺ λεβαῖς καὶ θραπάλαις πολέμου δυσεκβίασον. οἱ
γοῦν ἔειν ἔχοντες δύναμις αὐτὸν τῆς Σερεπτῆς τοφές αὐτὸν, σὺ οἵ
έλειποντο, τὸν τὸ σώματος ἡ παλιντρόψιμον αἴτρεπτον οὐσαν, καὶ
τορὸς μηδένα πόνον αἴπαγορθύσαν. ἐγρατθίσαστο τοφέας τοφέας
τρατεῖαι ἐπι μειράκιον ἀν, ὅτε Ταρκινίων διαστολήσαν τὸ
Ρώμην, εἴτα σὲ πεσοῦτι μὲν πολλαὶ μάχαις καὶ πτίας, ὥστερ ἐ-
χατον καὶ οὐραφίεντι, πλήθοι μὲν Λατίνων, πολλοὶ δὲ καὶ τὸν
αἴλων Ιταλιωτὸν συνεπράτθουν, καὶ συγκεκτῆσαν θέπι τὸν Ρώ- E
μην, σὺν σκένῃ γαρ οὐδὲν μᾶλλον, ἡ Φόρετα Ρωμαίου
αὐτοῦ οὐδὲν καὶ φέρει καταβάλοντες. σὺ τούτη τῇ μάχῃ πολ-
λαῖς διπάσεπτον αἴματος πολεμόνος αἴπετεντεν. καὶ οὖν σὲ πετποεν τὸ
τρατηγός, σὺ τοφέτοις σὲ φίον ἐτεφύσασεν δρυὸς τεφαίφ. τού-
τον γὰρ ὁ νόμος τῷ πολίτων Σερεπτοῖσαν τὸ σέφανον ἐπο-
δέδωκεν εἴτε δὴ μάλιστα πηκόσας δι' Αρκάδας τὸν δρῦν,
βαλανηφάγους τὸν δέ τοις γενομένων τοφεσαγροθέντας, εἴτε
ώσταχν καὶ πονταχοῦ δρυὸς οὐσαν διπορέιαν τρατολογήσοις,
εἴτε Δίος πολιέως ιερὸν ὄντα τὸν τῆς δρυὸς τεφανον, οἰο-
μένος θηλεστωτείᾳ πολλῇ τῷ μίδοδαμη τρεπόντας. εἴτε δὲ οὐδὲ
δρῦς τὸν μὲν αὐγίσιον, καλλικερπόπτην, τὸν δὲ πηδασῶν ιγμο-
νος, καὶ ποτὸν, διμελίπον. οὐλογδὲ παρεῖχε τὰ πλεῖστα τὸν γεμο-

A Postea illo suisore sanxerūt lege, ne quis eum magistratum bis caperet. At C. Marcius, de quo hīc agimus, sub matre eductus vidua, patre orbus, solitudinem docuit, et si aliis sit obnoxia in eōmodis, ad virtutem tamen & claritatem obtinendam nihil esse impedimento, quæ alioquin occasionem præbet improbis ipsam culpandi & infestandi, vel ut incuria ipsos labefaciat. Idem hic testimonium perhibet illis qui naturam arbitrantur, si generosa sit & bona, deficiatur autem institutione, sicut secundum agrum, qui cultus non sit, multa simul cū virtutibus virtus edere, quandoquidem robur & firmitas ad omnia eius mentis magnos extulit & valentes ad virtutē impulsus. Contra indulgens impotentiis iris, inflexibiliq; peruvicaciae, consuetudinem cum hominibus eius præbuit neq; facilem neq; comem. Sed qui eius aduersus voluptates, labores, & pecuniam immotū animū extollebant, nominabantq; eam continentiam, iustitiam, & fortitudinem: è diuerso in congressibus ciuilibus abhorrebant, vt à graui, tristi, & imperioso. Nullum enim ex musarum placiditate ferunt mortales maiorem fructum, quam quod ingenium doctrina & institutione molliat, vt amplectatur per doctrinā mediocritatem, & quod est immodicum deponat. Omnino habebat illis quidem tempestatisbus Roma p̄r ceteris virtutib; artes bellicas & militares in honore. Quod confirmatur ex eo quod virtutē illi ab uno fortitudinis nomine deducunt: & quium eo peculiari vocabulo fortitudinē nuncupent, communis sit tamen generis appellatio. At Marcius, ad certam in bellica supra alios pronus, mox à puerō arma tractauit. Nec vero esse vsquā vñi cēsens accersita armā his, natīua & genitiua qui non habent expedita atq; instructa: ita corpus ad omnis gentis pugnā parauit, vt ad cursum agilis esset, & pondus haberet in prehendendo luctisq; bellicis difficile extricatu. Qui igitur concertationē cū eo de magnanimitate & virtute habebat, vbi succumberent, corporis eius causabantur inflexible robur, & nullo fatiscens labore. Prima stipendia fecit ad modū adolescentes, quo tempore Tarquinio, qui regnauerat Romā, deinde fuit expulsus, multis praeliis, p̄fligato, & nouissimā iacenti aleam, plerumq; nomen Latinū, plurimi ēt alii Itali socia arma iunxerant, & Romā moliebantur reducere: non tam quod studerent illi quam vt populi Romani incrementa, quæ suspecta habebant & inuisa, detraherent. In hac pugna, quæ s̄p̄ius in vtramq; partem variauit, Marcius strenue dimicans, in conspectu dictatoris militem Romanum, qui prope eum fuisse humi erat, non deseruit, sed protexit, inferente que se repulit & interfecit hostem. Itaq; victoria dux potitus, illum inter primos corona quercina donauit. Hæc enim ei qui seruauit ciuem de more datur: siue quercū potissimū in honore habuerint causa Arcadum, qui glandiuori sunt ab oraculo appellati, siue quod facilis vbiq; sit ducibus huius copia arboris, siue sacram Iovi vrbium praesidi coronā quercicam rite dari seruato ciue censuerint. Est autem ferarum arborū quercus fertilissima, & urbanarum robustissima. Erat quoq; ex ea cibus glās, & potus melitium. In opsonium etiam plerasque feras & aues præbebat, ad capturam ferens viscus.

Fama tenet visos in illa pugna Castorem & Pol-
lucem, atq; mox à prælio manantibus sudore equis
conspictos in foro nuntios victorię, quo loco pro-
pter fontem ædes eorum extat. Vnde diem victo-
rię Idus Iul. Tyndaridis consecravere. Atqui iuue-
num animos tenuiter gloriae cupidos claritas &
honores, si delati mature fuerunt, restinguunt, ci-
toq; expletum sitim eorum & auditatem, solida ve-
ro & firma pectora aluntur ornamenti, illustran-
turq; quasi vento ad ea quæ putantur bona excita-
ta. Non enim quasi mercedem accipiant, sed pi-
gnus dent, deferere erubescunt gloriam suam, &
non iisdem factis eam superare. Eo animo quum
B esset Marcius, æmulationē sibi ipse proposuit for-
titudinis, semperq; reeens contendens esse egre-
giis factis, decora decoribus cōiuxit, & spolia cu-
mulauit spoliis, effecitq; ut cum superioribus in se-
quentes imperatores de honoribus & laudib. suis
certarent, quo illos superarent. Neq; certe, quum
sepius pugnatum ea tempestate à Romanis sit, cō-
pluraq; gesta bella, ex vlo sine corona vel donis
est regressus. Virtutis aliis gloria finis erat, huic glo-
riae matris gaudium. Nam vbi laudari ipsum illa
audiuisset, & donari videlicet corona, lacrymansq;
prælætitia esset complexa, id summo sibi honori
felicitatiq; ducebat esse. Nempe aiunt Epaminon-
dam quoq; præse tulisse hunc affectum, qui, quod
Leutricum suum ductum & palmam pater & ma-
ter etiam tum superstites vidissent, in maxima re-
posuit felicitate sua. Cæterum fuit in tantum ille
beatus, quod vterq; parens sit ei gratulatus, eiusq;
fuerit particeps lætitia: Marcius, matri le putans
patri quoq; vicem benevolentiam debere, Volu-
mnia non latiabatur oblectanda & colenda. Vxo-
rem instantे illa & precante duxit, atq; uno in te-
sto cū matre, natis sibi iam liberis, habitauit. Quū
iam nomen esset eius in vrbe & opes ob virtutem
ingentes, seditio inter senatum, qui tuebatur ope-
lentos, exorta est & populum, qui perquam se gra-
uiter putabat opprimi à fœnatoribus. Siquidem
mediocriter locupletes pignorationibus & cauetio-
nibus omnibus exuebant fortunis: qui profus er-
ant inopes, eos ipsos ducebant, & corpora tene-
bant nexa vulnerum cicatricibus oppleta & con-
fecta, obitis pro patria expeditionibus, quarum
subierant nouissimam contra Sabinos, quum ditissimi
quiq; ostendissent se lenius cum ipsis asturos,
& ex senatus decreto sponsor consul M. Valerius
intercessisset. Cæterum quum in eo quoq; prælio
egregia opera militum enitusset, hostesq; cæsi es-
sent, neq; quicquam remitterent tamen fœnato-
res, curia autem dissimularet promissorum me-
minisse, duciq; denuo ciues & pignora capi per-
mitteret, tumultus vero inde seditioq; occuparet
fœda ciuitatem, neq; motus populi hostes fecellis-
ser, sed inducto exercitu fines Romanos vastarent,
habentibusq; delectum iuuentutis consulibus ne-
mo responderet ad nomen, tunc iterum dissonæ
sententiae fuerunt magistratum. Pars subuenient-
dum censebant pauperibus, nimiumque rigorem
laxandum iuris. Alii contra senserunt, inter quos
erat Marcius, non pecunia iacturæ tantam ra-
tionem ducens, sed initium hoc esse procacita-
tis & cōtumaciæ insurgentis aduersus leges, plebis:
pēnit, καὶ χαλέπους ὁ σωτὸνον αὐδικούς καὶ νόμιμον.

A καὶ σκείνη ἐτῇ μάχῃ καὶ δοὺς Διοσκέρεις ἐπιφανῶν λί-
γεσοι, καὶ μετὰ τὴν μάχην διῆντος ὀφθεῖναρρεομένοις οἰδρωτοῖς
τοῖς ἐπωνισταῖς αὐτοῖς τὴν νίκην ἐπαγγήλιονται, οὐ τοῦ τοῦδε
τὴν κρίνειν νεοῖς δέσπινταις οἰδρυμένος. θέτει καὶ τὴν ημέραν
ἐπινίκιον οὖσαν, αὐτῷ Ιουλίωνι, Τάξιδον διοσκέρεις
αἰερώντας, νέαντος (αὐτοῖς εἶσκεν) αἰδρωτὸν ἐπιφαίνεια καὶ πημὸν τοῖς
μὲν ἐλαφρῶς φιλοπόμοις φύσεις ταχοῖς τετραγωνο-
μέτη, σέβεται, καὶ ἀποτίμητον ταχὺ διψάδες αὐτῷ τοῖς
ἀψικερού, τῷ δὲ ἐμβελῷ καὶ βεβαίᾳ φρεγίματα αὐξοστον
αἱ πημὲς καὶ λαρυτηρίων, ἀπερντοπλόκατος ἐχερ-
μηνα τοῖς διφανέμονικαλέν. οὐ γάρ τοις μιαδοῖς ἀπολαμ-
βάνοτες, δὲλλοὶ αἰσχενεοὶ μιδότες, αἰχνοῖς τοὺς τὸν δέξιν
καπελιπτεῖν, καὶ μὴ τοῖς αἰτεῖσι ἔργοις ταχθαλέαται. τῷτο
παθὼν ὁ Μάρκιος, αὐτὸς αὐτῷ τοῦτον αἰδραγαθίας πρό-
τηκε, καὶ τὸ τε αἴτιον διερύθρων εἴτε τῆς τοῖς σκείνου
πημῆς εἰσινταις, καὶ μρτυείας ταχθαλέαται. πολλάν γέτοις
τοπερ Ρωμαῖοις αἰγάλων καὶ πολέμου γρομένοις, δὲ σδετοῖς α-
τεφαίστοις ἀλθεούσις αἰγάλεος. οὐδὲ τοῖς μὲν ἄλλοις ἡ δέξα,
C τῆς σχετῆς τέλος, σκείνεται τῆς δέξης, η τῆς μητρὸς διφε-
σούν. διὸ σκείνειν ἐπαινούμενον ἀκεστοῦ, καὶ τεφανέμον
ιδεῖν, καὶ ταχθαλεῖν διεκρύσσονταν υπὸ ιδούτης, στημοτατον αὐ-
τοῖς σκόμιζε ποιεῖν καὶ μακαρεῖστατον. τῷτο δὲ ἀμέλει καὶ τὸν
Επαμινόνδαν Φασιν ἐξομολογούσαται, διπάθος, διτυχία
παιούμενον αὐτὸν μεγίστην, οἵτι τὴν στηλὴν τοῦ Λαζίου τραπηγα
αὐτὸν καὶ τὸν ὑπὸ μήτηρ ἐπιζωτέοντα. δὲλλοὶ
σκείνοις μὲν ἀμφοτέρων απέλευσε τὸν ζεγέων, συνιδομένοις
καὶ συδημένοις. Μάρκιος ἐτῇ μητερὶ τοῖς διπάθος ὁφεί-
λειν καὶ τὸν οἰούμονος, σόκον σκεπτατο τὸν Οὐσλεγρυίαν
διφεύσιν τὴν πημήν. διλλὰ καὶ γυναικαί Βουλευμένοις καὶ
δεομένοις ἔγημε, καὶ τὴν οἰκίαν ἀσκεῖ, γνωμένον πάρδαν, ο-
μοδοῦται τῆς μητρὸς. ιδητοὶ δέ τοις δέξαιαστοις καὶ δινάμειοις
απὸ τῆς σχετῆς αὐτῇ πόλει μεγάλων ἔχοντος, η βεληνοῖς τοῖς
πλογοστοῖς αἰματίουστα ταχοῖς τὸν δῆμον ἐποιοῖστε, πολλὰ καὶ
δεινὰ πάζειν τὸν τὸν διακτῶν δοκεῖσθαι. τοῖς μὲν διὸ κεκτη-
μένοις μετεια, πολύτων ἀφηγεῖτο τὸν οἴτων, στρατηγοῖς
καὶ ταχοῖσι. τοῖς δὲ πλωτελῶσις διπάθοις, αἰτεῖσαπῆγον, καὶ
τὰ σώματα καθείρυνσαν αὐτῶν, ὀτειλας ἔχοντα τεραμέ-
νων πολλὰς καὶ πεπονικάτων αὐτῆς τοῦ τοῦ πατεῖδος
E τραπείας, ὃν τὴν τελεθεταῖαι ἐδέξατο τοῖς Σαβίνοις. τὸ τε
πλογοστωτάτων ἐπαγγειλαμένοις μετειάστειν, καὶ τὴν Βου-
λῆν τὸ σχετότα Μάρκεν Οὐαλέσιον ἐγγυήσαται, τυφιστ-
μένον. ἐπειδὴ κακέντοις ἀγωνισταμένοις τὸν μάχην ταχθύ-
μης καὶ κερτίσποι τὸν πολεμίων, Γορυβοὶ δέ τοις διετέλεσαν τὸν τὸν
διανειτῶν θητεικές, οὐδὲ η βουλὴ ταχοστηπεῖτο μερμη-
στα, τὸν ὀμολογημένον, δὲλλοὶ ἀγειδίοις πάλιν ταχεῖστε
καὶ ρυταζομένοις. Θερυβοὶ δέ τοις συστάστεις ησαν αὐτῇ πό-
λει ποιοῖσι. καὶ τοῖς πολεμίοις σόκον ἐλαχθε ταχαχωδῶς ἐ-
χων ὁ δῆμος, δὲλλοὶ ἐμβαλόντες ἐπιπόλον τὸν χώ-
F ερ. τὸν δὲ σχετότα οἰτας τὰ ὄπλα τοῖς στηλὴν τοῦ ηλικία κα-
λούστων, σόκοις ταχθάκουεν οὕτω διέσπασται αἱ γνάμη
πάλιν τὸν στηλεῖ τοῦ πημοῦ τοῖς μὲν ὕστοτε δεῖν ψφεαται τοῖς
ἔνιοι δὲ διτέτειν, ὃν μὲν τοῖς Μάρκιος οὐ δι- τὸν

εἰ σωφρονός, πάνει καὶ σεβονέειν παρακελθόμενος. Αἴδη, si saperent, ut opprimerent & extinguerent, hortatus est. Senatu his de rebus crebro paucis diebus habito, nec quicquam expediente, plebs repente conspirās, ac se se mutuo cohortata, excessit urbe, & in montem, qui nunc Sacer appellatur, trans Anienem amnem secessit. Quieti sine villa violentia, tantum urbe se iamdudum fremebant pulsos, aera, aquam, locum suppeditaturam ubiq; ad sepulturam Italiam, quibus nihil amplius sint colentes Romanum habituri, quam ut pro diuitibus militantes, vultieribus concidantur & vitam profundant. Id timentes patres, ex maiorib. natu moderatissimum quenq; & maxime popularem miserunt ad plebem. Princeps legationis fuit Mene-nius Agrippa. Hic partim obsecrans, partim senatum defendens, in extrema oratione ad figuram perulgatam fabulæ delapsus est. Nam omnes hominis partes coniurasse ait contra ventrē, questas solum ignavum in homine & immunem quiescere, omniaq; illius queri auditi ingenitū suo labore & ministerio: ventrem vero stultitiam carū derisisse, ignorantium recipere quidem alimentū intra se omne, sed reddere id ex se, & distribuere in alias. Eadem (inquit) ratio, Quirites, patrum, est vobiscum: nam recte atque ordine deliberata apud eos consilia coepaque omnibus vobis adferunt & disperint utilitatem atq; fructum. In concordiam deinde concessum est, postulaueruntq; à senatu & obtinuerunt ut quinq; viri crearentur, quibus auxilii latio esset, qui nunc tribuni plebis vocantur. Primos creauerunt, quos seditionis autores habuerant, Junium Brutum & Sycinum Vellutum. Ciuitate reconciliata, plebs confessim arma cepit, & obnoxie imperata ad bellum fecit. C. Marcius, quamquam nec ipse populi viribus, clangescente principum potentia, laetus fuit, pariterq; nobilitatem plerāq; vidi animatum, incitauit eam tamen ne concederent in defendenda patria popularibus, sed incumberet, ut cognosceretur virtute potius ipsam quam opibus antecellere. Porro Volscorum gentis, quibuscum gerebant bellum, caput Coriolani erant. Quam urbem quum obsideret consul Cominius, reliqui Volsci trepidantes, omnibus collectis viribus in conspectu oppidi statuerunt cum Ronanis configere, atq; duabus ex partibus eos adoriri. Aduersus id Cominius bipartito exercitu, extra inuidentibus, Volscis ipse occurrit, & Titum Lartium, virum inter Romanos præstantissimum, reliquit ad obsidionem continuandam. Ibi contempto Coriolani castrorum præsidio, eruptionem facere, inuidentesq; Romanos primo superiores fuerunt, eosque intra vallum usque insequebantur. Hic Marcius cum modica manu procurrerit, cæsisque qui se primi obtulerunt, atque aliorum retuso impetu, Romanos alta voce ad repetendam pugnam vocavit. Erat enim qualis esse Cato voluit militem, non manutantum & gladio, verum & vocis contentione & obtutu vultus terribilis aspicienti hosti atque intolerabilis. Concurrentibus multis, & se ad illum aggregantibus, receperunt se paudi hostes. Neq; haec tenus fuit contentus, sed tergis inhessit eorum, & effuse fugientes usq; ad portam egit.

F Οιολεσκαι δείσαστε, ὅπει τοῖς Ρωμαῖοις συνεβούσσαι πρυταγότεν, ως πρέστη πόλει ποιοσύναις μάχαι, καὶ διχότεν ὄπιχειρόστεντες αὐτοῖς. ἐπεὶ δὲ οἱ Κομίνοις διελῶνται διάναμον, αὐτὸς μὴν ἀπήντας τοῖς ἔξωθεν ὄπιτον τὸν πόλεμον. οὐδὲ Μάρκιος, οὐτὲ αὐτὸς ἀδύλμος οἰς ὁδῆμοι γνει, σύδουσι τῆς Σερισκετίας, καὶ τὸν ἄλλων πατεχιῶν πολοὺς ὄραν διάποτε πεπονθότες, ὅμοις παρεκάλει μὴ ἀπολείπεσθαι τὸν δημοποιῶν σὺν τοῖς τοῦτοις πατεῖσδος αγῶνι, ἀλλὰ τὴν ἔρετη μελλοντὴν διωνάμει φάγεας Σφέρενται αὐτὸν. οὐδὲ τῷ Οὐολεύσκων ἔθνει πρέστησις οὐσέπολέμων, οὐδὲ Κορελαίων πόλις αἵξιμα μέγιστον εἶχε. Ταῦτα διὰ τὸν ὑπάτου Κομίνος πρεσβυτελόστατος, οἱ λοιποὶ Ε Οιολεσκαι δείσαστε, ὅπει τοῖς Ρωμαῖοις συνεβούσσαι πρυταγότεν, ως πρέστη πόλει ποιοσύναις μάχαι, καὶ διχότεν ὄπιχειρόστεντες αὐτοῖς. ἐπεὶ δὲ οἱ Κομίνοις διελῶνται διάναμον, αὐτὸς μὴν ἀπήντας τοῖς ἔξωθεν ὄπιτον τὸν πόλεμον. οὐδὲ Μάρκιος ἀκρδαμένοι σὺν ὄλιγοις, καὶ καταβαλώντος πρεσβυτελόστατος αὐτῷ μάλιστα, τοὺς δὲ ἄλλους τοῦτοις πρεσβυτελόστατος, αἴκεντο μεγάλη βοῆ τοῖς Ρωμαῖοις. καὶ γένει (ώστε) ηὔσιον τὸν πραπάτενον Κάτων) οὐ χρεῖσθαι πληγὴ μάνον, ἀλλὰ τοῖς φωνᾶς καὶ ὄψις πρεσβυτελόστατος φοβερὸς αὐτοῖς πολεμίσει, καὶ δυσσυποστατος. αἱ θρειζούσαις δὲ πόλεις τοῖς συνιστάμενοις τοῖς αὐτοῖς, ἀπεκρεψαν οἱ πολέμοι δείσαστες. οἱ δὲ οὐκ ἡγάπησεν, διλέπησεν, τοῖς συνιστάμενοις τοῖς πολεμίσαστοις, αἱ θρειζούσαις δὲ πόλεις τοῖς Ρωμαῖοις. καὶ γένει (ώστε)

Ibi Romanos contemplatus nō vtrā persequi hostem, quod grande ex muris ingereretur telorum: neque, vt permixtus fugientibus in urbem virorū plenam bellicosorum armaq; tenentium i trumperet, substituere vllus animo auderet, institit tamen, hortatusque est, atque incendit suos, patefactam vociferans à fortuna insectantibus magis quam fugientibus portam. Quum sequi nisi pauci detrectarent, via per medios facta hostes magno impietu, in oppidum vñā cum hostibus irrupt, neque quisquam erat primū, qui restare vel ei se auderet obijcere. Vbi deinde per pauicos in vrbe animaduertit, qui præstò essent sibi & assisterent inter medios socios simul & hostes agens, pugnat dicitur incredibilem manus promptitudine, pedum velocitate, atq; ardore animi in oppido edidisse, fusisq; omnibus, in quos eum tulit impetus, partim in ultimas vrbis partes extrusisse, partim, rē deplorata, arma abiiciensibus magnam commoditatem Latitio inducendi in oppidum Romanos dedisse. Ita oppido capto, dum pleriq; in eo sunt exhaustiendo & diripiendo occupati, indignatus Marcius, clamat rem indignam esse, si dum consul & qui cum eo sint ciues signis collatis fortasse cum hostibus dimicent, ipsi circumcurrent ad prædam, aut prædæ colore periculum declinent. Sed quem pauci parerent ei, quos promptos videt, secum trahens, pergit quo processisse sentit exercitum, crebrò excitans agmen & adhortans ne elanguefcat, crebrò deos precans ne post prælium, verū tempestive, adsit quo certamen queat vñā cum ciuibus & periculum subire. Moris erat id temporis in acie stantibus Romanis, quū iam sumpturi scuta essent & togam præcincturi, testamenta in procinctu facere, & tribus aut quatuor exaudientibus nuncupare hæredem. Id agentibus militibus Marcius, quum hostis sub oculis esset, superuenit. Ac primus eius cōspectus cum paucis crurore & sudore oppletis venientis iniecit pauorem: cæterū postquam accurrit, consuliq; extultans dextram porrexit & captam annuntiavit urbem: Cominius autem complexus eum & osculatus est, omnibus, qui vel ipsum successum audiebant vel assequebatur conjectura, creuerunt animi, clamaueruntq; pergeret & prælium committeret. At Marcius percunctatus Cominium est quemadmodum acies instructa hostium, & vbi robur eorum esset locatum. Quum arbitrari se respondisset ille, quæ median aciem obtinerent, cohortes Antiatium esse longè fortissimas, neque esse animo vllis inferiores: Ergo Marcius, quæso, inquit, petoque me vt hisce cum viris illis opponas. Id consul, collaudato animo eius, concessit. Vt hastis cōceptum est pugnari, prouolantis ante aciem Marcij vim non sustinuerunt qui in fronte stabant Volsci, sed partem eam acie illi, in quam intulit se, disiecit protinus. Inde quum aciem hostes vtrinque circumagerent, cingerentque Marcium armis, metuens ei consul misit eō delectam, quam circa se habebat, cohortem. Hic acri circa Marcium coorta pugna, multisque breui spatio cadentibus, instantes valida impressione pepulerunt hostes. Ad quos insequendos conuersi, laboribus & vulneribus grauem rogauerunt Marcius in castra vt se recipet.

A Κάκει δὲ ὄραν ἀποβεπομόνοις τῷ μίσειν τοῖς Ρωμαίοις, πολ-
λῶν μὲν ἀπὸ τῆς τείχους βέλαιν ὁροσφερομήνον. Βέβησε
εἰσιστοῦν τοῖς Φθύγεον εἰς πόλιν αἰδημάντιον πολεμικῶν γέ-
μουσαν, καὶ τοῖς ὄπλοις ὅντων, οὐδὲν δέ εἰς νοῶν ἐμβρέσαται
Θελμόντος, ὅμως ὑπέρσας παρεκάλεσε παρετάρρισεν, αἵεψ-
θεν Βούλην ἡσθίας τύχης τοῖς διώκεσον μᾶλλον ἢ τοῖς φθύ-
γεον τὴν πόλιν. οὐ πολλῶν δὲ Βουλευμάνων ἐπακελυθεῖν,
ώσαμένος Διοκλῆν τῷ πολεμίων, στήλεστο τὰς πύλας καὶ σω-
εισέπεσε μηδενὸς τοποφοροῦ μὴ πάχειν μηδὲ ἡ πόλις αὐτοῦ πολ-
μίσαντος. ἐπειδεὶς ἡ θεοτεῖδεν ὀλίγοις πομπασιν ἔνδον
Βούλας συμβοητῶν καὶ πορεμαχομένων, αἰακεμημέ-
νοις ὁμοὶ φίλοις καὶ πολεμίοις, ἀπίστον αὐγῶν λέγεται, καὶ
χθεοὶ ἔργεις, καὶ ποδῶν τάχι τοῦ Θερμήμασι ψυχῆς αὐγο-
πέμπτων σὲ τὴν πόλιν, καὶ κεατῶν ἀπομνηνῶν πορεύεις οἷς ὁ-
ρεύσεις, τοῖς μὲν στέλεσθαι πορεύεσθαι, τῷ δὲ απ-
παλμένων καταβαλόντων τὰ ὄπλα, πολὺν ἄδειαν τῆς
Μαρκίαν τούτην ἔξασθεν ἐπάγει ποτὲ Ρωμαίοις. οὗτος
δὲ τῆς πόλεως αἰλουρος, καὶ τῷ πλείστῳ σταρπαγάρῃς ὄν-
των τοῦ Διοκλήτιον χειρομάτων, οἱ Μαρκίας ἡγεμοντεῖ τῇ
εἶσοι, διὸν τούτους, τοῦ πατέρος καὶ τῷ σὺν ἀκείφε-
C πολιτῶν ταχαὶ ποιησαντεῖσθαι τοῖς πολεμίοις καὶ δι-
μαχομένοις, μὴ τοις ζημιαῖς τοξεύοντες. η πορευόμενος
ζημιαπομονὴ τοῦ διωνού ἀποδιδράσκειν. ἐπεὶ δὲ ἡ πολ-
λοῖς πορευομέναι, τοῖς Βουλευμάνοις μιαλαζεῖσιν, ἐβάσι-
ζε τὸν ὄδον ἢ διεράτημα πορευόμενοις ἥδη τῷ πολ-
λάκις μὴ ἐποτρύνων τοῖς σὺν αὐτῷ, καὶ τούτοις λαβεῖν
μὴ σύμβοιαν, πολλάκις δὲ τοῖς θεοῖς θύγολμος μὴ διπο-
λεφθεῖν τῆς μάχης, δὲν; εἰς τούτον ἐλθεῖν διότι σωμα-
τικοῖσται καὶ συγκινδυνοῦσι τοῖς πολίταις. οὐδὲ τότε
τοῖς Ρωμαίοις ἔθος, εἰς τάξιν καθίσαμένοις, καὶ μέλοισι τοῖς
D θυρεοῖς αιαλερίσαντε, καὶ τοιχοποιηθεῖσιν τὴν τίβενον,
αἷμα τοῦ Διοκλήτιος αἰράφαις γίνεσθαι, τελῶν ἡ πεπάρσιν
ἐπακευόντων ονομάζοντες τὸ κληρονόμον. Ταῦτα δὲ πορεύ-
τοις ἥδη τοῖς εραποτεῖσας Μαρκίας, σὺν ὧδε τῷ πολε-
μίον ὄντων, κατεπέφρεσαν. καὶ διὰ τοῦτον σύνοιες μετέπε-
πειστονέθεισι μετ' ὀλίγον αἴματος τοιχοπλεωσιν ἴδρωτος
ἐπεὶ δὲ τροσοδραμῶν τὰ πατέρα τοιχοφρίης τῶν δεξιῶν
σκέδησε καὶ τῆς πόλεως απηγέλε τῶν ἄλων, οὐδὲ Κομί-
νος τοῦτον επεισέστησε αὐτὸν καὶ κατηστάτητο, τοῖς μὲν πυθο-
λημοῖς διέλυτον κατόρθωμα, τοῖς δὲ εἰκάστοις, θάρρος
E παρέστη, καὶ τοῦ παρεκάλεσι ἀγέντος σωμάπλιν. οὐδὲ Μαρ-
κίας ἡρώτησε τὸν Κομίνον πῶς Διοκλητορυπταὶ τὰ τῷ πο-
λεμίων ὄπλα, καὶ ποὺ τέτακται διαμηνώταν. σκέιρους
Φίσταρος σίεσθαι τοῦ καὶ μέσον απείρας Αἰτατῆνες, πολε-
μικοτάτων καὶ μηδεὶς Φρεγηταῖς ὑφιεκέριν, Αἰτατῶν σε-
τοῖσιν (οἱ Μαρκίας Φίσταροι) καὶ αὐτομάχοι, καὶ τούτους ταξεῖν ἡμαῖς
τοῖς διδράσας ἔδωκεν σὺν ὑπατοῖς, θεμάτοις αὐτῷ διαρρέου-
μον. οὐδὲ δὲ τοσοῦ ἐμβολαῖς δοράτων, καὶ τῷ Μαρκίου πορευ-
δραμοῖς, σύνδικον οἰκτύπων τοῦ Ουολεύσικον δὲ
F ὡς πορεύεισε μέρος τῆς φάλαγξος, διῆς διεκέκριτο τῷ δὲ
ἐκετέρων διπλαρεφόντων καὶ ποιηθεῖσαντον τοῖς ὄπλοις
τὸ αἴδρυμα δείσας ὑπατοῖς τοῖς καρπίσοις τῷ ποιεῖ αὐτὸν Λέξι-
πεπτεν. ιδυρεῖσις τοῦ Μαρκίου μάχης θυμολύντος καὶ
επαβιολόντος, τοὺς πολεμίους ἐσώσαντο, καὶ βεπόληνοι πορεύ-
σιν βαριῶν ὄπται καὶ τρεπυμέντων, αἰσχυροῖς ἐπὶ διεράπεδον.

„εἰπὼν δὲ ἐκφροσύνην καί τε, σὸν ἔστι θιάριμνον, ἐφείπετο
τοῖς φίλοις οὐ. ἀπῆγε καὶ διειπόντα τράχυμα, πολλῶν μὲν
διαφανέστερων, πολλῶν δὲ ἀλέντων. τῇ μὲν υἱεραρχίᾳ τῷ Μαρ-
κίου τοῦ αὐτοῦ μήκους καὶ τῷ μηδὲν αὐτοῖς ζωμένων τοῖς τοῦ
ὑπατοῦ, διάβασας ὑπέστη διβίβηται, καὶ τοῖς θεοῖς τοῖς τοῦ πρέπουσα
ἀπόδειξθη τηλικύτερος κατορθώμασιν διφυμίαν, τοῖς τοῦ
Μαρκίου βέπεται. καὶ τοφέτον μὲν αὐτὸν θαυμαστὸν ἐπαγον
εἶπε, τῷ μὲν αὐτὸς δὲ τῇ μάχῃ θιάριμνος θεατὴς, τῷ δὲ τῷ
Μαρκίου μέτρυσθεντος. ἐπειτα πολλὰν χειρὶς καὶ πτωτού
γεγόντων αὐχμαλωτῶν καὶ δερφῶν, σκέλωσεν αὐτὸν ἐξε-
λέσθαι σίγα πομπαῖς τοῦ νέμειν τοῖς μηδοῖς. αὐτὸς δὲ σκει-
νουσὶ σφριζοῖς αὐτῷ κεκρυμμένον ἵππον ἐδωρήσατο. τῷ δὲ Ρω-
μαϊσῳ ἐπαγεσαῖται, ὁ Μαρκίος ταρσελθων, τὸν ἕπτον ἐ-
φιδέχεσθαι καὶ λαΐρειν τοῖς ἐπαγόντοις τῷ πρόχοτος, τῷ δὲ ἄλλῳ
μισθῳ, οὐ πρίνην προύμνην, εἴτε, καὶ αὐτοῖς πάσῃς εἰς ἐκκλησίας
τοῖς νέμονται. Εὔαρετον δὲ μίαν αὐτοῖς μακράρχειν, (ἔφη) καὶ δέο-
μαι λαζήν. ἦν μοι ξένος δὲ Οὐσιολύσκος καὶ Φίλος αἵρητος ἐπι-
εκτῆς κακομέτερος. διῆτη ἐάλωκε τοῦ, καὶ γέγενεν ὃ καὶ πλου-
σίου τεμαχεῖς οὐ δύσλεις. πολλῶν δὲν αὐτῷ κακῶν παρέγ-
νων ἐν αφελεῖς θρήνος, τούτῳ τοῦτον λεγεῖσθαι βοή
τε με. Σὺν ἀπόκτησε τῷ Μαρκίῳ, καὶ πλείονες οἱ θαυμά-
ζοντες ἐγένοντο διὰ μη κεκτούμενον. Ταῦτα χειρὶς τάιθρος,
ἢ τὸν τοῖς πόλεμοις αἰθραγαθίαν. καὶ γέροις φθονον τίκη
ζηλον τοῖς αὐτοῖς τοῦ ἐκείνου πιμφίλους σκαρεπτῶς, κακεί-
νοις τότε τῷ λαζήν μεγάλοις, πάμιτ λαζήν, ἀλειος ἐδέξε. καὶ
μᾶλλον αὐτῷ τῷ λαζητίῳ ἱγάπηρος ἀφ' ἣς κατεφέρει τηλι-
κύτερον, ἢ δὲ ἀντίξιον. Θεὸν γέρον δὲ χειραδηματικόν καλ-
λιόν εἶτινόν πλοιος. τοῦτο γέρατας, θεὸν δὲν αὐτῷ χειρὶς σε-
μύτερον. ἐπειδὴ ἐπαιδεύει τούτον τούτον θαυμάσιον διδάσκειν.
παλεούσιον Καρμίλος, Αἰλάς σκεπαστὸν (εἶπε) ὁ συγτραπε-
ταὶ τοῦ διαρεισ οὐ δικασθείσις θεοὶ μη δεχόμενοι τὸν αἴ-
δρα, μηδὲ βουλέντερον, λαζήν. ἦν δὲ σὸν ἔστιν ὅπερε πούτε διδ-
μένων απώλειας, διάλιπναν, καὶ ψυφιστικά καλέσθει Κο-
ρελάσιον, εἰ μή κατέχειν δὲ τοῦτον αὐτὸν δέδωκεν.
Ἐκ πυντεύτη ἔργει ὄνομα δικοειδέστερον. ὥστε μελίσα
δηλόν εἶτινόπ την ὄνοματην ἴδιον μὲν ὁ Γάιος, διὸ διδύτερον,
οἰκιας ἡ θυμοτεκνία, ὁ Μαρκίος. ταῦτα τείτοντας εὐχεῖ-
στο, συρρέεις πιον ἡ τύχης, ἰδέας, ἢ σφετῆς ὅπερετο
κακοῦ δέ Εἰλινες ἐπίτευτο ταράξεως μηδὲν ἐπάνυμον τοι σω-
τῆσε καὶ τον καλίκην, ἰδέας δέ, τοι φύσκων καὶ τοι γε-
πον. Αρετῆς δέ, τον διεργάτης καὶ τον φιλάδελφον. διτυ-
χίας δέ, τοι διδαγμον, διδύτερη την Βάπτων. εἰσι δέ την
Βασιλέων καὶ σκώμματα παρέχεν διπλησίδες, ὡς Αἰγι-
νιώτον Δάσσων, καὶ Πτολεμαῖον τὸν Λάρισον. ὅπερε πλέον δέ
την θρήσ τούτων τούτων Ρωμαϊσι κακούς, Διαδήματον πιά την
Μετέλλων καλέστετες, ὅπι πολὺ χρόνον ἔλκεσ ἔχω, ταπει-
νός τε πειδεδεμένος διμέτωπον. ἐτερού δέ, Κέλερε, αὐδί-
στα μὲν ἡμέρας ὀλίγας τῆς την πατέρας τελευτῆς διπλα-
φίοις μονομάχον αγῶνας τοῦτον δέχεται, δι ταύχος καὶ την εἰ-
τητα τῆς την πατέρας θυσιας θαυμάσαντες. εἰσι δέ σωτυχία
θιάριμνος μέχεται καλέσιον, Περέκλου μηδὲν αὐτὸν προσω-
πες πατέρας λαΐται καὶ Πόσουμον, αὐτειπνήτος. ὁ δὲ αὐδίδι-
μων θυμούμνων συμβούτης τελεσινα, θατερου τελευτησαντος,
Οὐσιοτη. την δέ σωματικῶν, οὐ μόνον Σύλλας, οὐδὲ Νί-
τας. καλαστείζετες, μητετυφλετητα, μητ' αὐτούς την σ

A Ille responso dato, *Lætitudine confici non esse vincen-*
tium, hæsit in fugientium tergis. Succubuit & reli-
quus exercitus, magnaq; edita strages, multi etiam
capti. Postridie *Marcio* accessito, conuocatisq; ad
prætorium reliquis, concendit consul tribunal. V-
bi dijs quum tam ob multas res feliciter gestas me-
ritas grates egisset, conuertit se ad *Marcium*. Primum
cum insignibus tulit laudibus, quum partim illius
virtutis ipse in certamine spectator fuisset, partim
testis esset *Lartius*. Deinde ex omni pecunie equo-
rum, & hominum præda, quæ erat ingens capta,
antequam alij partirentur, iussit eum decimam
B partem sumere. Hoc amplius, equum ornatum ei
virtutis causa donauit. Comprobante hoc exerci-
tu, procedens *Marcus* equum ait se accipere, gra-
tamque sibi esse consulis commendationem, reli-
qua, sicut mercedem non honorem, repudiare,
contentum fore virili prædæ portione. Vnam gra-
tiam, *inquit*, præcipuum peto, quam mihi oro con-
cedas. *Hospes* mihi in Volscis & amicus fuit, vir
bonus & probus. Hic captus est, atque ex opulen-
to & beato factus seruus, ei multis oppresso calamiti-
tibus vnam sufficit demisse, ne sub hasta veneat.
Ita fatum major exceptit *Marcium* acclamatio,
C pluresque fuerunt qui inuictum eius aduersus pe-
cuniā animum, quām virtutem stuperent bellī-
cam. Quippe qui nonnulla inuidia & æmulatio-
ne in eximios eius honores affecti fuerunt, illis
quoque tunc, eo quod non caperet eos, dignus es-
se qui magna caperet est visus, atq; impenitus sunt
virtutem eius exosculati, qua tanta præmia reiicie-
bat, quām eam, ob quam fuerat ea meritus. Pul-
chrius est enim pecunia quām armis recte vti, ac
non desiderare pecuniam, quām vti ea magnificen-
tius. Vbi clamor & strepitus conuiuit multitu-
dinis, ita *Cominius* fatus est, *Donailla*, commilito-
nes, non potestis recusantem & inuitum, ut accipi-
at, cogere, sed quod hac de re repellere datum non
valeat, id ei demus, cognomenque ei decernamus
Coriolani, nisi in eo tribuendo res ipsa iam nos
præuerterit. Hinc tertium nomen habuit Coriola-
ni. Vnde liqueclarissimè, ex nominibus proprium
fuisse Caium, alterum familiæ vel genti commu-
ne *Marcium*, tertium ex facto fuisse aliquo post
vel ex casu, vel figura, vel virtute impositum: sic
tribuerunt Græci ex re gesta cognomen Soterem
& Callinicum, ex forma Physconem & Grypum, ex
virtute Energetem & Philadelphum, ex felicitate
Eudæmonem alteri Battorum. Aliquis regi-
bus dederunt cauilla appellationem, vt Antigo-
no Dosonē, & Lamyrum Ptolemæo. Largius sunt
hoc genere vsi Romani, ac quandam ex Metellis,
quod diu in publico versaretur fronte in qua ylcus
habebat obligata, appellauerunt Diadematum:
alium Celerem, quod paucis ab obitu patris die-
bus, munus funebre gladiatorum mira celeritate
maturauisset exhibere. Aliquos ex natuitatis casu,
nunc quoque, vocant Proculum, si absente edi-
tus patre sit. Posthumum, si defuncto: geminis e-
ditis, si sublatuſ alter sit, superstitiū Vopiscum. Ex
corporis nota non Syllas modò & Rufos, sed &
F Cæcos & Claudioſ cognomina imponunt probè
assuefactientes ciues ne cæcitatem vel aliud corpo-
ris vitium probrōsum ducant aut contumeliosum.

sed aures his ut proprijs nominibus accommo-
dent. Cæterum pertinent hæc ad aliud scribendi
argumentum. Ut bellum conticuit, seditionem de
integro excitauerunt populi duces, nulla quidem
noua de causa vel iusta offensione, sed quæ tumultu-
tibus eorū superioribus necessariò comitabantur
mala, hōrum arripuerunt contra nobilitatem vela-
mentum. In cultis & efferatis agris quum annonæ
facultatem aliunde comparandæ tempora belli nō
permitterent, magna difficultas erat annonæ. Qua-
re evidentes homines factiosi, neque commercium
frumenti esse, neq; si sit, abundare argento popu-
lum, sermonibus & calumnijs adsperserunt locu-
pletes veteri odio impulsos autores famis esse. In-
ter hæc legati Veleris aduenere, qui oppidum de-
derent populo Romano, orarentq; vt mitteret eò
colonos. Pestilētia enim ita depopulata oppidum
erat, vt vix decima pars superesset ciuium. Visa er-
go prudentibus est percommode & in tempore ne-
cessitas oblata Veleris, quia ea re subleuatu-
ri annonæ difficultatem erant, & seditionem se dis-
cussuros sperabant, si quod maxime turbidum & à
seditiosis erat incitatum, velut tabidam vrbis col-
luuiem & turbulentam, reieciſſent. Hos ergo con-
ſules recensitos in coloniam miserunt. Quo autem
ciuibus mederentur tumultibus, cæteris delectu
ad bellum Volscicum indixerunt, rati in armis, ca-
ſtris, & communib[us] periculis commistos perni-
ciosos & inopes, populares & nobiles, placabilio-
res inter ſe & amicitiores fore. Enimverò hīc in-
tercedere Sicinius & Brutus, seditiosi tribuni, rem
ſeuissimam vociferantes blandissimo nomine eos
coloniā appellare, & homines pauperes tanquam
in voraginem detrudere, quum hos in oppidū aë-
ris insalubris, & insepulturum plenam funerū ha-
bitatum ablegent, sub alienis & infestis dijs, dein-
de non cōtentos partem ciuium fame necare, par-
tem pesti obijcere, etiam bellum vltro quarere, vt
ne qua calamitas absit ciuitati, quoniā vlt̄a feruire
diuitibus abnuat. Huiuscemodi orationibus popu-
lus impletus nec nomina edebat apud conſules, &
ſordebat ei colonia. Hæſitante ſenatu, tumidus iam
fastu Marcius, inflatus animis, & apud optimates
ingens, propalam obiecit ſe tribunis. Et coloniam
quidem deduxerunt, eosque qui in ſortem vene-
runt graibus mulctis cōpulerunt migrare. Quum
verò nomina dare in delectu prorsus abnuerunt,
ipſe trahens ſecum Marcius clientes ſuos & non-
nullos alios quos induxit, agrum Antiatem depo-
pulatus est. Vbi magna viſtamenti reperta, magna
etiam abacta præda pecoris hominumque, ipſe o-
mnibus abstinuit, ſed milites præda plenos & ma-
nubijs reduxit ad vrbem. Vnde cæteri pœnitentia
ducti, & inuidia aduersas eos qui abundantabant,
infensi erant Marcio, eiusque nomine & opibus,
quasi contra populem grandescētibus, offendebantur. Pōst aliquanto petijt Marcius consulatum.
Hīc multi demitigabantur, & rubor popu-
lo erat, virum nobilitate & virtute primum tot
tantis querebus gestis, ſuggillare & præterire. Nam
de more petentes consulatum rogarabant & pren-
ſabant ciues togis in comitijs ſine tunicis amicti,
οὐδεατα ταῦ Μάρκιον, οὐδε βαρύεσσα τὴν δέσμην
οὐγένου μετὰ τὴν ποτάμειαν τὸ Μάρκιον, ἐκάμη
της τῆς δρεπῆς τοῦ ποταμοῦ τὴν καταβαλὴν ὅτι
μεταδοῖ τὴν δρεπήν τὸ ποταμόν τὴν δέσμην τοὺς

Α οὐλήσιοις παραχωρήσαντο μαστιν. ἀλλὰ τοῦτα μὴ ἔτερο
θύμη γραφῆς παρεσκεψία. παντελέμων τὸν πόλεμον τὴν σά-
σιν επήλεγεν αὐτὸς οἱ δημαρχοὶ, καὶ τοὺς μὲν θεομάρτυρας αἰ-
τίαι ἔχοντες, οὐδὲ ἐγκληματίσκουσι, ἀλλὰ τὸ προστέρας αὐτῷ
παρεχοῦσι καὶ Διαφορᾶς αἰτίας ἐπηχελυσθησεις καὶ,
τοῦτα ποιεύμενοι παρέφασιν ὅτι τοὺς πατερίκιας. ἀσθεγος
γάρ πλείεστη καὶ αγωγούπος απελείφθη καὶ χάραξ. αἴρεσθαι
ἐπεισάκου παραχωρῆσιν Διαφορᾶς τὸν πόλεμον οὐ πλέος σὸν ἔδω-
κεν. ιχνεῦσι δὲ ποσίας θυμοβόύς, ὁράτες οἱ δημαρχοὶ μητὶ
αἴρεσθαι ἔχοντα, μητὶ εἰ παρέλθει, ζευγμῷ διπορευόνται
Β τὸ δῆμον, σύνεσται λέγοντες καὶ Διαφορᾶς καὶ τὸν πλουσίον,
οὐδὲ σκεψοῦται τὸ λιμὸν ἐπαγγειεν αὐτοῖς τὸ μητοικεῖας. σκε-
ψοῦται τὸν Οὐελίτερόν τοις φρεσσεία τὴν πόλιν παραχωρίδον-
ται, καὶ δεομένων παραχωρίδον παραχωρίδον. νόσος γάρ είμπειρος
λειμώδης αὖτες Κοσμότον ὄλεθρον καὶ φθοράν απέργυσσατο
τὸν δημόσιον, ὡς τε μόλις δέ δέκατον τὸ πλήντος απολι-
φθίησα μέρεσσι. ἔδοξεν διῶν τοῖς νοῦν ἔχοντας εἰς δέον γερού-
ναν καὶ καρένην γένεια τὸν Οὐελίτερόν τοις φρεσσείαν. Διαφορᾶς τοῦ
ποσίας καυφιστικοῦ δεομένων; καὶ τῶν στασιν ἀμα σκεδάσσει
ηλπίζον εἰ δημόσιον μελίσσα καὶ σωματηριμόν τοῖς δη-
C μαγαρεῖς, ὡς τῷρες πολεμώμενοι τῆς πόλεως νοσερόν καὶ ταρα-
χῆδες παναθαρτεῖν. τούτοις τε διη καταλέγοντες εἰς τὴν
ἀποικίαν ἀξέπεμπον οἱ ὑπατοι, καὶ στρατεῖαι ἐπηγγυμον ἐτέ-
ρεις ὅπερι τοὺς Οὐολεύσχεις, αἰχολίαι τε τὸν ἐρεφυλίων μη-
χανικάδημοι θορύβων, καὶ νομίζοντες σὲ ὅπλοις καὶ στρατοπέ-
δῳ καὶ κριοῖς ἀγῶνι αὐτὸς θυμοβόύς πλουσίον δύοις καὶ
πέντεσσι, καὶ δημοτικοῖς καὶ πατερίκοις, ὑμέρωτερον Διαφο-
ρᾶς διλήθεις καὶ ἕδον. σύστατο δὲ λοιπὸν οἱ ποσί-
Σικίνιον καὶ Βερύτον δημαρχοὶ, Βοσνίτες, ἔργον ὠμότατον
κατὰ τῷρες πορευοτάτῳ τὸν ὄνομάτων ἀποικίαν παρεσκεψί-
D ρύσαντες, αὐθρόποις πέντες ὡς τῷρες εἰς βάσανον ὥστε, σκέπερποντες εἰς πόλιν αὔρεστε τὸν νοσερόν καὶ τεκμάν απέ-
φων γέμουσεν, ἀλλοτέροις δάγμοις καὶ παλεμαίᾳ σπινο-
κειμένοις. εἶτα ὡς τῷρες σὸν παραχωρίδοις, ποιεῖται τὸ λι-
μὸν δημόσιαν τὸν πολιτὸν, ποιεῖται λειμῶν παρεσκεψίαν, ἐπὶ
καὶ πόλεμον αὐθαίρετον παρεσκεψίαν, ὅπως μηδὲν κακὸν αἴτη
τῆς πόλεως, ὅπιδον λειμῶν τοῖς πλοιοσίοις αἴπεπε. Σιούτων
δημαπιμπλάκημος λέγων ὁ δῆμος, οὐτε τῷρες καταλέγω παρε-
σκεψία τὸν ιστάτων, παρεσκεψία τῶν ἀποικίαν μιεῖται λεπτό. τῆς
οὐ βουλῆς Διαφορευμάτων, οἱ Μαρκίοις ἕδη μεσός ἦν ὅπερι,
E καὶ μέγας γεγενώσται φρεσσεία, καὶ θαυμαζομένος τὸν τῷρες
κεχτίσαν, Φανερούτην μελίσσα τοῖς δημαρχοῖς αἰτίαμε-
νος. καὶ τῶν μὲν ἀποικίαν αἴπερ φλαγκούτην μεγάλωις τὸ
παχύνεις ἀξέλετην αἰδηκάσαντες. παρεσκεψία τῶν στρατεῖων
πομπάπασιν απαγερθόντων, αὐτὸς οἱ Μαρκίοις τοὺς τε πελέ-
τας αἰδηκάσαν, καὶ τὸν διῆτα ὅσον ἐπέστη, κατέδραμητο τῷρες
Αὐτατὸν καὶ φέρεται, καὶ πόλιν μὲν στον θύρων, πολλῇ δὲ λεία
δημιμάτων καὶ αἰδραπόδων παρεσκεψίων, αὐτῷ μὲν σούσην
ἔξειλετο, ποιεῖται στρατόσαλμον πολλὰ μὲν αἴρεται ἔχων,
πολλὰ δὲ φέρεται, ἐπιδηλύεται εἰς τῶν Ρώμηων. ὡς τοις
F διοῖσις μεταμελεμένοις καὶ φθονόσαντες τοῖς διπορίσσοιν,
καὶ αὐτὸς τῷρες διωμάτης ὁπερι τὸν δῆμον αὐξομένων. ὀλίγου
πιπλοτοῦ δὲ οἱ πολλοί, καὶ τὸ δῆμον αἰδῶς της εἰχεν, αἰδρα τοῦ
τεσσάρων καὶ πολικύπετοις διεργετήμαστο. καὶ γάρ ἔθος οὐ τοῖς
πολιτεύεσσι, σύμμαχοι κατίοντες εἰς τῷρες αἴρεσθαι αἰδηκάσαν.

είτε μάλλον σκαπφοῦστες ἐστούς τῷ φύματι τοῖς
τὸν δένου, εἴτε δικτυάτες, οἵς θανάτωται, προφατή τὰ
Cύριοι τῆς αἰθρίας. οὐ γάρ τοι λία δῆμον, οὐδὲ οὐκ
ἀργυρεῖον καὶ δεκαομάν, ἀλλαζεν ἐσούλεντο προγένετο καὶ ἀχ-
τωτα τοῖς πολίταις τὸ δέρμαν αὐτῷ. οὐ δὲ τοῦ μὲν πολιώ-
χείνον αὐτὸν καὶ προστοιτέοντας ἐπεσπάλθε, καὶ σωμάτιον τῶν σκ-
ηνοπατρικῶν ψυρρῶν ἀργύρεον. σκηνὴ τούτου καὶ δικαστῶν
θίγουσα καὶ τραπόπεδων ἡ διαρροκία περιέτησεν εἰς μοναρ-
χεῖτην πόλιν, ἔξαιρα ποδοσαμόν τὸ οπλα τοῖς χερήμα-
σιν. οὐ γάρ κακῶς ἔοικεν εἰπεῖν ὁ εἰπών ὅπερ προφέτειον κατέλυ-
σε τὸ δῆμον. οἱ προφέτειοι ἐστάσας καὶ δεκόσας. Φάνετη τοῦ κρύ-
ψαντοῦ μηρέον τοῦ πατέρος, σκηνὴ τοῦ θεοῦ ἐκδηλεῖται τὸ Πάραστα-
θεῖται δέκατον. οὐ γάρ τοι λία δῆμον ἡ δικαστῶν προφέ-
τον τὸ Πάρασταθεῖται δικαστῶν προφέτειον. Αὐτῶντος ἡ λέγεται
προφέτης ἀργύρεον δικαστῶν προφέτειος Αὐτούς ὁ Αὐτομίσεος,
προφέτειος τοῦ Πύλου χριστόμορφος σὺν τοῖς Πελοποννοσι-
κοῖς ἥδη πελεύσας, ὅπερ ἵκε Σεργοστῶν ἐπιγέροντας καὶ ἀκη-
ρετον τὸ Πάρασταθεῖται, ἀλλὰ τοῦ Μαρκίου
πολλὰς τοῦ φαίνοντος πτέρυξας ἀλλὰ πολλὰν ἀγάντων σύνοις
ἐπερχομένης ἐπιλαγχίδειας ἐπιπλεγμένης τραπεζίδηρος, ἐδυ-
στοποιῶν τὸν πάρασταθεῖται, καὶ λέγειν ἀλλήλοις ἐδίδοσαν τοῖς σκην-
τοῖς ἀποδείσαντες. ἐπειδὴ τῆς ἡμέρας σὺν τῷ πάρασταθεῖται
φέρειν σίσσας, οἱ Μαρκίοι εἰς αὐτοῦ σύνεσθε, Καραβί-
ντὸς τῆς Βουλῆς προπεμπόμορφος, καὶ πολύτεοι πατε-
κίοις πελεύσαντος ἐλύσοντο φανεροί, προφέτης μηδὲν οὔτε μηδέ-
ποτε ποιοῦμάσαντες, ἔξεπεσον αὐτοῖς οἱ πολοί τῆς προφέτης αὐ-
τοῦ διάσια, εἰς θυμεστὴν φθορὴν παραφερόμοι. προσοῦν
τὸν πάρασταθεῖται δέος, εἰ γένοιτο τὸ πάρασταθεῖται διπλού-
σακερπικὸν τὸ θεοῦ πάρασταθεῖται ἔχων σὺν τοῖς πατεκίοις αἰξίωμα, μὴ
προτάπασιν ἀφέλειτο τῷ δῆμον τὸν εἰλικρινέατον. οὕτω δὴ φε-
νίσαντες, ἀπεψήσαντο τὸ Μαρκίον. οὐδὲ μὴ αἰνιγρεῖται οὐδὲ
ἔπειρι, βαρέως μὲν οὐδὲ μένειν θεοῦ λόγον, δοκεῖσθαι προπεπλα-
κίσθαι μᾶλλον ἐστοῦν ἢ τὸ Μαρκίον. αὐτὸς δὲ σὺν οσού
μετέσιως ἔγειν οὐδὲ διπλακός προφέτης θυμιβεβηκός, ἀτε δὴ
πλέοντα τῷ θυμοῦ δέοντο φαίνεται εἰκὼν μέρη τῆς ψυχῆς, οὐδὲ
μέγεθος καὶ φρέσκα, κεχρυπλέος, τὸ δὲ οὐδὲ μετέστη καὶ τὸ
πρόσωπον, οὐδὲ πλέοντος διετῆ πολιτικῆ μέτετιν, εἰκενεργαλέον
σκηνὴν τὸ λόγου καὶ παγδέας. Οὐδὲ τὸν ἔρημία ξιωτ-
κον (ὡς Γλαύτων ἐλεγει) αἰτιάδειας εἰδὼς ὁ πάρασταθεῖται
διαφθερήσαν διπλακεῖται, πράγματι κρινοῖς καὶ αἰδερ-
ποις ὄμλεσν, καὶ γένεσας τῆς πολλὰ γλωσσῆς τὸν σύνων
αἰξίωματος ἔργατον. ἀλλὰ πλούτος τοῦ οὐδεὶς καὶ αἴτεν, καὶ
θυμῶν καὶ κρατής αἰπούτων, πομπώτων αἰθρίας ἔργων τούτων
τοῖς, σκηνὴν πατεκίων ὁ πάρασταθεῖται, πομπήν τοῦ στολῆς τοῦ πά-
ρασταθεῖται μαλιστα τῆς ψυχῆς, οὐδὲρ οὐδῆμα τοῦ θυμοῦ αἰα-
δίδουσιν, ἀπῆδι ταραχῆς μεσὸς ὁν, καὶ πικρίας προφέτης τὸ δῆ-
μον. οἱ δὲ σὺν οἰκίᾳ τὸν πατεκίων ὁ πάρασταθεῖται, πομπήν τοῦ πά-
ρασταθεῖται μαλιστα γανερύμονος δύναμιον καὶ αἴθοιν, αἵτινες πα-
μάκτως ἐπουδάκεσσαν τοῦτο τὸ αἴθρα, καὶ τότε προσκείμε-
νοι καὶ παρέιτες σκηνὴν ἀγαθῶν, τὸ θυμὸν διερρίπτον αὐτούς,
τῷ σωματικῷ αἰτητῷ καὶ σωματικῷ. οὐδὲ γάρ τοι λίγης ημέρας
διασκαλεσθεῖται τὸν πατεκίων σκηνὴν πατεκίων, καὶ τοῦ
τοῦ πάρασταθεῖται αἴθρου φθορῶν προφέτης ἀλλήλους γανερύμονος
προδοῦσε. σκηνὴν τοῦτο οὐκενειστείται Πάρασταθεῖται, πολιτείας μὲν αὐτοῦ
τὸν πάρασταθεῖται, σκηνὴν τοῦτο οὐκενειστείται Συρακουσῶν, Γ

A siue quo magis ea specie summitterent se ad petitionem, siue quo subijcerent oculis, qui cicatrices habebant, perspicuas virtutis notas. Neque enim ex populi suspitione largitionis & ambitus dis- cinctum volebant & sine tunica ad comitia pro- gredi candidatum. Serò enim & multis post secu- lis nundinatio & redemptio subiit, interuenitque comitialibus suffragijs pecunia. Hinc iudicia & castralicationibus constuprata, & armis argen- to expugnatis, respubli ca in dominatū vertit. Nā scitē prof. & tò ille quicunque tandem dixit, *Euer- sum populum ab isto primo qui primus epulis & largito- B nibus eum deliniuit.* Cæterū videtur occulte hæ- pestis & sensim obrepisse, non illicò erupisse in lucem Romæ: neque enim constat qui Romæ populum vel iudicium princeps pecunia rede- merit. Athenis verò memorant Anytum Anthemionis pretio deliniuisse principem iudices, prodiit Pyli reus belli Peloponnesiaci exitu: quo tempore aureum adhuc seculum & sincerum Romanum forum tenebat. Porrò quum Martius multas ostenderet cicatrices in multis acceptas prælijs, in quibus annos septendecim perpetuos stipendia faciens, tulerat palmarum, verecundia eius virtutis constituerunt inter se eum creare consulem. Postquam verò illucente die comitiorum, Marcius in campum magno cum f. stu de- ducente ipsum progressus est senatu, atq; nobili- tas præ se tulit omnis nihil æquè sibi curæ fuisse, plebs è diuerso deposita benevolētia in illum sua, ad offensum delapsi sunt & inuidiam. Accessit huic morbo metus, ne si vir de secta optimatum & tantæ in nobilitate autoritatis esset cōsulatum adeptus populum libertate exueret omni. Ergo his ita animatis tulit Marcius repulsam. Ut renuntia- ti alij sunt, indigne senatus passus est, maiore con- tumelia se rati quam Marcum affectos. At ille ca- sum neq; modicè tulit neq; lenius, quod effeue- scenti & præfractæ animi parti velut magnitudine prædictæ & celitatem assuefasset indulgere: grauitate verò & lenitate, cuius præcipue debet esse qui gerit temp. particeps, ex ratione & doctrina non condiuisset illam, & ignoraret soliditini contu- bernalem (vt dixit Plato) peruicaciā imprimis de- fugientem esse ei qui in repub. & cum hominibus studet versari, atque amplectendam, quæ magnopere à quibusdam deridetur, tolerantiam. Quum esset autem vniusmodi & rigidus, vincere verò at- E que superare omnes ducere: prorsus opus esse vir- tutis, non imbecillitatis mollicieique ex insigni languore & ægritudine animi quasi tumorem iram germinantis, plenus perturbationis & fel- lis in populum discessit. Iuuentus nobilitatis, quæ in ciuitate maximè exultabat & enitescebat ma- gnitudine animi, cum semper Marcius mirificè stu- diosa fuerat, tum eo tempore adhærens ei & co- mitans parum commodè, indignando eius vi- cem dolendoque stimulabat iram. Erat enim eorum in artibus militaribus, quum in expeditio- nibus forent, dux & magister benignus, docens ut virtutis inter se æmulatione, quum præclara faci- nora edidissent, citra inuidiam gestirent ani- mo. Interea numerus magnus frumenti Romam per Italiam coempti aduectus est, nec minor ab Syracusis Gelon: tyranni dono. Vnde plerique

bonam spem conceperant fore ut simul cum ege- A
state cibariorum etiam discordia ciuilis sedaretur.
Confestim ergo coacto senatu, circumfusus curiae
populus expectabat exitum, sperans tolerabili pre-
tio frumentum, quod erat emptum, se accepturum
& donum partitum gratis. quippe in curia erant
qui id suaderent senatui. At Marcius surgens casti-
gauit effusos in plebe acriter, ambitiososq; & pro-
ditores nobilitatis appellauit, perniciofa semina
eos ferociæ & insolentiæ in multitudinem iacta in
semet ipsos alere, quæ præstaret initio resecare ori-
entia, neque rudimento populum adeo valido cō-
firmare. Eum iam horribilē quoq; hinc esse quòd B
omnia ad eius libidinem fiant, nec ullam ad rem
compellantur inuiti, nec sint consulibus dicto au-
dientes, sed sine imperio agentes duces suos ma-
gistratus appellant. Largitiones ergo & diuisiones,
inquit, sicut apud Græcos, vbi populi merū est im-
perium, ignavi decernitis prorsus ad reip. interne-
cionem, vt eorum foueamus contumaciam. Ne-
que enim præmium ferent accipere se earū quas
deseruerunt, expeditionū vel secessionum, quibus
patriam reliquerunt, vel calumniarū, quas rece-
perunt contra senatū: sed quia cedentes metu nos
atq; assentantes hæc tributuros & concessuros spe-
rant, nullum finē facient rebellionis, neque dissidijs
vel seditionibus temperabunt. Est itaque insi-
gnis hæc insania. Quòd si sapimus, extorquebi-
mus plebi tribunatum qui consulatus est euersio,
& diuiso ciuitatis nō iam, vt antè, vñx, sed ita dis-
secta nunquam vt coalitura sit posthac nec con-
sensura, neq; desituri nos simus ægrotate & inter-
nos tumultuari. Hæc atq; his similia quum multa
diceret Marcius, promptissimam habuit huius fu-
roris iuuentutem sociam & locupletes penè om-
nes: qui hunc vnum inuictum in ciuitate & libe-
rum esse cōclamarunt. At ex maioribus natu qui-
dam rei euentum timentes, improbabant id: nihil
autem consequutum est boni. Nam tribuni qui
senatui intererant, vbi sententiam Marcij viderūt
obtinere, eruperunt cum clamore ad plebem vo-
ciferantes, vt coirent, & sibi opem ferrent. Quum
streperet tumultu concio, dictis expositis Mar-
cij, parum absuit quin ira flagrans irruperit in cu-
riam populus. At tribuni Marcium in crimen vo-
cauerunt, & per viatores citauerunt. Quos ille
quum summoisset cōtumeliosè, ipsi accesserunt
cum edilibus vi vt eum abducerent, & iam manus
inijciebant ei. Ibi nobilitas conspirans repulerunt
tribunos, ædiles etiam pulsauerunt. At tunc qui-
dem appetens nox tumultum dissoluit. Prima lu-
ce populum consules cernentes exacerbatum &
vndique in forum concurrentem, metuere de
republica cœperunt: aduocatoque senatu, deli-
berandum proposuerunt, vt lenibus verbis & be-
nignis decretis placarent & sedarent multitudi-
nem: tempus id, si sapiant, de dignitate vel de ho-
noribus non esse contendendi, sed anceps discri-
men & præceps facilitatem & humanitatem po-
stulare senatus. Quum in eorum sententiam fre-
quentes transissent, progressi in concionem, po-
pulu quām humanissimè appellauerunt & demul-
serunt, diluentes leniter crimina, & modicè eos
castigantes. De pretio autem annonæ & frumen-
ti facile ostenderunt iriter ipsos conuenturum.

ώς διη στρατείαν θέλοντα τὸ δῆμον, καὶ φανερὸν εἶναι τῷ κο-
σμίῳ τούτῳ Σφερίων αἰκάλιψην, ἀγέλημνον καὶ κηλεύμνον, αἰνέ-
σπουσαν οὐδὲ μήρχι, τῷ μὲν βουλῇ Σφερινούσῃ τὸ δῆμον αἴγυ-
πτεῖσθαι ὅσα καλάς ἔχει φάσχοντες, τῷ δὲ Μαρκίοντα πόλε-
γνθαται κελεύοντες, εἰ μὴ φοιτῶσι συγχρότητος πολιτεί-
ας καὶ καταλύσθαι τὸ δῆμον, τῶν τε βουλῶν παρεξιῶν, καὶ
καλεύμνος τὸν αὐτὸν αἴγυπτον αἴρειν. τέλος δὲ τοὺς αἴγυ-
πτεῖοντας τὸν αἴγυπτον τοῦτον πεπηλακίζειν, ἐμφύλιον
ἔσται εἰπεῖν αὐτὸν πόλεμον Ἐξεργάσσει, καὶ περαγανθεῖν εἰς
ὅπλα τοὺς ὄπλίτας. ἐλεγειν δέ τοι πατέρα, βουλέμνοι τὸν Μαρ-
κίον τὸ Καπτίον ἀποδέξαι, τοῦτον φύσιν θεραπεύοντα τὸ
Φερένημα, τὴν φύσιν χρεώμνον, αἰπέτεον αἴργασταθει τὸ
περισσόν τον ὄργιν. ὁ μὲν οὖν ἀπίζον ὄρθας εοχαζόμνοι τὸ
αἰδέρειον γένεται μὲν γένεται δύπλογονομνος, καὶ παρέχειν αὐτῷ σι-
πίων καὶ πουχίαν δῆμος· ὡς δὲ ἔρχεται περιστοιχος, δεπτικέν την λόγιαν περιστοιχοις, καὶ μόνον ἐπαγγεῖλει παρρό-
σια γεννοθαι, καὶ πλείον πατηγεία τῆς παρροσίας, ἀλλὰ καὶ
τὸν φωνήν καὶ Διαδέσθαι περιστοιχον τὸν εὔσην τοῦτον
καὶ ολιγωμείας αἴροντας ἀποδεικνύμνος, ὁ μὲν δῆμος δέξεται
χώρην, καὶ φανερὸν εἶναι δυναταγεῖται καὶ βαριώμνος
τοῖς λεγειμνοῖς τὸν δημόρχον ὁ Δραγύπατος Σικίννιος,
μικροῖς τοῖς σωμάτοις Διαλεγθεῖσι, εἰτ' εἰς μέσον αἴγυ-
ρθοντας, ὡς θάνατος τὸν τὸν δημόρχον τὸν Μαρκίον κα-
πίγνωσται, περιστοιχεῖται αἴγυπτονοις, αἴγαγαγένταις αὐτὸν
ἐπὶ τὸν αἴγεαν, διῆστοισι τῆς πανοκειμνής φάραγγος.
ἀπολέμνον δέ τὸν αἴγυπτονομνον τὸν Κάματος, ἔδοξε μὲν καὶ
τὸν δημοτὸν τοῖς πολλοῖς φεικτὸν εἶναι τὸ γηγόμνον καὶ ὑ-
περήφανον οἱ δέ πατείκιοι πρυτάπασιν ἀκάπτας καὶ πε-
παγόντες, ὥρμηται δύπλευγῆς βοητεῖν· οἱ δέ, καὶ χερ-
οὶ τοῖς ὑπερλαμβανομνοῖς αἰέργαντες, καὶ καταμηνύ-
τες ἑαυτοῖς τὸν Μαρκίον ἔνοικούς τούτους χειραγούσις ὄρεγοντες, ἐ-
δέοντο τὸν πολλὸν. ἐπειδὲ λόγιαν τε καὶ φωνήν δοθεῖν ἔργον
εἰ, στὸν αἴγομία Βασιλῆι θορύβοις ἀγέρειν οὐ Συμφερί-
σαν ποιοὶ φίλοι καὶ οἰκεῖοι τὸν δημόρχον ὡς αἴδη φότου πολ-
λοῦτο πατείκιον τὸν ἔνοικον Σεραγαγνήν δοθεῖ κέλεσσαν τὸν Μαρ-
κίον, ἐπεισαν αἵτεις αἴφελεν τῆς πημερίας τὸν ἀλόκεπον καὶ
βαρύν, μὴ βίᾳ μηδὲ ἄκριτον δύπλευγην ποιεῖσθαι, ἀλλὰ ταῦτα
μηδὲ τὸν ἐπενέκειν δύπλοντα. ἐκ τούτου κατασάς ὁ Σι-
κίννιος ἤραται τοὺς πατείκιους, τὸν βουλέμνον τὸν Μαρκίον
αἴρασσαν τὸ δῆμον βουλευμνούν καλεῖσθαι. ἐκείνων δέ πά-
λιν αἴτερωτά των, Τί μὲν διη στρατοῦθε, καὶ τί βουλευθε-
νομεῖς, αἴδρα Ρώμηοις στοῖς δύρσιοις αἴδη κρίσεως ὑπὲρ Νι-
μφείαν αἱρεῖσθαι τὸ δύρσιον οὐτως ἀγέρντες; Αλλὰ τούτων
μηδὲ τὸν Σικίννιον οὐμεῖς μὴ ποιεῖσθαι περφασιν Διαφο-
ρεῖσθαι καὶ πάπως περέσθαι τὸ δῆμον. οὐ γάρ τοι εἴδωσιν μὲν,
κριθῆναι τὸν αἴδρα. Κινδύνει οὐδὲ οὐδὲν εἰς τούτων
αἴγυπτον παρένται, καὶ πειθαντούς τοὺς πολλίτας εἰ μηδὲν αἴδηταις ὡς
ψήφῳ κρινοῦσθαι. τότε μὲν διη ἡγάπησσον οἱ πατείκιοι τὸν
Διαλειτον, καὶ τὸν Μαρκίον αἴσθηταις ἔχοντες αἴπηλθεν. στὸ
τοῦτο μεταξὺ χρέοντας τῆς τείτης αἴγερες, (αἴγερες δέ ποιοδ-
οι Ρώμηοις διη πημερέας οὐδέταις, νομοδίνας καλεοῦτες) ἐλ-
πίδα μὲν αἵτεις παρέχει Διακρούστως τραπεία θυμούμνη
περέσθαι Αἰγαλίας, ὡς μηκεῖς ἔξουσια καὶ χρόνον, στὸν χρεόπη-
λας ἐκπεσοῦσται διη αἴρολίαι καὶ πόλεμον. ἐπειδέντος δὲ ὡς το-
τούροντο σωμάδοι τὸν πατείκιον πολλάκις, δεδίόταν,

A Vbi pars magna populi lenita est, modestoque & quieto silentio gratam sibi esse probariq; ostendit consulis orationē, exurgentēs tribuni senatus moderationi populū quacunque in re deceat, vicissim prædicauerunt cedere: Marciū verò iusserunt respondere, num inficias eāt ad perturbationem rēip. & populi euersionem conceitasse senatum: & quum ab ipsis citaretur, non obtemperasse, deniq; pulsatis contumeliose in foro ædilibus, ciuile bellum quantum in ipso erat, concitasse, & in arma ciues coegisse. Ea iactauerūt, quo aut demitteret spiritus suos Marcius præter ingenium blandiendo, B aut si ingenīū sequeretur suūmū (quod potius natura eius perspecta, exspectabant) iram aduersus se populi excitaret implacabilem. Progressus est enim velut purgaturus se, populus autem cum silentio stetit ac conquieuit. Ut verò exorsus est apud homines orationem expectantes deprecatoriā, non modò odiosa vti defensionis libertate, maioresq; accusatione quām libera defensione, verum etiam vocis contentionē & habitu oris intrepidum animum prope ad contemptum vsq; & securitatē p̄f se tulit, exarsit populus, nec dissimulauit molestam sibi esse & odiosam eius orationem. Ibi tribunorum Sicinius violentissimus paulisper cum collegis colloquutus, inde pro concione fatus est tribunos eum rei capitalis damnasse. Tum imperauit ædilibus vt in rupem raperent eum, atq; inde in subiectam vallem statim p̄cipitarent. Quum ædiles manus ei iniijcerent, res visa est vel plebis magnæ parti horrenda atque insolens: patricij verò, amentes & anxij, clamoribus tentare ei auxiliari, partim manibus etiam eos qui Marciū arripiebant repellere, eumq; in cateruā suam recipere, partim manibus porrectis plebem orare. At quum neque oratione neque voce in tanta confusione & tumultu quicquam proficeretur, quoad aduententes tribunorum amici & familiares, non posse sine magnæ nobilitatis sanguine rapi Marcium ad supplicium suaserunt his, vt ablata supplicij nouitate & indignitate, indicta causa ne eum occiderent, sed mitteret populum in suffragia. Tum tranquillus Sicinius nobilitatem sciscitatus est, quoniam consilio populi punitioni eximerent Marciū: illis contra quærerib; quā mente quo ve consilio ciuem Romanum, nemini secundum, ad tam atrox atque inusitatum supplicium inauditum raperent. Atqui, Sicinius, ne hanc, inquit, seditionis & dissensionis cum populo sumatis speciem, largitur vobis quod flagitatis, de eo vt cognoscatur: Tibi C. Marci diem in trinundinum ad populum dicimus, tum innocentiam tuam probato. Eam conditionem nobilitas accipere, satisque habentes abducere Marcium, abierunt. Interposito ante trinundinum spatio (nundinas enim populus Romanus nono quoque die agit) spem ijs eludendi criminis bellum cum Antiadibus dedit velut laxamentum & tempus habiturum, dum flaccescente ira vel prorsus sopita per occupationem & bellum foret tractabilis populus. Verūm ut pace cum Antiadibus breui composita sunt reuersti, anxij multa concilia patricij habuerunt, agitantes quemadmodum neque Marcium proderent,

neque tribunis ex integro populum concitandi A
darent materiam. Hic Appius Claudius, qui in-
fensissimus plebi habebatur, testificatus est ipsum
senatum se perditum iturum, & remp. prorsus da-
turum præcipitem, si populo ferendi de capite pa-
triorum suffragij permitterent arbitrium. At
maiores natu & qui præcipue populares erant,
non sæcum neque acerbum censebant, sed lenem
& benignum, permitta potestate, populum fore.
Non enim contemnenti senatum, sed contemni
arbitranti hoc iudicium honori & lenimento fu-
turum, ut simulatq; fuerit in suffragium missus, of-
fensam sit abiecturus. Ut ergo aduertit senatum B
Marcius hinc ipsius benevolentia, hinc populi ti-
more suspensum, sciscitatus ex tribunis est, quo de
crimine postulaturi se & ad disquisitionem essent
populi vocaturi. Qui ut responderunt regni affe-
ctati intentatuos se crimen, idque probatuos:
Ibi exurgens, Ipse ad concionem, inquit, ad me
purgandum pergam, neque ullum genus notio-
nis, neque, si conuictus fuero, supplicij recusabo.
modò id (inquit) crimen deferatis, neque impo-
natis senatui. Quod quum recepissent, ealge cō-
stitutum est iudicium. Concione aduocata, hoc
primum expresserunt, ut suffragia non centuria-
tim sed tributim ferrentur, quo antè locupletes, il-
lustres, & militares, inopi, seditiosæ, & deploratæ
multitudini darent prærogatiuam suffragiorum.
Deinde omisso regni crimine, quod doceri non
poterat, illa recoxerunt dicta, quæ pridem iecerat
Marcius in senatu, quum annonam prohibebat
relaxari, & adimi populo tribunos suaderet, no-
num insuper crimen adiecerunt, prædæ partitio-
rem, quam ex agro Antiate captam non retule-
rat ad ærarium, sed diuiserat illis qui cum ipso mi-
litauerant. Quo maxime dicitur perculsus Mar-
cius fuisse. siquidem fuit id ei præter expectatio-
nem obiectum, neque paratam extempore ido-
neam ad populum habebat defensionem, verùm
laudanti milites suos obstrepuerunt maiore nu-
mero illi qui non militauerant. Demum tribubus
in suffragia missis, tribus damnatorię superauerūt.
Pœna fuit damnationis perpetuum exilium. Pro-
nuntiata sententia, qua damnatus est, nulla vñquā
cessis hostibus tantos fecerat populo spiritus victo-
ria, quantum tunc exultans & ouans discessit. At
senatum merus angor micerorq; tenuit dolentem
& ingemiscitatem, quod non oīnnem lapidem
prius mouissent quam tantam contumeliam & li-
centiam perpessi essent populi. Neq; opus ad dis-
crimen veste tunc vel aliis insignibus erat, sed
statim patebat popularem esse qui gaudebat, qui
mœstus erat, patricium. At ipse imperterritus &
infractus Marcius, gestu & incessu, & vultu con-
stans, in omnium perturbatione aliorum nihil
fortuna sua motus videbatur esse, non ratione il-
leaut animi lenitate, aut quo casum suum ferret
modicè, sed quod esset ira oppressus & indigna-
tione, quam plerique nesciunt ægritudinem esse.
Quum enim velut flagrans in excandescientiam
vertit, tunc demissionē hanc abijcit & ignauiam.
Vnde strenuus videtur iratus, sicut febricitans ca-
lidus, quasi subsidente inflatoque atque intume-
scente animo. Hanc affectionem suam Marcius
ilicè reipsa ostendit. Domum enim profectus

τόν τε δῆμον αὐθίς οὐ παρέξοισι σκηνεράθη τοῖς δημοσι-
γείσι. Α' πατος μὴ δῶν Κλαύδιος αὐτίας ἔχων σὺ τοῖς μάλιστα
μισθίσματος εἴπι, διεμβρύσατο, λέγων τῷ Βουλίῳ ἀπεις δη-
μορφόδν, καὶ τεσσεράς πομπάπασι τὸ πολιτείατ, εἰ κύριον τὸ φί-
φακτὸν πατείκιον δέξονται ψυρόδημον τὸ δῆμον. οἱ δὲ τρεσού·
ταπικὴ δημοτικάπατοι Βιάντιον ἔξιουσι, οὐ χαλεπὸν θέλε-
βαριν, ἀλλὰ τεσσεράκη φιλάνθρωποι· ταῦτα τῆς δημοτίας
ἔσεσθαι τὸ δῆμον. οὐ γάρ καταφερεῖσιν τὴς Βουλῆς, ἀλλὰ διο-
ρθώντες καταφερεῖσαν. Πηλίων καὶ τοῦ Δημοτίας θυμόσας τὸν
κρίσιν, ὡς αὖτις τῷ φοιτητῇ λαβεῖσας ἀποθίσας τὸ ὄργην.
ὅρμον δὲν οὐ Μάρκιος δίνοια μὴν αὐτός, φέρειον τὸ δῆμον, τίνι
συμβοληῖ τὸ πορευομένειν, πρώτησε ποτε δημοψήχοις τίνα κατη-
γράψαντες, καὶ τοῦτο τίνος κριθισθεῖσιν τὸ τὸ δῆμον ἔξα-
γονον. εἰ πότε μὲν τοῖς σκείνων, ὅπι τύχεινι δέ τοις δέξιοις,
τυχεινι τοῦ Δημοτίας τὸ πορευομένον αὐτὸν, οὐτας δέξασταις,
αὐτὸς ἐφιπερέστη τὸ δῆμον ἔδηνταδίζειν, τὸ πολευομένον καὶ
μηδένα δέπον κρίσεως, μηδὲ, αὖτις, καλέσσεως παρατείσε-
μόν τοις ἐφιπερέστη τὸ κατηγορήσατε, καὶ μὴ φύσοντε τὸν
Βουλίων. οὐδὲ ἀμολόγησαν, έπειτα δέποντες τὸν δημοψή-
χον τὸ δῆμον, τεσσεράκη μὲν αὐτοῦ τάχοις ἀλλὰ καὶ
φυλάκειαζοντο γένεσθαι τὸ φοείαν, τὸ δέ πόρων καὶ γνω-
σίμων καὶ στρατιωτικῶν, τὸν ἀπορευτὴν πολυτελέστερον
τοῦ τοῦ κατεργάσαντος φοεντίζονται μηδὲν ὄχλον τὸπειτεσθεν
τῆς φιφοις ποιοῦντες. ἐπειτα τὸν τυχεινιδόντα φέρετε αὐ-
τὸν, αἴποδόκτονούσαν, τοῖς σκείνων πάλιν ἐμέμυντο τὸ τέλος
γενονται οὐ Μάρκιος πορεύεται εἶπεν σὺ τῇ Βουλῇ, καλίων
λην ἐπιδωσίαν τὸν ἀγρεῖν, αἴφελέσθαι δέ τὸν δημοψή-
χον τὸ δῆμον κελεύσων. κακονόν τὸ κατηγέρησαν αὐτός κα-
τηγέρημα, τὸν Δημοτίαν τὸν λαφύρων, αἴ λαβεῖσαν σὺ τῆς
Αἰτατῆς λέγεις, σόκον αἴνετεν εἰς τὸ δημόπον, ἀλλὰ διέ-
κριμε τοῖς μὲν αὐτοῦ στρατιωτικῶν. οὐδὲ οὐδὲ μάλιστα
λέγεται Δημοτεράθημα τὸ Μάρκιον. οὐ γάρ παρεσθ-
κησεν, οὐδὲ δέ πόρων πορέστη τὸν ὄχλον σὺ τοῦ παρεγυτίκε
λέγων πιθανόν, αλλὰ ἐπαγοῦντο ποτε στρατιωτικῶν ἐθορύ-
βουσαν αὐτῷ πλείονες ὄντες οἵ μὲν στρατιωταί μοι
αὐτῆς φυλάκεις τῆς φιφοις δοθέσταις, αἱ καθαρεύουσαί τοῖς ἐ-
θύνοντο. οὐδὲ τοιμαζεῖται τῆς καταδίκης, αἴδιος Φυγή. μὲν δέ
τὸν αναγέρεσθαι, οὐ μὴ δῆμος θέλει ποτε νικήσας μάχη πο-
λεμίσαις, τοσούτον ἐφερέσθαι, οσσον πότε Φεραίνται γεγνθῶσ
ἀπῆς τὸν δέ Βουλίων ἄχος ἐργεῖ κατίφα διηντή, μεταμελε-
τοῦσιν καὶ διεφορεύσαν τὸπειτεσθεν ποτε μὴ πορέται ποιησαὶ καὶ πα-
τεῖν, πορεύεται καὶ εἰδέντες μέσεσται πατεῖν χρηστικῶν ἔξου-
σίας τοσαύτη τὸ δῆμον. θέλει δέ τοπειτεσθεν ποτε Δημοτίας, ἐθῆτος,
ἢ τοῦ Δημοτίας τοῦτον εἰτέρων, αλλά δέ τοις τοῦ δη-
μότικού λαφύρων, καὶ διεφορεύειν, οὐπατείκιος. πλὴν αὐτὸς
οὐ Μάρκιος, αἰεκπληκτος καὶ ἀταπένιστος, καὶ χήρατος
βαδίσματι καὶ πορεύεται καθητικός, σὺ πάσι τοῖς ἀλ-
λοις ἐφαίρετο πεπονθόσιν ἀσυμπαθεῖς ἐστατός μόνος, οὐχ ὑ-
πολογισμοῦ πορεύοντος, θέλει δέ Φέρεν μετείσις δέ Σύρ-
βιοντες, αλλά ἐμπαθεῖς ὧν τοῦτο ὄργης καὶ Βαρυφεροτείνε-
τοις ἀγνούσοις πολλοὶ λύπην θέσαν. οὐδὲ γάρ εἰς θυμὸν με-
ταβάλῃ πειθάρχη τοῦ πυρωθείσα, δέ ταπείνων δημοτής καὶ
σύργεον· ἢ καὶ δοκεῖ μραστικός θυμιτικός, οὐδὲ περιοστό πο-
ρεύεται, οὗτοι σφυριζόντες τοῦ Δημοτίας καὶ οὐκαριθμούμε-
νοι τὸν Δημοτίαν τούτην οὐ Μάρκιος. εἰσελθεῖν γάρ οὐκαρι-

καὶ τὸ μητέρι καὶ τὸ γυναικεῖον κλαυθμόν καὶ βοῦς
οὐδεφυρεύειν αἰσθασάθινος, καὶ κελεύσας μετέκεις φέρειν
τὸ Συμβούλιον, οὗτον ἐβάδιζεν δὲ τὸ πύλας. Καὶ τὸ
πατεικίων ὄμοι τὸ πατέρων παρπεμπόντων αὐτὸν, οὐτε
πιλάτης ἔχων πειθαρέτον. οὐδέποτε δὲ ὅλιγας ἐν ποιᾷ γεγενη
αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν πολλὰν σιερεῖται λογοθήμην, οἷος ὁ
γυμνὸς τὸ ἔδημεν, ὡς τὸ οὐτε εἰσκελέσθε τὸ Συμφέρον θέσθεν,
ἄλλον δὲ Ρωμαϊκούς μετελθεῖν, ἐγίνωσκε πόλεμόν την Βαριῶ
καὶ ὅμορον διατηταῖς ἐπὶ αἵτινες. οὐρηστον οὖν οὐδεπέρασθαι
περφέτον Οὐσιλεύσκων, ἀκμάζοντας μὲν εἰδὼς ἐπὶ καὶ Σάμιας
καὶ γέρμασι· ταῦτα γεγνημένας ἔναρχος ἦτας οὐ θεούτον
ἀπολωλένα τῆς διωδίμεως, οὔσον ἐγγεγρένα φιλοτεκίας
ἀλλεὶς καὶ ὄργης οἰόμνος. οὐδὲ τοις διηρήσεις Αἰγαίου πόλε-
ων, οὐδὲ τοις πλοιοῖς καὶ διέφερεισι καὶ θύραις ἐπιφάνειαν,
ἀλλίωνα βασιλικὴν ἔχων τὸ πᾶσι Οὐσιλεύσκων, οὐνοματεία
Τύλλος Αὐτίδιος. τὸ θέριτον μεσσόνθιμον οἱ Μάρκιος ἔσατον,
οἱ θέσθεια Ρωμαϊκον, ἐγίνωσκε πολλάκις γέρας τὸν ἀπειλάμενον
καὶ περικλίσοντας καὶ τὰς μάχας θύρωνοι, καὶ κομπάσαν-
τες οὐδὲ τὸ στάμιλλον, οἷα νεανίσκοι πολεμικῶν φιλοτε-
μίαν καὶ ζηλειφέρεσσιν, οἵδον περιτεκτίσασι ταῦτα πειθαρέ-
κατ' ἀνατίλων ἐθεούς. οὐ μὲν διὰ μέγεστος Φευνίματος
ἐγγένετο τὸν Τύλλον ὄραν, καὶ μάλιστα δὴ Οὐσιλεύσκων, θη-
τυμοῖσα Ρωμαϊκούς λαβεῖν περισσότες, σὺ μέρες κακῶ-
σας, μόρτυεισι ἀπέλιπε ταῦτα πότι, Θυμῷ μάχεσθαι γα-
λεπόν. οὐ γέρας θέλη, ψυχῆς καρδιαῖς. λαβεῖν γέρας θετταῖς
σικελίαις σὺ μάλιστα μὴ δέξειν δέ τοις ἐμέλλεν ὄρωμνος,
οὐδὲ τὸ Οδυσσεῖς, Αἰδρῶν δειπνήσιον κατέδυν πόλιν. οὐδὲ
έσπερε, καὶ πολλοὶ μὲν ἀπειλεούσθιμον, ἐγνώσεις δὲ
θέσθεις. ἐβάδιζεν δὲ τὸ οίκια τὸ Τύλλου, καὶ παρθελθὼν
ἀφινετέσθε τὸ οίκια σκάπτεισα πᾶν, καὶ τὸ κεφαλήν ἐγκαλυ-
ψάλμοντος ἴστριαν ἔχει. οἱ δὲ καὶ τὸ οίκια θαυμάσσοντες,
αἰαστῆσαν μὲν σὸν ἐτόλμησαν, (οὐ γέρας τοῦτον αὐτὸν ἀ-
ξιωματεῖ τὸ θήματος καὶ σωτῆρος) ἐφεροντας τὸ Τύλλον πε-
εὶ δέππον ὄντι τὸν ἀποτίνει τὸ περάματος. οὐδὲ δέξασας
ἴκε περιέσατον, καὶ διέκρινε, τὸν αὐτίκταν καὶ τίναν δεῖ μη.
οὕτως δὲν οἱ Μάρκιος ἀποκαλυψάλμον, καὶ μικρὸν αἰα-
στῶν. Εἰ μήπω με γιώσκεις, οὐ Τύλλε, εἶπεν, ἀλλὰ ὥρων ἀ-
πιστεῖς, αἰατί με κατίγερον ἐμαυτὸν θύεσθαι. Γάιός είμι
Μάρκιος, οὐ πλεῖστα καὶ Οὐσιλεύσκων ἐργαστάθινος κακός, καὶ
τὸ οίκια ἐώσαν σχερσάδας τῶν πατέρων περικυρεῖσιν,
τὸν Κεισιονίον. θέσθε γέρας δέ τολμάντος πότινον καὶ κιν-
δύνων σκείνων σκητισάμην ἐπαθλεντὸν τὸ περάματον οὐνομα-
τέσθε θύματος ἐθραστόν, καὶ θεού μοι πεισθεῖν αὐταφαιρεστον. Ταῦτα
διῆτα οἵμοι ποδόπα, φθόνων δήμους καὶ θύρας, μαλακίας καὶ
περιδοσίας τὸν σκητιστήμαν, ἀπετέρημεν. καὶ φυγάς
ἐλπίζειν, καὶ γέρεια τῆς ἐστίας τῆς σῆσικέτης, οὐχ τάρθος
δείας καὶ Σαπειας, (τὸ γέρας ἔδει με διῆρε πάκτυ φοβούμνον
ἀποθανεῖ;) ἀλλὰ δίκαιος λαβεῖν γέρας, καὶ λαμβάνων δέην,
τοῦτο τὸν σκητιστήμαν, δέσποινεν ἐμαυτὸν κύρεον. Εἰ μὲν
διῆρε διετομός τὸν γυμνὸν ἐπιχθρέν τοῖς πολεμίοις, οὐθὶ ταῦτα μάχης συμ-
φοράς οὐδιναῦτε γενῆσαι, καὶ κεινὸν διτύχημα ποίησσον Οὐσι-
λεύσκων τέμην αιτιχίαν. θεούτον βέλητον τῷρος ὑμῶν πο-
λεμησόντος τὸν τρόπον μάχης, οὐσα πολεμῶσι τελέπονοι γινώσκειν
τες τὸν τρόπον πολεμίοις τὸν τρόπον μάχης ποίησαν. Εἰ δὲ ἀπειρηκα-

A postquam matrem & vxorem complexu salutauit, lachrymarum & eiulatus plenus eiulantes, atque vt casum suum ferrent moderatè monuit, cōfestim digrediens, ad portam est profectus. Quòd à frequenti nobilitate deductus, nulla re accepta vel à quoquam petita, comitantibus tribus aut quatuor clientibus, excessit vrbe. Inde quum paucos dies in villis quibasdam suis varia consilia secum, qualia subijciebat ira, voluisse, non illa quidem bona vel conducibilia, sed quemadmodum pœnas expeteret à populo Romano, gra-
B ue statuit ijs mouere & finitimū bellum. Primum igitur solicitate institit Volscos, quos florentes vi-
ris & opibus, sciebat: superioribus cladibus haud tantum accisas vires eorum, quantum pertinaciæ & indignationis ratus accessisse. Erat Antij vir longe diuinitis, virtute & natalium splendore prin-
ceps Volsci nominis ac regiæ autoritatis, Tullio Aufidio erat nomen. Hunc sibi præ cæteris Ro-
manis certus erat esse infensem. Quia enim ex concertatione (vt iuuenum fortium gloriæ & æ-
mulationes ferunt) crebrò inter dimicationes mi-
nis, prouocationibus, iactantijsque certauerant
C inter se priuatam publicæ adiunixerant inimicitiam. Quum Tullij tamen celstitudinem animi nos-
set, & præter omnes Volscos occasionem captare
eum infestandi vicissim Romanos, testimonium
reliquit illi, qui ait,
Ira repugnare arduum est:
Quicquid cupit, licetur vita.
Sumpto enim amictu & habitu, quo minime qui esset cognosceretur aspectu vt Vlysses, infestorum hominum est urbem ingressus. Erat diei serum, multique occurrerunt ei, sed nouerat nemo. Pro-
fectus domum ad Tullium, repete ad focum nul-
D lo sentiente penetravit, ibique tacitus sedit obuo-
luto capite, nihil agens. Familia stupore defixa, dubitauit excitare eum, quod aliqua & ex veste atque silentio eius eluceret trahitas. Narrant igitur Tullio iam cœnanti hoc monstri: qui sur-
gens adiit eum, rogauitque qui esset, quidque pe-
titum venisset. Ita Marcius aperiens se, & paulisper moratus: Si nondum (inquit) Tulli me cognoscis, sed nec aspectus facit tibi fidem, necessitas me delatorem facit mei ipsius. C. Marcius sum, qui plurimas clades Volscis intuli, & quod non finit id inficiari, cognomen circumfero Corio-
lani. Siquidem multorum sudorum & pericu-
lorum illorum præmium paraui nullum aliud quam inimicitiam in vos testem appellationem. Hoc mihi intactum superest. Cæteris hinc populi iniuria & iniuria, hinc magistratum & nobili-
tatis languore atque proditione spoliatus sum, pulsusq; in exilium supplex ad focum tuum con-
fedi, non securitatis causa & salutis: nam mortem si horrerem, quid huc venirem? Verum per-
E qui aueo pœnas ab ijs qui me fecerunt extorrem: quas iam sumo, qui in arbitrium me contuli tu-
um. Itaque si animus tibi est hostes adoriri, age, vtterem iam, Tulli, meis calamitatibus, & infortu-
F nium meum in Volscorum verte prosperitatem. Haec tenus verò pro vobis melius quam contra vos pugnabo, quatenus pugnant melius illi qui-
bus cōsilia nota hostium sunt quam ignari. Quod si cecidisti animo, neq; ducere ego spiritum aucto,
neque tibi honestum sit incolumitatem præstare

Veteri inimico & perduelli, nunc segni & inutili. A Vbi ea Tullius audiuit, ingenti est laetitia elatus, dexteraque ei data, Surge (inquit) Marci, bonoq; esto animo. Per enim commodè nobis cecidit, ^B huc quòd te contuleris: tu à Volscis expecta maiora. Inde benigne Marcium inuitauit. In sequentibus diebus contulerunt inter se consilia belli. At ciuitatem Romanam nobilitatis aduersus plebem ex Marcij potissimum orta damnatione exagitabat similitas, ac multa prodigia aruspices, sacerdotes, priuati denuntiauerunt haud contentnenda. Vnum hoc erat: Titus Latinus, de plebe homo, quietus probusque alioquin & liber superstitione, multo que magis vanitate. Huic somniū fuit: Visus Iupiter præcipere iret, senatu denuntiaret malum supplicationis præsultorem, quem miserant sibi, displicuisse. Hoc ostentum sibi ait primū parū curæ fuisse. Vb. iterum ac tertiu neglexisset oblatum, egregium filium se amisisse, corporisque repentina languore & debilitate correptum. Hæc in curiam lectulo delatus expofuit. Quibus editis, confessim conualescere eum corpus sensisse, surgentemque suis pedibus domum memorant reuertisse. Miraculo senatus attonitus, diligenter de re qua siuit. Fuit ea huiuscmodi: Seruum suum quidam alijs seruis tradiderat, præceperatque ut cæsum flagellis medio agerent foro, inde interficerent. Hæc agentes, & hominem verberantes, varios flexus præ dolore motusque indecoros alios magnitudine cruciatus voluentem supplicatio fortè sequuta est. Ea species minimè incunda, atque motus inconcinni multos præsentium offenderunt, factum tamē nemō vindicauit. Maledixerunt tantum & diras impaci sunt tam atrociter multanti. Etenim magna id temporis humanitate seruos prosequebantur, & quia ipsimet obiret operas suas, & communem cum illis vitam agerent, habebant eos benignius & familiarius. Habebarunt autem punitio serui qui peccauerat acerba, si lignum plaustri, quo sustentant temonem, circa viciniam portaret: ita enim punitum quum domestici & vicini vidissent, nullam habebant deinceps ei fidem, appellabantque eum Furciferum. Illud visum Latinus vbi patribus narravit, atque illis ambiguum fuit qui ille ludorum fuisset ingratus & malus præsultor, subiit nonnullis ob insolentiam supplicium serui illius, quem flagellatum per forum rapuerant, mox occiderant. Sacerdotibus id esse confirmantibus, pependit dominus penas, supplicationemque deo ac ludos instaurauerunt. Videtur autem cum cætera Numa sacrorum sapiensissimus fuisse præceptor, tum præclarè sanè ad religionem hoc constituisse. Nam quum magistratus & sacerdotes quid rei diuinæ faciunt, antecedens præco magna voce clamat, *Hoc age.* Qua voce rebus diuinis iubent intentos esse, neque vi lo opere eas vel negotio interpellare, quòd pleraque mortaltum coactu quodammodo & vi efficiantur. Sacrificia vero supplicationsque & ludos solent Romani non solum ex tanta occasione, sed ex minutula etiam instaurare. Siquidem F si unus equus thensas ducentium elanguisset,

Catois iegis, καὶ μιδὲν ἔργον ἐμβάψει μεταξὺ, μιδὲ χεῖσας αἰχλαῖς, ὡς τὰ πλέσα τῷ αὐθερπίνον αἴσιον
τῷ Εὔπορῳ Δῆμοι βίαια τραγόνδην. θυσίας ἐκτὸν πομπας ἦντας οὐ μόνον ἔξαιτις τηλικαύτης, ἀλλὰ καὶ Δῆμοι μητρῶν Ρωμαῖοις ἐπος δεῖν ἀναλαμβάνειν.

πάλαι μὴ ἐθρὸν αἴδρα καὶ πολέμου, τῶν δὲ αἰσφελῆς ἄ-
χενον. ὡς δὲν Τεῦτα ὁ Τύλος πέκυσεν, ἥδη τε θαυμαστῶς, καὶ
τὸν δέξιον ἐμβαλὼν, Αὐτίσσο(εἶπεν) ἀ Μάρκιε, καὶ θάρρος.
μέγα γέρημνα γάδοι ἔπεις, διδοὺς σταυτόν. ἐλπίζει μείζο-
να τῷ Οὐρανούσκων. καὶ τότε μὲν εἰσία φιλοφρεγούμενος τῷ
Μάρκιον. σὺ δὲ ταῦς θητούσας ἡμέρας ἐβούλευόντος τοῦ πολέμου καθ' ἐστοι. τὸν δὲ Ρώμην ἢ τὸ Τύλον πατεκίων
διεικῆδα τοῦς τὸν δῆμον, οὐχ ἡκίσα τὸν τὸ Μάρκιον κα-
ταδίκειν αἵτιαν ἐχόντων ἐπάρετε, καὶ πολλὰ δακρύσια μάρτις
καὶ ερῆς καὶ ιδιαῖται τρεπτήμονος ἀξία φερούμενος. ἐν δὲ λέγεται
τοῦ Σιούτο πληνέαται. Τίτος δὲ Λατίος, αἴνηρ οὐκ ἄγαμος θητο-
φόδιος, αἱ τραγύματα δὲ καὶ μέτερος διῆρος, καὶ καθαρές
δειπνοδακρύσιας, ἐπὶ δὲ μᾶλλον ἀλεξονίας. Καὶ οὐαρ εἶδεν,
ὡς Ζεὺς Διὸς εἰς ὄψιν ἡχοτος αὐτῷ, καὶ καλύπτοντος εἰπεῖ τοῦς
τὸν σύμκλητον ὃν κακὸν τὸ ὄρχηστρον ἔτειλεν αὐτῷ τοῦ
τῆς πομπῆς καὶ ἀτερπέσατον. Ιδὼν δὲ τὸν ὄψιν, ἐλεγει μὴ πά-
νυ φερούσαν τοῦ θεοῦ τον. ὡς δέ τοι δούτερον ιδὼν καὶ τείτον,
ἡμέλησε, παγδός τε ψευσθέαντον θητίδην, καὶ τοῦ Σά-
ματος ἄφων παρεζέπτος ἀκεστής θηνέατη. Τοῦτο δὲ σὲ
κλιπιδία φορέσθε κομιδεῖς εἰς τὸν σύμκλητον ἀπήγει-
λεν. ἀπαγγείλεις δὲ, ὡς Φασιν, οὐδὲς ηθετο ρωνύμον αὐ-
τοῦ δὲ Σάμα, καὶ αἰαῖς ἀπήδει δι αὐτὸν βαδίζειν. θαυμά-
γετες δὲν οἱ βουλευταὶ, πολλὰν ἐποίουσαν τοῦ τραγί-
ματος ζῆτην. Ήν δὲ Σιούτον· οἰκέτιν τὶς αὐτὸς τραγί-
δος οἰκέταις ἐπέρεις, σκέλετον ἔχαγεν δὲ ἀγρεῖς μα-
στιγωῖς, εἰτὲ ἀποκτείνα. Τοῦτο τραγίποεσιν αὖτες, καὶ
τὸν αὐθωπὸν αἰκίζομέν τοις, ερφάσι τε πομποδεῖπον τοῦ
οδῶν τρεφόμενον, καὶ κυνόδος διῆρος ἀτερπεῖς τῷ τραγί-
ποδεῖν κινούμενον, οὐ πομπὴ καὶ τύχειν ἡχολευθήκει. καὶ
πολλοὶ μὲν ἐδυχέραντο τῷ παρείτων, οὐτὲ ὄψιν ιδεῖσθαι ὁ-
ραῖτες, οὐτε κυνόδος παρεπούσας. Σούδεις δὲ ἐπεξῆλθεν, ἀλ-
λαὶ λειδεῖσα μόνον ἐγένοιτο καὶ κατάρα τῷ πικραῖς οὕτω
καλέσαντι. καὶ γέρεντο πολλὴ τρεπτοῖς οἰκέταις θητίδη-
κεια τοτε Δῆμοι τουργίαι, καὶ Θεονομίαν διαμήτης, ή μερώτε-
ρεν ἔχοτες τοῦς αὖτες καὶ σωτηρεύοντα. Ήν δὲ μεγάλη καλέ-
σις οἰκέτου πλημμελόσατος, εἰ ξύλον αμάξης, οὐ τὸ ρύμα
τοπερδοσιν, δράμλιος, μετέλειος τοῦτο τὸν θητίασιν. οὐδὲ
Σύδη παθῶν, καὶ οὐθεῖς τοῦτο τὸ σωτηρίκαν καὶ γέτοναν,
οἰκέτη πιστὸν εἶχεν. σκαλείτο δὲ Φουρκίφερ. οὐ γέροι Εὐ-
λληνες τοσατέωντι τέλευτα, Ήντο Ρωμαῖοι Φουρκίδη-
οιομέζοντι. ὡς δὲν οἱ Λατίος ἀπήγειλε τὸν ὄψιν αὖτες,
καὶ διπόρεων ὅσιον δὲν οἱ τῆς πομπῆς τοτε τρεπτούμενος
ἀτερπεῖς καὶ κακὸς ὄρχηστης, μερυπάθησαν εἴοι δῆμος τὸν
ἀποπίλα τῆς πιμερίας ἀκένου τῷ θερέποντος, οὐ μασ-
τιγωῖτες ζῆτασαν δὲ ἀγρεῖς, εἰτὲ ἔθανατωσαν. Συμφων-
σάντων δὲν τῷ ιερέων, οἱ τε δειπότης δίκιαν ἐδωκε, καὶ ταῦ-
τα τῷ πομπῶν καὶ τοῦ θεοῦ αὖτις δὲ τρεπτῆς ἐπετέλεσαν.
ἔοικεν δὲν οἱ Νομαῖς Ζεύτης διῆρα τῷ ιεράντι Θράταλος ζητη-
γητῆς γεγονέαν, καὶ Σύδη παγκάλως γε γομοθετῆσα τοῦς
Δῆμούς αὖτες. οἴτην γέροι τρεπτοῖς οἱ ιερεῖς τρεπτοῖς
τῷ θεοῖ τοις, οἱ κύριες τρεπτοῖς μεγάλῃ φωνῇ βοῶν, οὐκ
ἄγε σπουδής δὲ οὐ φωνή, Τοῦτο τρεπτῆς τρεπτούμενον

τῷ πόλιν τῇ ἱπόζου τῇ δριπερῇ χεῖται οὐδέποτε συλλαβόντος, αὐτὸς εὐθύσαντο τὸν πομπὸν ὑπετελεῖ. Καὶ ἐπὶ τοῖς κατέπειχόντοις μάκρην διστάσας τελεκοντάχεις ἐποίοντας, αἱρεῖ πόνος ἐλλείματος ἡ πεφορούματος γίνεσθαι δοκεῖν τοις. Σιαύτηρὸν διλαβέδα τοῖς θεοῖς Θεῖον Ρωμαϊκόν. οὗ Μαρκίος καὶ Τύλλος ἐναπία τοῖς διωτατοῖς κρύφα διελέγοντο, καὶ παρεκάλεσαν, ἔπεις εἰσιάζοντοι Ρωμαϊκοὶ τοῖς θεοῖς διλαβόντος τὸν πόλεμον διενεκτῆ. Τῷ μὲν δυσωπουμένῳ, οἵτις αποδεῖ μίτρας ἀπέτεινεν αὐτοῖς καὶ μίσχας γερμηνήν, πεφασιν αὐτοῖς Ρωμαϊκοὶ παρέδοντο, ἐκ πόνον τασσίας θλιψοῦντος οὐδέποτε καὶ ἄγωνι κηρύξαντες, ἀπίσταντο Οὐδολεύσοντος τοῖς θεοῖς διώντος τὸν πόλεμον. ἔνιοι δέ φασιν αἴπατη τὸν Μαρκίον καὶ δόλῳ γνέσθαι τὸν πόλεμον, πέμψαντος εἰς Ρώμην τοῖς θεοῖς τὰς αρχοντας οὐκ ἀληθῶς κατέτελον τῷ Οὐδολεύσοντος, ὡς τὸν θεατὴν θλιψούμενον ἔπειθεντος τοὺς Ρωμαϊκούς, καὶ τὸν πόλιν ἐμπιπλέσαι. πολέμας δὲ καὶ αὖτε θλιψούμενος διερριψετος ἐποίοντο τοὺς Ρωμαϊκούς. οὗτος δέ Τύλλος ὑπὲν μέζοναίρων θεοῖς παρεξίων, τέλος ἐπεισεις, πέμψαντας εἰς Ρώμην, τίνι τε κατέτειν, καὶ τὸν πόλεμον ὅστις αὐτοῖς πολέμων τῷ Οὐδολεύσοντος. οἵτις Ρωμαϊκοὶ τῷ πόλεμον ἀκεύσαστες, τὴν μάκτην, καὶ αἴπερκίνασθε, πεφεπέσας μὴν αἰαλίζεσθαι τὰ ὄπλα τοὺς Οὐδολεύσοντος, ὑπέροχες δέ καταθίσασθαι Ρωμαϊκούς. οὐδὲν τούτου σωματιγάντων σύκλοσιαν πολύδημον οὐδὲν Τύλλος, ἐπειδὴ τὸν πόλεμον ἐψήφισαντο, σωματιγάντων τὸν Μαρκίον καλέσας, μηδὲν αὐτῷ μηποκακῆντας, ἀλλὰ πιτίσσωντος συμμαχῶν ἡ Φελίσοδος πολεμῶν ὡς ἐβλαψθεν. ἐπειδὴ κατηδεῖσθαι οὐδὲν Μαρκίος, καὶ θλιψοῦταις τοῖς θεοῖς θλιψοῦταις, τὰ μὲν ἀλλὰ τοὺς καὶ πόλιν διωτατοὺς καὶ αρχοντας σύκλοσιες ογκάγειν καὶ πολεμεῖν, αὐτὸς δέ τοὺς πεφυγμοτάτους αἴδει καταλέγειν πέισας ἐκφέρεις αὐτῷ σωματιγάντων, σύνεδηγενεῖς τῷ Ρωμαϊκῷ αὐτῷ, καὶ μηδείος πεφεδροῦτος. οὐδὲν ποτὲ πόρποτε λείας ποτεύειν, ὅσιων ἀγράντες καὶ φέρεταις, καὶ γεωμέτρους τῷ τραπέδῳ τοὺς Οὐδολεύσοντος αἴπειτον. οὐδὲ δέ μηδέποτε οὐρανῷ εἶρεν αὐτῷ τὰς τραπέτας σύκειμας, οὐδὲ ποτέ, καὶ τὸ πόλεμον κατέβασθαι, μέγα, δέ τοὺς πατεκίνις πεφεδροῦταις τῷ δῆμῳ. Καὶ γέροντος πολύταλυμανόρδιμος καὶ θλιψοῦταις, τοὺς σύκειναν αἴρεις ιχυράς εφύλασσε, καὶ σύνεια κακοργεῖν, σύνεια λαζανίδην δέ σύκειναν σύνειν. οὐδὲ δέ θλιψοῦταις ἐπιμέλλοντες ἐγκραντούσαντας τοῖς θεοῖς, οἱ μὲν πατεκίνοις τοὺς πολλοῖς ἐγκαλεῖσθαις, ὡς δύσρα διωτατοὺς αἰδίκος σύκειναντο. οὐδὲ δῆμος σύκεινος ἥπατο θλιψοῦταις μηποκακίας ἐπειγοῦν τὸν Μαρκίον, εἶπε πολεμουμένων εἰπέτων, θεατὴς καθῆσθαι, φύλακας τῷ πλούτῳ τοῦ θεοῦ τῷ θεοῦ γερμάτων, εἶνα τὸν πόλεμον αὐτῷ ἐχεῖται. ταῦτα μηδεποτέ μηδεποτέ Μαρκίος, καὶ μεγαλεποτέ τὸ θεῖρόν τοῦ καταφεύγει τὸν πόλεμον τοὺς Οὐδολεύσοντος ἡ Φελίσοδος, αἴπηγαλον αἴσφαλον. ἐπειδὴ πᾶσα ταχὺ καὶ πεφερίμως ἡ τῷ Οὐδολεύσοντος διώματος θρεπτή, πολλὴ φανεῖσα, μέρος μὲν ἔγκωστα πάσης πόλεων τοῦ θεοῦ αἴσφαλος, μέρος δέ τραπέδῳ δῆμοι τοὺς Ρωμαϊκούς. ἐλέαθας δέ τῷ θεῷ ἡγεμονῶν οὐδὲν τοῦ Τύλλωντος ἐπεισεις. οὐδὲ Τύλλος εἰπὼν ὡς σύνεια σύκειται λαζανίδην ποτέ μηδεποτέ οὐδὲ τὸ Μαρκίον οὔρα,

A itemq; si lœua manu prehendisset auriga habendas, supplicationem decernebant instaurandam. Sequutis temporibus unum sacrificiū tricies instaurarūt, quod semper aliquid delicti vel offensionis interuenisse diceretur. Tanta religio erat erga deos populi Romani. At Marcius & Tullius Principibus gentis adhibitis, clām consultauerunt hortantes eos, dum occupati Romani domestieis seditionibus sint, ut arma ijs inferrēt. Sed quum pudor hos deterret, quod fœdus & inducias in biennium fecissent, specie ipſi Romani præbuerunt, B ex nescio qua suspicione vel calumnia inter spectacula & lados iussis per præconem Volscis ante solis occasum urbe excedere. Aliqui fallacia & dole Marcij compositum sunt autores. Misisse hunc ad consules Romanos falsò Volscos criminatum, in animo eos habere medijs ludis adoriri Romanos, & urbem inflammare. Incendit hoc edictum omnes grauius in Romanos. Tullius autem rem exaggerans & exacerbans, eis persuasit deniq; vt, missis Roman legatis, agrum oppidaq; bello Volscis adempta repererent. Romani auditis legatis stomachantes respōderunt, priores arma Volscos capturos, Romanos deposituros posteriores. Tullius exinde omni nomine Volscō contracto, vt bellum decernerent consuluit, & Marcium acci- rent, memoriaq; oblitterata offendarum, persuaderent sibi plus socium tunc allaturum adiumenti quām nocuisset hostis. Qui accersitus quum verba ad populum fecisset, nec minus facūdia quām armis pollere cum & rei militaris peritum apparuisset esse, prudentiaq; præcellere & audacia, deligitur, collega addito Tullio, dux belli cum libera potestate. Qui quum timeret ne tēporis, quo se paraturi Volsci erant, lōgior propagatio rei gerendæ præcideret opportunitatē, reliqua primotibus ciuitatis & magistratibus contrahere & subministrate iussis, ipse prōptissimo quoq; sine delectu inducto, vt voluntarij sequerētur se, in fines Romanos repente prēter omnium expectationem inuasit. Vnde tantum prædæ factum vt auferre eam & in castris non valerent consumere. Atqui nihil minus illa in expeditione, quam prædam & agri vastationem, morabatur, verūm cuius gratia hæc agebat, id magni ducebat, nobilitatē vt committeret cum populo. Quippe fœdatis & proculatis omnibus alijs, illorum prædia diligenter tutatus est, nec lædi vel attingi permisit quicquam quod esset eorum. Vnde querelæ inter eos & seditio exorta maior. Plebem criminata nobilitas est quod virum tantum in exilium egissent inique: contrā populus accusauit illos, quod odio inducti, Marciū accersiuissent, & dute pars altera vexatur bello, ipsi spectatores desiderent, qui opum & bonorum foris hostem suum habeant custodem. Eo Marcius patrato, quum multum Volscis momēti ad audendum & despiciendum hostes fecisset, salvum reduxit agmen. Mox omnes Volscorū vires magna alacritate coiēre. Quæ quum essent ingentes, partem relinquere ad oppidorum præsidia sta- tuerūt, reliquos ducere in Romanos. Optionē de- tulit Tullio Marcius prouinciarum: Tullius verò Marciū ait cūm nihil se esse virtute inferiorem, F

tum fortuna omnibus in prælijs prospereore vsum, A ideo voluit foris eū exercitui præesse, oppidis manusum se præsidio, atq; exercitui necessaria administraturum. Hinc magis Marcius cōfirmatus, primùm Circeios, coloniā Romana, mouit: quam in voluntariam ditionē concedentem nihil lēxit. Inde perpopulatus est agrum Latinum. Pro Latinis socijs, qui assiduè Romanorum opem implorabāt, expectabat eos ibi dimicaturos secum. Verū quia languescebat plebs, & pauci dies supererant magistratus consulibus, quibus rē adducere in discrimen nolabant, ideoq; Latinos domum remiserant, ipsa oppida Marcius tandem aggressus est. To- B lienses, Vicellenses, Pedum, ad hæc Bolanos, quū mœnia defenderent, vi cepit, homines in prædam redigit, bona eorum diripuit. Qui ad ipsum descuiusserunt, horum magnam egit curam, atque, vt ne inuito quidem se aliquid paterentur detrimenti, quām remotissimè ab eorum finibus castra locauit, & ab agris eorum abstinuit. Postquam Bolas oppidum non plus duodecim ab vrbe millibus & quingentis passibus cepit, ingentique præda capta omnes propè puberes interfecit, & Volsci, qui ad præsidium fuerant relicti vrbi, retineri non potuere, sed ad Marcium cum armis omnes concurserent, vnicumq; & solum dicerent se illum ducē agnoscere, ingens erat eius per totam Italiam nomen, atq; immensa laus virtutis, quæ vnius migratione corporis, rerum conuersione tam nouam effecisset. Res erat Romana confusa. Prælio decernere abnuebant. Coniurations quotidianæ & seditiones inter illos voces erant, donec Lauinium allatum est vallo ab hostibus clausum, vbi deorum penatiū sacra deposuerant Romani, generisq; inde originem trahebant, quod condidisset primum illud oppidum Æneas. Inde magna plebem & subita mutatio incessit sententiæ, per quam autem absurdæ & importuna nobilitatem. Populus enim voluit Marcij damnationem antiquare, atque reuocare eum in ciuitatem: senatus habitus, re in concilio deliberata, id improbavit & interdixit, siue obſistere omnibus quæ cupiebat plebs contendit, siue alias illū beneficio populi redire noluit in patriam, siue etiam illum ipsum iam oderat, quod infestaret oīnes non ab omnibus lēsus, & hostem se declarasset patriæ, cuius sciret præcipuam & optimam partem vicem suam dolere, vnaq; secum esse violatam. Recitato pro concione senatus consulto, populus suffragium inire & iubere rem ullam, nisi patres autores facti essent, haud valebat. Quo E nuntiato vehementius multo Marcius exasperatus, omissa obsidione, signa furibundus ad vrbum mouit, & ad fossas Cicelias castra ad quintum ab vrbe lapidem posuit. Quum esset terribilis aduentus eius, multumque conciuisset perturbatio- nis, seditionem tamen discussit in præsentia. Ne- mo enim iam multitudini repugnare, neque ma- gistratus neque senator de reditu Marcij audebat, sed quum aspicerent discurrentes per vrbum fœminas, in templis supplices, lachrymantesque se- nes & precantes, omnia autem destituta animis & sanis consilijs, rectè populum animaduerte- runt ad reuocandum Marcium animum appulisse. mihi autem pī, oūt' ἀρχων, oūt' Βουλευτής τῆς τοῦ Μαρκίου καταγαγέν. Διαδρομοῖς γυναικῶν, η τεσσις ιεροῖς ικεσίας καὶ δάκρυα πρεσβύτερος, δεῖσθε, πολιτῶν δημόσιοι τολμῆσι καὶ Σωτείας λόγοισι, οὐαέγνωσι οὐθεῖσι πολλοῖς επειποντας τοῖς Λατίνοις ἀπέπεμψαν οὐτοῖς Μαρ- C κίοις ἐπ' αὐταῖς ταῖς πόλεις ἥδη, η Τολεείνοις καὶ Ουίκανοις λαγκαδάνοις Ρα- κη Πεδιάδοις, ἐπ' Βαλανίοις αιτιάναις αὐτοῖς καὶ κρέτος ἔλαν, Κατεπάναις λειαίς ἐποίσατο, η τὰ χειματικὰ διηρ- πασε. Τῷ δὲ πρεστητελμών θειμέλφαι ἐποίστο πολλοῖς, οπως μηδὲ ἄκρυτος αὐτὸς βλέπεται, πορρωτάτω πρατο- πεδίον, η τῆς χώρας ἀπεχόμενος. ἐπειδὴ καὶ Βόλλας Βοσίλλας Ραμ- πόλιν οὐ πλείοις σαδίοις ἐκετον ἀπέχουσαν τῆς Ρώμης ἔλαν, χειματικῶν πολλῶν ἐκρέπτος, η πολὺ ταῖς οὐλίζουσα δῖσι τῆς οὐλικίας διέφθερε. Τῷ δὲ Ουσολύσικων οὐδὲ οἱ λιβύδι- οι πόλεις παραχθέντες ὑπαρτέρων, ἀλλ' ἐφέρειτο οὐδὲ τοῖς οὐπλοῖς ταῖς τοῦ Μαρκίου. Ἐνα δρατηρίᾳ τοῦ μόνου ζέχοντα εἰστῶν γινάσκεται οὐδὲν εἴδετες. Ήν οὔομα καπά πάνται αὐτοῖς τοῖς Γαταίσι μέγα, η καὶ δέξα θαυμαστής ζερτῆς, ἐνος σώματος μετατέσσερον ἀνθρακαμέ- νος διαβάλλεται τοῖς ταχίμασι. Ταῦτα Ρώμης Ρώμης οὐδένα κέρμαν εἶχε, μάχεσθαι μὴ ἀπεγνωκέτων, η δὲ συ- στάσις καὶ λόγοις σαστικῆς ὁσπέρα ταῖς διαλέκτοις οὐ- πον ἀγέλειον Λασούνιον απήγγειλε. Τοιτέχειρον τοῦ D Τῷ πολεμίσαν, ἐπου καὶ θεᾶν ιερὰ Ρώμηοις παρέψαν ἀπε- κείτο, καὶ τῆς θύσεων αὐτοῖς ζέχαι, Διαδρομοῖς πο- λιν ἀπειλεῖσαν πτοσαὶ τοῦ Αινείαν. Εἰτα τούτου, θαυμαστὴ μὲν ἐργαζόμενη μεταβολὴ γνώμης τοῦ δῆμου, ἀποποτελεῖσαν τοῦ πατεικίου. ο μὲν γάρ δῆμος ὄρ- μητε λύσει τοῦ τοῦ Μαρκίου καταδίκει, η καλέσι. αὐτοῖς εἰς τὸν πόλιν ήδη Βουλὴ σωματεῖσαν οὐδὲ τοῖς τοῦ Βουλήματος, ἀπέγρω η διεκώλυσεν. εἴτε πομπαὶ σύμπαθει φιλονεκεδοσα πάσιν οἷς δῆμος ἐπισύμβαζεν, εἴτε δῆμος χάρε- η τοῦ δῆμου τὸν δῆμον μὴ Βουλευθήν κατελθεῖν. εἴτε κα- κήσιον αὐτοῖς ήδη πεποιημένοις οὐρῆσι, οὐτοῖς ταῖς πατειδοῖς αὐτὸν ἐδέξεν ἐθρόνον, η δὲ κυριώτατον καρέτον μέρος εγίνωσκε συμπαθοῦ ἀποτελεῖσαν καὶ σωματικόνδικον. Εἰτε- Στέλεσις δὲ τῆς γνώμης εἰς τοὺς πόλοις, ο μὲν δῆμος ἀκι- οντος οὐ τῷ Φίφῳ τῷ νόμῳ τὸ ποτέ αἴδει περιβολεῖμα- τος δὲ Μαρκίου ἀκινότας, ἐπιμάλλον ζετερχειάδη, καὶ τὸν πολιορκίαν ἀπολιπών, θεῖ τὸν πόλιν ἐπ' οὐρῆσι ἐχώ- ρι, η τοῖς τοῖς λεγομένας Κλεισίας ταφεσις κατετερπα- πεδίον, πετασερχεται τῆς πόλεως σαδίοις αφετώς. ο- φθείσις Φίβερες, η πολιτῶν δόρυσιν τοῦ ζεχάνων, ομφας τοῖς παρέρπτων οὐδὲν οὐταντεν. Σούστις γέρεντοις πολλοῖς ἐπελ- μησον αἰτειπόν, οὐτ' ἀρχων, οὐτε Βουλευτής τῆς τοῦ Μαρκίου καταγαγέν. Διαδρομοῖς γυναικῶν, η τεσσις ιεροῖς ικεσίας καὶ δάκρυα πρεσβύτερος, πομπαὶ σύμπαθει τολμῆσι καὶ Σω- τείας λόγοισι, οὐαέγνωσι οὐθεῖσι πολλοῖς επει-

F μησι ταῖς τοῦ Μαρκίου καταγαγέν. Διαδρομοῖς γυναικῶν, η τεσσις ιεροῖς ικεσίας καὶ δάκρυα πρεσβύτερος, πομπαὶ σύμπαθει τολμῆσι καὶ Σω- τείας λόγοισι, οὐαέγνωσι οὐθεῖσι πολλοῖς επει-

Βουλίων τῷ πόλιος αὐτού, ὅπερασαδηκαλώς εἰ-
χεν οὐργὸν τὸ μυστικάκια σέργημάν. ἐδόξεν δὲ πᾶς, φρε-
στῆς αἰτοῦσθαι τοῦ Μαρκίου, σκέψει τε καθόδον διδόν-
τε εἰς τὴν πατεῖδα, ώς τὸ πόλεμον αὐτοῖς λαβόντας δεομένος. οἱ
οὐργοφέρετες διπλῶν Βουλῆς, ἵστηντο διπλῶν τοῦ Μαρ-
κίου, προσεδέχοντες τολλάντες γένεταις απομητί-
σθες φιλοφρουρούντων παρὰ αἰδρὸς οἰκείου τοῦ σωτήρος. ἐγίνετο
οὐργὸν τοῦ Κατεύθυντος, ἀλλὰ διφλά τῷ ερατόπεδῳ τῷ πόλεμον
αὐτέρτες, στενούχων αὐτοῖς μετ' οὐργὴν κατέχοντας καὶ βα-
ρυτοῖς σὺν διεκτῆς. ἔχων δὲ τοὺς προφέτους τῷ Οὐρλεύ-
σονταν τοῖς αὐτοῖς, σκόλων λέγαντον δεομένοις τοῦ γεννήτορον.
Εἰς πόντων δέ λόγους θετικούς τοῦ φιλοφρουρούντος διπλῶν τοῦ
αρέποντος, καὶ πανταλέμονος, απεκρίνασθαι μὴ πικραῖς τῷ
αὐτοῦ τοῦ οὐργοῦ ὡν ἐπαθεῖ, τὰ δὲ τῷ Οὐρλεύ-
σοντα, ὡς ερατογένες, σπεδομάνας τοῖς πόλεσι τὸν χώραν ὄ-
σπου απετέμοντο πόλεμον, κελύθων, καὶ φιλοσαδηκούς Οὐρ-
λεύσοντας ἰσοπολιτείαν πατέρα Λατίοις. ἀμέλω γέροντος εἶναι
βεβαούντων τὸν οὐργὸν διεργοῖς ἀπαλλαγὴν τῷ πό-
λεμον. γεόνοντος Βουλῆς ἐδώκεν αὐτοῖς ἡμέρας τελείωσις.
καὶ τῷ Αρέποντος απελθόντων, διῆντος διεζημένης τοῦ τοῦ χώ-
ρου. Εἰποτε δέ τοι προφέτου αὐτού παρεῖται τῷ Οὐρλεύσονταν οἱ πάλαι
βαριώδηροι τὸν διώματον αὐτοῦ καὶ Φθονοῦτες, ἐλέμ-
βανον. ὡν δέ τοῦ Τύλλου, ιδίᾳ μὲν τῷ τοῦ Μαρκίου
μηδὲν αἰτικύρδην, τοῦ δὲ μὴ δερπίων πάθει γεγονός. οὐ-
τοῦ γέροντος οὐργούντος πρωτάπαστον δέδει τοῦ παρεργά-
τηνος τῷ Οὐρλεύσονταν, πρότατον μονονήγενημένον αὐ-
τοῖς διπλῶν τοῦ Μαρκίου, τοῖς δέ διηγοῖς αἴτιοιστων, οσσον σκε-
τικοῖς αὐτοῖς μεταδώσθε διωμάτων τοῦ σέργην, αγαπῶν ἔχο-
τες. οὗτον αὐτὸν προτετηρείαν κρύφα διεπείρητο, καὶ
σωισάμνοι προέσθιον ἀλλήλους, τοῦ μάκτουν, καὶ παρεδόσαν
σκάλων τὸν αἴτιον τοῦ οὐργοῦν, οὐ τειχῶν οὐδὲ οπλῶν, ἀλλὰ σχυ-
ρῶν, οἵ τοι τάλλα πολύτελα τούτα σώζεσθαι τοῦ πάλιν ἀπί-
λυθα πέφυκεν, ήμερῶν τελάχειας δὲ πολέμων δεδομένων,
οὐ μείζονας, οὐδὲ στρατεῖτον γεόντα λαμβάνει μεταβολής.
καὶ τοὺς τοῦ γεόντος τοῦ Μαρκίου σὺν σέργην διῆλθον, ἀλλὰ
τοὺς συμμαχούς τῷ πόλεμον ἐφθερεύτιον τοῦ προσέκεπτε,
καὶ πόλεσι ἐπίτη μεγάλεστοις τοῦ πολυτελούντος διατείνειν. οἱ δέ
Ρωμαῖοι Βορθέν μὲν στρατόλυρον, ἀλλὰ οὐκον πλήρες ησαν
αὐτοῖς αἴτιοι, καὶ τοῖς σκνειαρκτικοῖς κειμένοις τοῦ προσέ-
λυθούσισ σωμασιν ὄμοιοις διέκριτο προφέτες τὸ πόλεμον. ἐπει-
δὲ οὐργός διῆλθε, καὶ παρεῖται αὐτοῖς οἱ Μαρκίου μὲν τοῦ δυ-
ναμέως αἴτιοις, σκέπτει πονούσιοις αἰτοῦσθαι, πάλιν τοῦ Μαρ-
κίου δεπένονταλέμονος, ὑφεσθεῖται τὸ οὐργόν, καὶ τοῖς Οὐρλεύσονταν
σκέπτης χώρας απαγαγέται, προστίθεται τοῦ λέγαντος, τοῦ δὲ αὐτο-
φροτέρεος σιντατιβέλτιον εἴτε. Φόροισι μὲν γέροντος διεπένθετο
Ρωμαῖοις· εὖδὲ πινος τῷ φιλοφρουρούντος δεῦ τυχεῖν
τοῖς Οὐρλεύσονταν, αὐτοῖς αὐτοῖς γνέσθαι παύπλακτα πε-
μόντοις. προφέτες τοῦ οὐργοῦ Μαρκίου ἐφη, μηδὲν τοῖς Οὐρλεύσονταν
ἀποκρίνασθαι ερατογένες· οὐδὲ δέ Ρωμαῖοις ἐπι πόλιτοις, πα-
ραιστοῦντο τοῦ προσέκεπτον μετεπιώτερον φρεγίσσανται, οὐπετοῖς δι-
κάροις οὐδὲν προφέτες αὐτοῖς στρατεύειν τούτοις, αἱ προσκαλέσματα
ψιφιστικῶν. Εἰ δέ επειδεῖδε μεταβολὴν, σκέπτησαν αὐ-
τοῖς αἴτιοις, αὐτοῖς μὲν λόγουν κενῶν βασίζονται εἰς τὸ ερατόπεδον.
βουλή, καθάπερ συχθισμοῖς πολλῷ τοῦ πλιθων τῆς πόλεως, ἀρρεστα τοῦ αὐτοῦ οὐργοῦ
τοῦ Ιερῶν, οὐ μητερούσι οὐργασταί, οὐ φύλακες, οὐ τοῦ αὐτοῦ οἰκείων πάτερον οὐσαν σκέπτησαν παλαμῶν μαρτικῶν ἐχοντες,

A senatum verò longè lateque errare, qui quum de-
ponere iram & simultatem debuisse, tunc susci-
peret eam. Decernuntur igitur ad Marcium legati,
qui redditum illi decretum nunciarent in patriā,
pacemq; ab eo peterent. Missi ab senatu necessarij
Marcij, magnam expectabant ab eo ob coniun-
ctionem & familiaritatem, in primo congressū co-
mitatem, sed incassum. Quippe per hostiū castra
ducti conuenerunt sedentem in cœtu & cum fastu
intolerabili. Ibi in principum Volscorum concilio
iussit eos, quid petutum venissent, edere. Qui be-
nigna & placida habita modestaq; vt tempus po-
stulabat oratione, quum finem dicendi fecissent,
responsum reddidit quā de iniuria sibi illata atrox
& iratum, quā de Volscis ut imperator oppida pre-
cipiens agrumque, quæ ijs ademerant bello, red-
derent, ac lege lata Volscis ciuitatem ut Latinis da-
rent, aliam, nisi æquis & iustis conditionibus, non
esse stabilem pacem. Spatiū ijs ad deliberandum
triginta dies dedit. A digressu oratorum, cōfestim
recessit ex agro Romano. Hanc criminādi ansam
nonnulli ex Volscis, quos iamdudum illius mor-
debat stimulabatq; potentia, primam atripuere.
C Ex his erat Tullius, non quod vlla ipse priuatim
affectus iniuria esset, sed quod vitio mortalium
communi laboraret. Torquebatur enim quod
gloria sua obsolesceret, & ipse despiceretur à Vol-
scis, qui omnia in uno reponebant Marcio, cæte-
ros autem volebant, quantum ipsiis impertiretur
ille autoritatis & imperij, in eo acquiescere. Hinc
primæ querelæ prosemnatae in occulto sunt, con-
spirantesq; inter se, & factum eius incusantes, pro-
ditionem vocabant illum receptum, non muro-
rum aut armorum, sed temporum, quibus conser-
uati hēc & reliqua, & contra amitti soleant, trigin-
ta dierum inducīs bello datis, quum maiores vel
minori spatio interuenire vicissitudines possent.
Quanuis hoc spaciū Marcus haud segne trans-
egit, sed socios hostium circumuagans solicitauit,
populatus est, atque oppida septem magna fre-
quentia cepit, quibus tamen ferre Romani
suppetias nō fuerunt ausi. Ita obtoruerant animi
eorum, & instar corporum planè obstupescenti-
um & resolutiorū erant ad bellum meti. Circum-
acto tempore, quum iterum adesset cum omnibus
copijs Marcus, alteram legationem miserunt de-
precatum eum, deponeret offensionem, &
reductis ex agro Romano Volscis, faceret propo-
neretque ea quæ è revtriusque populi duceret es-
se. Metu enim nihil populū Romanū remissū-
rum. siquid indulgēdum arbitratetur Volscis, po-
sitis armis, omnia assequuturos. Ad ea pronuntia-
uit Marcus, nihil se ut Volscorum ducem respon-
surum, sed ut ciuem Romanum adhuc monere &
consulere ipsiis moderarentur animis suis, & intra
triduum redirent, atque æqua postulata sua com-
probarent. Sin alia sententia sit, non vtrā ipfis in
castra cum inanibus verbis tutum fore venire. V-
bi senatus reuersis legatis relata audiuit, sicut in
graui tempestate & fluctibus ciuitatis sacram an-
coram iecit. Quotquot enim erant deorū immor-
taliū sacerdotes, sacrifici, editui, augures, quod pa-
trium ijs erat & antiquum sacerdotium, hi omnes
τοῦ τοῦ

cum insignibus, quibus vtebantur de more in sacris, vt Marcium adirent decreuere, petitum & obsecratum, poneret bellum, ita de re Volsorū cum ciuibus ageret. Hos castris quidem recepit, verū nihil concessit, nihil fecit vel respondit placatiū, tantūm vt prioribus conditionibus vel paciscerentur fœdus, vel bellum gererent. Quibus regressis, vrbe decreuerunt se tenere & tueri mœnia, itaque imperium hostium repellere, spem in temporis tractu potissimum, & incertis reponentes fortunæ, quando nihil ipsis salutare in mentem veniebat, sed tumultus, pauor, voces turbulentæ occupabant ciuitatem, quo usq; accidit quiddam illis, quæ identidem ab Homero referuntur (cui tamen non satis vulgus fidem adhibet) consimile. Quum enim ille magnis in rebus & temerè accidentibus dicat atq; exclamat,

Illi suggestit rem oculos dea cæsia Pallas. Et,
Ast aliquis mentem populo deus abstulit, ut qui
Pectoribus famam inseruit. --- Item,
Vel me ditata facit, vel sic deus omnia iussit.

Contemnunt eum, quasi rebus impossibilibus & fabulis absonis sui cuiusque consilii arbitrio fidem abroget. Quod non facit Homerus, sed verisimilia & visitata ratione effecta nostris adscribit consiliis, aitq; frequenter,

*Ast ego consilium turgentii pectore cepi.
Sic ait, ac tristis mærore affectus Achilles
Ambiguis hirto versabat pectore curas.*

Et alio loco,
— sed non induxerat illa
Optima versantem prudenter

In rebus vero monstrosis & temerariis, vbi impetu fanaticus & lymphaticus animus requiritur, non tollentem inducit deum, sed mouentem voluntatis arbitrium, neque impulsu infundentem, sed species impulsuum ductrices. Quibus actionem non efficit inuitis nobis, verum praebet liberae voluntati exordium, & fiduciam vel spem addit. Aut enim adimenda semel diis erit omnis causa & primordium nostrarum rerum aut quænam superfit ratio alia qua iuuent mortales, & eorum adsint conatibus? Neque enim corpus illi nostrum componant, neque manus & pedes vt res requirit, versent: at agendi vim, quæ est in animis nostris, & voluntatem principiis quibusdam & visionibus atque imaginacionibus excitent, aut contraria auertant, comprimantque. Romæ interea mulieres partim per alias templa, plerique & nobilissimæ ad Iouis Capitolini aram supplices se abiecere. Inter quas Poplicolæ soror, magni illius viri qui rem Romanam multum belli domique promouerat, Valeria erat. Ceterum Poplicola (vt in illius historia commemorauimus) iam erat defunctus. Valeria, quod genus non deformare vita putaretur, celebre erat nomen, & in honore habebatur. Hæc repente ita, vt dixi, mota atque ex diuinctu instinctu quum id quod expediret attigisset, surrexit, ceteraque omnes excitauit, & perrexit dominum ad matrem Marcii Volumniam. Quam ingressa quum sedentem apud nurum inueni set, & paruos Marcii liberos in sinu tenentem circumfusa ei reliquarum corona mulierum

νυομησετεξομβίνω, καὶ τὰ παιδία τῷ Μέρκιν τερψτοῖς κέλποις ἔχουσαν, οἱ κύριοι τελετήσασαι ταῖς γυναικαῖς αὐτῖς,

A τούτου πάμπλες ἀπίστεναι ταῦτα τὸ Μαρχίον ἐψιφίσατο κεκυρικηλήντες ὡς αὐτῶν ἐκάτερον ὅμοιος σὺ ταῖς ιερεγρίαις. λέγεται δὲ τοῦ πατρὸς θεολογεῖον, ὅπως ἀπαλλάξεις τὸ πόλεμον, γάτων μηδελέγεται πεδίον τοῦ Οὐολάσκουν τοῖς πολίταις. ἐδέξατο μὲν δὴ εἰς δὲ φρατόπεδον τὸς μῆδρας, ἄλλο δὲ στρένε ἐδώκεν, γάρ δὲ ἐπεργάζεν, οὐδὲν εἶπε μελακώπερον, ἀλλ᾽ ἐφ' οἷς παρέπειν σκέλελθε ποιεῖσθαι τὰ μηδελύστες, ήδε γε τὸ πόλεμον. ἐπομῆνον τοις ταῖς τοῦτοι σῶν τὸ ιερέαν, ἐδέξεν αὐτὸν τὸν Καίσαρα, σὺ τῷ πόλῳ ταῖς τοῖς χιλιομέτροις, διὰ παροστομήσιον τοῦ πολεμίους, σὺ δὲ γενίσια μαλισταὶ τοῖς ἐπὶ τὸ πύχλαν μηδελέγεις πήγερθοις
B τὰς ἑλπίδας ἐπειδὴ δὲ αὐτῷ γε σωτήριον στρένε ἤπισαντο παρεπόντες, ἀλλὰ παραχθῆ, καὶ τοῖσα, καὶ φίμη πονηρά τὰ πόλιν κατεῖχεν ἀγέρεις οὖσανέπει τὸ παρεγγυματῶν πολλάκις υφεστος. Ομηρός λεγομένων (μή παμέντε πεῖτον τὸς πολλάκις υφεστος) ὅμοιοι. λέγεται δὲ αὐτὸς καὶ αἰσθαντος τοῖς ταῖς μεγάλαις παρεγγυεσι καὶ μηδελέγεις,

Τῷ οὐ αργεῖ φρεσὶ γῆκε θεά γλαυκῶπις Αἰθέων,
καὶ Ζ,

Αλά πιστεύατεν βέβαιος, ὃς γένους θυμῷ
Δίημε τῆκε φάτνη. καὶ Θ,

Η"ποι οἰατάμνος, ἦ τε θεός ὡς ὀκέλθυτε, καταφρογήσον
ὡς ἀδικάτοις τούτη μαστὶ μιθόμασιν ἀπίσοις τὸ ἐκά-
στου λογομάντος τοῦ προαιρέσεως ἀπίστον καθισάντος. Οὐ ποιεῖ δὲ
τόπει Οὐρανος, ἀλλὰ πάλιν εἰκότες καὶ συνήθητοι λόγοι φρα-
γέλμα, ὃ ἐφ' ἡμῖν ἀποδίδωσι (καὶ λέγει θύπτε πολλάκις,

Αὐτὴν ἐγὼ βέλοςα καὶ μεγαλήπεσα θυμόν. Οὐ φάπ. Γιλείσαι δὲ ἀχος φύετ', σὺ δέ οἱ περ

Στήθαι λεσίοισιν οὐδέποτε μερμύεις.

---ΔΛΛΑΤΤΟΥΠΙ
Γειθ' αγαθὰ φρεγέοντα δάγφερα βελεροφόντιων.)
Διὸς δὲ ταῦς αἰτοποιοῖς καὶ περιβόλοισι περιέχεστὴ φορῆς θυσίας
καὶ θυσιώδεις καὶ περιβολάσσεις δειμάτιας, σὺν αἰαχειώπη
ποιεῖ τὸν θεὸν, ΔΛΛΑΤΤΟΥΠΙ θὰ περιέρεσιν οὐδὲ ὄρμας
στεργαζόμενοι, ΔΛΛΑΤΤΟΥΠΙ Φαντασίας ὄρμην αἴγαλός αἰς θύει ποιεῖ
τὴν περιέχειν αἰκάλασιν, ΔΛΛΑΤΤΟΥΠΙ παῖς ἐνεργοίσι αἱδίδωσιν σύρχοι, καὶ
θύει τοῦ ΔΛΛΑΤΤΟΥΠΙ θέλπιζειν περεστήθαι. ἢ γὰρ απαλλακτέον
ὅλως τὰ θεῖα πάσιν αἴγαλα καὶ σύρχοις τῷ καθ' ήματι, ἢ τὶς
αἱδίδωσι εἴη θύπος ὁ Βοηθός την αἰδέσθιοις καὶ συνεργεύ-
σιν; οὐ δὲ σῶμα μήπου πλάθοντες ήμην, θύει ταῖς χειρεσίσις
δεῖ μετανιήσεις αὖτοῖς καὶ τοὺς πόδας, ΔΛΛΑΤΤΟΥΠΙ ψυχῆς δὲ περι-

Ε κύκνον καὶ περιφέρεικόν δέχεται τοι καὶ φαίσασίς καὶ
βιτινοίς εὐείρευτες, οὐ τοιωντον ἀποδρέφοντες καὶ ισάντες.
Οὐ δέ τη Ρώμη τότε τὴ γυναικῶν ἄλλα μὲν πατέρες δῆλοι εἰ-
σι, αἱ δὲ πλεῖσται καὶ δοκιμάστατοι, οὐδὲ τὸ Καπιτωλίου
Διός βωμὸν ικέτευον. Οὐ δέ Σωτῆρις οὐ Ποπλικέλᾳ τῷ με-
γάλου καὶ πολλὰ Ρωμαϊός εἴναι τε πολέμοις καὶ πολιτείαις
ἀφελήσαντος ἀδελφὴν, Οὐαλεεία. Ποπλικέλας μὲν σῶν
ἐπιδημίκεις πεστεροῦ, (ώς δι τοῖς πολέμοις σκείνεις γεγαγενθόντοις
ισορίκειλοι) οὐδὲ Οὐαλεεία δόξα εἰχειν δι τὴν πόλειν τὴν Ηρινήν,
δοκεσσα δέ Βίσιμη καπιτζικήν δέ θύμος. οὐδὲ σῶν λέγον πά-
F θος δέσποτης πατούσα καὶ κατ' ὅπινοις σόκον ἀθέαστον αἴ-
μόν την συριφέροντος, αὐτή τε αἰέστη, καὶ ταῖς ἄλλας οὐα-
ζόσσα πάσσας, ἥκεν ὅπιτε τὸν οἰκίαν τῆς τοῦ Μαρκίου
ιπέδος Οὐαλεείαν πάσας εἰς τὴν τοιούτην κατέλαβεν μὲν τῆς

" Αὗται γε ἡμεῖς (εἶπεν) ὁ Οὐολυμνία καὶ οὐ Οὐεργιλία,
 " γυναικεῖς πάκρην τοὺς γυναικεῖς, οὐτε Βουλῆς φυγιστῶν
 " της, οὐτέ πρόχοντος κελεύσαντος. ἀλλ' ὁ θεός, ἥμνῳ (ὡς ἔοικεν)
 " οἰκτείεσθαι τὴν ικετείαν, ὄρμην παρέστησε δόλεῖ ταπείδας
 " τοὺς οὐραῖς καὶ δενδύνας, σωτηρίαν μὲν αὐτᾶς καὶ τοῖς ἄλλοις
 " πολίταις, ὑμῖν δὲ πειθόσας ὅτι φανερέσται φέροντα δόξαν
 " ηὐαγγέλιον Σαβίνον θυγατέρες ἔχον, εἰς φιλίδιν καὶ εἰρήνην σὺν
 " πολέμῳ σωμαγγαζεύσας πατέρεσθαι αἴδηρας. δόλει τοὺς
 " Μαρχίους ιοδούς μεθ' ἥμνῳ, σωμαγγαζεύσας ικετείαν, καὶ
 " μέτρυρίσατε τῇ πατείδι μέτρυρεις αἰλυθῆ καὶ μηχίσας,
 " ὅπις πολλὰ πάροντα κακάς, δόλειοῦτ' ἐπωράξεις δεινὸν, οὐτέ
 " ἐβούλουσε τοὺς οὐραῖς οὐραῖς οὐραῖς, ἀλλ' αποδίδωσιν οὐραῖς ἐ-
 " κείσθαι, καὶ μιδενὸς τυγχανεῖν μέλλον τῷ θητεικῶν. Τούτα τὰ
 Οὐαλερίας εἰπούστης, διεσόποτε αἱ λειπαὶ γυναικεῖς, ἡμεῖς
 " Φατέρος Οὐολυμνία, Καὶ τῷ κεινῷ οὐραῖς συμφοράν ως γυ-
 " ναικεῖς ίσον μέτετι, καὶ ίδια τούτη πολέμου πατείδας,
 " τὴν Μαρχίου δόξαν καὶ δρεπάνω, δὲ σῶμα δὲ αὐτῶν τοῖς
 " πολεμίων ὄπλοις φευγούμενον μέλλον ή σωζόμενον ἐφο-
 " ρασθαι. μέγιστον δὲ ἥμνῳ τῷ αἰτούχηρά δέσπιν, εἰ τὰ τῆς πατεί-
 " δας οὔτες ἐξηδείκνειν ὡς τὸ οὐραῖον εχθρόν εἰλπίδας. οὐκ
 " οἵδα γέ τοι πατείδας λόγεν ηὐρίσκεινος, εἰ γε μιδένα
 " ποιεῖται τῆς πατείδας, οὐ καὶ μηδένα καὶ γυναικεῖς καὶ παί-
 " δεων προετίμονεν. οὐ μέν ἀλλὰ γενναθήμην λεβούσα, καὶ
 " κομίζετε τοὺς σκέπαινον, εἰ μηδὲν ἀλλο, τοὺς τοῦτο τῆς πα-
 " τείδας ικετίας σταποπιθύσας διωμάθεις. Εἰ τούτου, τὰ τα-
 " πατείδας τῷ τῷ Οὐεργιλίου αιασθίσασα μέτ' τῷ ἄλλῳ
 γυναικῶν, ἐβάσιζεν εἰς τὸ φρατόπεδον τῷ Οὐολυμνών. ή δή
 " ὅψις αὐτῷ τότε οἰκτρὰ καὶ τοῖς πολεμίοις στεποίσονταίδω
 καὶ σωτείον. ἐπυγέδη δὲ οἱ Μαρχίους ὅτι βίμαζος κατέζημος
 μέτ' τῷ ηγεμονίσαν. οὐ δια εἰδε τοποιούσας τοῖς γυναικεῖς,
 ἐθάυμασεν. ὅπιγνοις δὲ τῷ γυναικαὶ παρέτηνεις ζεύσοδι,
 " ἐβούλεσθαι μὲν ἐρυθρίεν τοῖς αἰρέποις. ἐκείνοις καὶ απ-
 ειτήτοις λογισμοῖς. θυόμενος δὲ τῷ πάθον ἐλέπισθαι, καὶ
 συνπαραγόντες τοὺς οὐραῖς, οὐκ ἐτάκτηζομένα παρε-
 ελθεῖν, ἀλλὰ καταβάς θάψον ἢ βάδην. καὶ απομνήσας,
 παρέτηνεις μὲν ιαστάσας τῷ πατείδα, καὶ πλεῖστον χρόνον,
 ἐπὶ τῷ γυναικαὶ τῷ πάθον, μήτε δακρύων ἔπι, μήτε τῷ
 φιλοφρονεῖσθαι φειδεύμενος, ἀλλ' ὡς αἴρετο τὸ ρύματος φέ-
 ρεασθαι τῷ πάθοις ξενούντος αἰδεμενίας. ἐπειδὲ τούτων ἀδέλφων
 εἴχε, καὶ τῷ μητέρας Βουλευμένην ἡδη λόγων αρρήνη πάθετο,
 τοὺς τῷ Οὐολυμνών παρεργάσαντας τοῦτον τῷ πεποίκην,
 " τῆς Οὐολυμνίας τοιαῦτα λεγούστης, Όρες μὲν ὡς παῖ,
 " καὶ αὐτοῖς μὴ λέγωνται, ἐθῆπι καὶ μορφῇ τῷ αὐτίον οω-
 μάτον τεκμαγέρμηνος, οἷα οἰκουεῖσαν ἥμνῳ ἢ στὸ Φυγὴν πεποί-
 κησε. λόγιστη δὲ τοῦ οὐραῖας αἰτούχεστατη πασῶν αἴριμετα γυ-
 ναικεῖν, αἵ τις οὐδεὶς θέαμα, φοβερώτερον ἢ τύχη πεποίκην,
 " ἐμοὶ μὲν γὰρ, Τούτη δὲ μηδέρα τοῖς τοῦ πατείδας πείχοντι
 δεῖν αἰτοκαθήμενον. οὐ δέ ἐστι τοῖς ἄλλοις αἰτούχιας πάσοις
 καὶ κακοπαραγόντας τοῦτον, δύχεσθαι τοῖς, ἥμνῳ διπο-
 ρώτατον γέγονεν. οὐ γάρ οὖν τε καὶ τῇ πατείδι νίκην ἀμα-
 κεῖσθαι σωτηρίας αἴτιοθα τῷ τῷ θεοῖ, ἀλλ' αἱ τοῖς
 " ἥμνῳ καταρρέοντα τῷ ηγεμονίᾳ, Τούτα ταῖς ημετέροις ἔνεστι
 δίχαιος. αἰάγκην δὲ τῷ πατείδας η σοδή πέρασθαι γυναικὶ στὸ πάθον.
 " τῆσδε τῷ τῷ τούτῳ ζώσῃ τὸ πόλεμον. ἀλλ' εἰ μὲν σε πείσαμεν φιλίαν καὶ ὄμοιοις Διοφορέσθαι καὶ πακτοῦ θέ-
 μην, αἴροτερον θυέσθαι διεργάτην μᾶλλον, ἢ λυμανα. τῷ έτερων, οὐτε τῷ Διοφορέσθαι παραστούσαντον,

A Nos, inquit, quas conspicitis, Volumnia & tu Vergilia, fœminæ ad fœminas accessimus sine ullo senatusconsulto vel magistratum edicto, sed deus (vt arbitror) nostrorum misertus suppliciorum incendit nos, vt vos adiremus, oraremusque rem nobisipsis quidem aliisque ciuibus salutarem, vobis verò, si nos audietis, gloriostorē quam Sabinorum retulerunt filiae ex bello, quæ amicitiam & pacem inter parentes virosq; conciliauerē. Agite dum, pergitte vñā nobiscum supplices, ac date patriæ verum atque iustum testimonium, quanquam cladibus afflita multis fuerit, nihil lessisse eam vestramen, neq; itatè de vobis cōsuluisse, B imò vos reddere illi, etiamsi nihil impetratura sit æqui. Sic fatam Valeriam assensu sunt cæteræ subsequuntur: quibus respondit Volumnia. Et communium periculorum mulieres in partem venimus. & priuatim malè nobiscum agitur, quæ Marci perdidimus gloriam virtutemq;. Corpus quidem eius contemplamur hostium armis custodiri potius quam conseruari. Extrema verò hæc nobis miseria, si ita desperata respub. est, in nobis ut repositaria spem habeat suam. Haud scio enim an nullam rationē ille sit nostri habiturus, siquidem nullam habet patriæ, quam & matri & coniugi & liberis prætulit. Veruntamen vtramini nobis, & adducite ad illum, si nihil aliud, in suppliciis pro patria emori poterimus. Inde pueros & Vergiliam secum trahens profecta est cum cæteris matronis ad castra Volscorum. Excitauit hæc earum miseranda species etiam apud hostem verecundiam & silentium. Sedebat cum primoribus Marcius pro tribunal. Ut adesse mulieres vidit, cœpit mirari. Inde agnita vxore, quæ prima in agmine erat, conabatur obstinationem & atrocitatē suam retinere. Cæterū ad illius conspectum vicitus animo & consternatus, haud sustinuit ut adirent sedentem, sed prope rē descendit occurritq;, ac primū matrem perdiu osculatus, inde vxorem ac liberos, nullum modum iam lachrymandi & complectendi eos fecit, sed sicut vndis motui animi permisit se auferendum. Ut his satiatus matrem velle sensit verba facere, adhibito Volscorum concilio audiuit hunc in modum differentem, Qualem conditionem domi tuum nobis, fili, exilium peperit, ut nos taceamus, ex veste & miserorum corporum facie coniiciens vides. Nunc tecum reputa omnium nos calamitosissimas fœminarum adesse, quibus quod spectaculum eset iucundissimum, fortuna horrendissimum reddidit: mihi, ut filium: huic, ut virum patriam obsidentem cernat. Quæ verò cæteris rerum est alleuvatio asperarum & aduersarum, vota ut diis faciant, id nobis est implicatissimum. Neque enim licet nobis & patriæ victoram, & tibi à diis poscere salutem, sed quæ nobis inimici imprecentur hæc nostræ habent preces. Aut enim patria necesse est, aut te orbentur coniunx tua & liberi. Ego verò non expectabo ut fortuna me viua hoc decernat bellum, verū, nisi induxero te ut reconciliata gratia, compositisq; cōtrouersiis & offenditionibus, vtriusque partis benefactor sis potius quam pestis alterius, sic habeto, & ad id te compara, te patriam, D

εγὼ δὲ οὐ τελείω τούτων μοι Διοφορέσθαι τῷ πάθον. Εγὼ δὲ οὐ τελείω τούτων μοι Διοφορέσθαι τῷ πάθον. Εγὼ δὲ οὐ τελείω τούτων μοι Διοφορέσθαι τῷ πάθον.

priusquam exanimem transcenderis genitricem tuam non oppugnaturum. Neque enim illa mihi operienda est dies qua vel triumphari de filio à ciuibus, vel filium aspiciam de patria triumphantem. Quòd si abste postulem ut conserues, proditis Volscis, patriam tuam, difficilis, fili, & perplexa tibi deliberatio proposita sit. Neque enim perdere honestum est ciues, neq; fidem sequutostuam prodere iustum. Nuc exolui malis perimus, quod vtrisque pariter salubre, Volscis honorificum magis & pulchrum est, qui ob id quòd superiores sint, maxima dicentur nobis tribuisse beneficia, quum non secus ea ipsi accipient pacem & amicitiam: Quæ si sequutæ erunt, tu imprimis fueris autor: sin minus, in solum te culpa vtrinque conferetur. Bellum autem quum sit incertum, hoc habet certi tamen, quòd victori id supererit tibi, Paris ut patriæ sis: victus verò, censeris per iram benemeritis & amicis fuisse maximarum effector ærumnarum. Ita dicentem quum auditet Marcius, neque ullum responsum redderet, iterum Volummia, Quid files, inquit, fili? Iræ ne & offensio ni omnia dare præclarum est, turpe autem matri de tantiis rebus indulgere? An ve: ò meminisse iniuriatum magno est viro decorum, merita erga filios parentum venerandis & colendis iis pensare à præstanti & bono viro est alienum? At qui nemini ita congruat referre gratiam, ut tibi qui tam acriter persequeris ingratitudinem. Et quidem à patria magnas iam penas recepisti, matri verò gratiam retulisti nullam. At erat in primis pium citra necessitatem abs te oranti mihi tam honestam & iustum petitionem concedi: si non obtineam, quid extremam spem extraho? Sic fata, procubuit vna cum coniuge & liberis ad genua eius. Hic Marcius quum exclamasset, Quòd me adegisti mater? sustulit eam, dextraque arcta pressa, Victoria, inquit, læta patriæ, mihi funesta es potita: abibo enim ab ynate vinctus. His dictis, paulisper cum matre & vxore seorsum colloquatus, petentes eas remisit retrò Romam. Nocte clapsa, Volscos reduxit non perinde neque pariter eos omnes animatos. Alii enim & illum & factum eius improbabant, neutrum alii, ad reconciliacionem & pacem propensiores: nonnulli, et si quæ agerentur culparent, non malè sentiebant tamen de Marcio, sed veniam dandam machinis conuulso tantis. Nemo autem obstrepuit ei, sed omnes virtutis eius magis quam imperii reuidentes sequuti eum sunt. Populus verò Romanus quanta trepidatione perfusus urgente bello fuerit, maiorem dedit eo defunctus significationem. Simul enim quoque stationes quæ in muris erant, Volscos conspicerunt se recipientes, mox patefactis omnibus templis, quasi nuntiata esset victoria, coronati victimas cecidere. Præcipue gratia & honoribus quos patres populusq; vniuersus mulieribus habuerunt, illustris fuit gratulatio ciuitatis, quum ferrent & haberent illas palam salutis fuisse autores. Senatus quū decreuisset, quicquid postulasset, quod ad ipsarum laudem & præmiū pertineret, id consules facerent & præstarent, nihil postulauerunt aliud quam ut templum fortunæ muliebri ædificaretur, impensas ostenderūt se collaturas: victimæ & reliqua, quæ ad honorem

A ὡς τῇ πατεῖδι μὴ πεσομένῃ δικάιος τὸν οὐ νερῷ..
ταρβίναι γη τεκνοστ. ἐγδέ σπείρω με δεῖ γη μέρεα δια-
μένων, σὲ τὸν ψόν ἐπόφορη θριαμβώμνον τὸν τῷ πολιτῷ, ἢ θριαμβώντα τῆς πατεῖδος. εἰ μὴ σῶν
ἀξιῶν σε τὸν πατεῖδα σῶσαι Οὐολύσκους ἀπολέσατο,
χαλεπή σοι καὶ δειλίτης ὁ πᾶς περάσκεται σκέψις.
οὔτε γέροντας πολίτας καὶ λόγον, οὔτε τὸν πεπι-
τευκόντας περδομένην δίνουν. τινὴ δὲ ἀπαλλαγὴν παντὸν
αὐτόμετα, σωτηριον μὲν αὐτοτέρησις ὄμοιας, ἔνδοξον δὲ
καὶ καλέσθαι μᾶλλον Οὐολύσκοις, ὅπερ τὰ κερατῖνα δόξοις
διδόντα τὰ μέρια τῷ μάγαθῳ, οὐχ ἥπον λαμπάοντες εἰ-
ρίσιν καὶ φιλίαν. ὃν μάλιστα μὲν αὐτος ἐστι γνωμένον, μὴ
γνωμένων δὲ, μόνος αὐτὸν ἔξεις παρ' αὐτοτέρησις. ἀδηλος
δὲ ὡς πολεμος τῷ ἔχει πολέμου, ὅποι παντὶ μὲν α-
λεῖσθαι τὸ πατεῖδος εἴτε πολέμους ἐστι τῷ πολέμῳ, δόξεις τὸ
ὄργης διεργέτας διαδρόσκυ φίλοις τῷ μεγίστῳ συμφοραν α-
ποστεγνύει. ταῦτα τὸ Οὐολύσκια λεγόντος Μάρκιος ἡ-
χροῦ πομπὴν διπορηθόμνος. ἐπεὶ δὲ γη πανσαμένης, εἰς ἕκας
σιωπῶν πολὺν χρεῖον, αὐτὸς οὐ Οὐολύσκια, Τί σιγᾶς (εἶπεν).
ὦ πάτητος πότερον ὄργην δέσμονα μεγάλας δίκαιας πάτε-
ληφας, τῷ μητερὶ δὲ δόσεις μεγάλας γάλας τῷ πομπέωντος. οὐ μὴ δὲ
διστάπλιον αὖτον αἰάκης τυχεῖν με τῷ πομπέωντος δεομένων
ἔπιπλον γη διεγίγαν μὴ πειδουσα δέ τοι φείδημα τὸ ἔργατος
ἐλπίδες; ταῦτα εἰποῦσα περιπτετίθετο τοῖς ποσὶν αὐτῷ μὲν τῆς
γυναικὸς ἀμφὶ γη τῷ τέκνῳ. οὐ δέ Μάρκιος αὐτοῖς, Οἰδα
εἰργαστή με ὡς μάτερ; Εἰσαίσποντας αὐτὸν, καὶ τὸ δέσμια πέσοντας
σφόδρα, Νενίκηγες (εἶπεν) δύτυχη μὲν τῇ πατεῖδι νίκην,
ἔμοι δὲ ὀλέθριον αὐτοῦ γη τὸ πομπέον μόνος οὐ πάλιον. τῷτο
δὲ εἰπὼν, γη βεστή γη τῇ μητερὶ καὶ τῇ γυναικὶ διφερεύεις
ιδία, τοι μὲν αὐτεπειμένεις Ρώμην πάλιν αὐτὸς δεομένας,
τὸ γηνότος παρελθούσος απήγαγεν Οὐολύσκοις, καὶ τὸ αὐτὸν
τρέπον, γη ὁμοίας ξεκειμένης απομνήσει. οἱ μὲν γη ἐμέμφον-
ται, τὸ δύτρα γη τὸ περίπλον, οἱ δὲ δόσεις περιπλούσιοι γένεται
τοι γη εἰρίσιν οἰκεῖος ἔχοντες. ένοι δέ δειχεράνοντες τὴν
περιπλόμνα, τὸ Μαρχιονόμνος οὐ πομπέον αὐτούς, ἀλλὰ
συγκέντοντα πεικλαστέα τηλικαύταις αἰάγκεις. μητερὶ δὲ
δόσεις. ἀλλὰ πολὺτες εἰποῦσα μὲν δέσμοις μᾶλλον αὐτῷ δια-
μάζοντες οὐ τῶν δέσμωντος. οὐ δέ Ραμψίων δῆμος σὺ σοφοί
φόβεις καὶ κινδύνῳ καθέστηκε πολέμου παρέβητες, αὐτο-
τον παρέδει μᾶλλον λυθέντος. ἀμαρτυρία φειδών τοὺς Οὐο-
λύσκους αἰαζόμνοντας οἱ ποσὶ τὰ τείχη, καὶ πολὺ δίχις
ιερῷ αἰεώνῳ δεφανφορεύστων ὁπαδερ οὐτὶ νίκη καὶ θυσία.
μάλιστα δὲ τῇ ποσὶ τὰς γυναικας αὐτοποιηται πιμῆτε τε
βουλῆς πολὺ τε πλήθες απόντος, εἰδηλος οὐδὲ οὐδεὶς τῆς πό-
λεως, καὶ λεγόντων καὶ νομίζοντων γεγενέναι τῆς σωτηρίας
πειφαντος σκείνας αὐτας. Τηφιστεμένης δὲ τῆς βουλῆς, οὐ,
πολὺ αὐτοῖς αἰαζόμνοις γνέσιας ποσὶ δέσμοις οὐ γάλα, τῷ πο-
μπέοντος καὶ περιπλούσιον τοὺς δέσμους. δόσειν οὐδεστας ἀλλο-
τριασμένης συμβολέμνου παρ' αὐτῷ, ιερευργίας δὲ καὶ πηλας

ἢ τύχης γυναικείας ιερής ιδρύσασθαι, δὲ μὲν αἰάλωνας συμβολέμνου παρ' αὐτῷ, ιερευργίας δὲ καὶ πηλας

σταγησις πρεποντ, θηριοσια τη πόλεως αιδιαζόσις. επειδή Α
η βυλή τη μην φιλοθυμίας επιλέσσει, θηριοσιας ο δαπνώμας
εποιήσατε την εώνη δέδος, οδέντες την αυτού χείμασα συν-
σενεκάσσαμε διάτερον, αγαλμα καπετοκόβασαν, ο μη καί Φασι
Ρωμαῖοι καθισάμενοι στη πάτηρα, φένειασαθάνη πιεστον,
ΘΕΟΦΙΛΕΙ ΜΕ ΘΕΣΜΩ ΓΥΝΑΙΚΕΣ
ΔΕΔΩΚΑΤΕ. Ταύτης καί δις θηρέαται την φωνή
μετολεγεμον, αθηνάτοις ομοια καί χαλεπά πειστίνα πε-
δούτες ημάς. ιδίοντα μηδέ αγάλματα φρυνῶντα δακρυρ-
ρόντα, καί πινας μετέπειτα νοτίδας αγματώδεις, σοκ αδινά-
ποντεσ. καί γένους καί λίθοι πολλάχις μηδέ βρατα συνά-
γειοι γόνυμον ωχρότητος, πολλας δὲ χροας αισιον οὐκέτη,
καί δε χοντα βαφας στη τοις ταξιεχοντος οις έντα σημάνειν
θηραγμῷ φόφον ομοιον σκαλαπειν αγάλματα, καί ρηξιν ή
θεσταη μοσιαν βιαστέραν στη βάθη θυμολίων έναρηρος
φωνης ή θελεντον επτα σαφην ωχετίνη δέρτιομον στην
ανέχω θηρέατη πομπάπασιν αμήχανον ει μηδέ την ψυχην τη
θεον ανδροσ οργανικον διηρμοσθητο μέρεοι λεγητοις
γέγονεν ηχειν καί θραλέγεατη. οτας μηδένη ισορία πολλοις
διποιάστη καί πιθανοις μητυνη, μνόμοιον αιδησι πάδος
επινόμον την φαντασιη της ψυχης, συναπαντει τη δέ-
ξαν αστρο στην πυνη, ακρονειν σοκ ακροντες, καί βλέπειν ου
βλέποντες δικηδημη. ου μηδέ δινά τοις την διοιας φι-
λίας ταξις τη θεον αγανέμπαθες εχροι, καί μηδέν απετει,
μηδέ αιδησατη την ποιτων διωναμόνοις, μέρα ταξις πίσιν
τετη. Β θεματίσιον καί μη καθη ημάς της τοθεοδ διωναμέως.
οδέντες ουδέμιας ανδρεπινω τασσούκεν, ούτε φύσιν, ούτε
χίνην, ούτε τέχνην, ούτε ιδεα, ούδε ει η ποιει την ημένη
την ποιτων, καί μηχανάτη την αμηχάνον, την λεγεντην.
Διλλά μελλον στη πάσι θραφέρων, πολὺ μαλιστα τοις έργοις
ανόμοιος τετη καί παρηλλαγμός. Διλλά την μηδέ θειαν τη
πολλά (καθη Ηεράκλειον) απισιν θραφυγαίει μηδη γινώσκε-
ατη. Τη Μαρχιον, ως επιδηλητην εις Β Αιτίον διπο την θρα-
ηας, μισον πάνι καί βαριωμόνος θραφέρων ο Τύλλος,
επειούλιον διελειν διθύς, ως ει νω θραφύγοι, λαζειν έ-
πειραν ου παρεξοντα. πολοις ου συνησας καί θρακοβάσας
επ' αυτον, σκέλεισιν διθιασι τασσειν τοις Ουλούσχησι
την ποδοντα την δέρχη. ο δε φοβερόμος ιδιώτης θηρέατη,
την Τύλλου τραπηγωντος καί διωναμόνοι μέγισον στη τοις
έσυτος πολίταις, έλεγε την δέρχη διποδώσειν Ουλούσχησι
εαλ κελθώσι. καί γένη λαζειν πομπών κελθώσιτων. διθύνεις
δε μιδόνα καί λόγον, οδέντες νω θρακιτειαθη τοις βουλο-
μόνοις Αιτιατην. θυμολίων διω σκηλησιας, οι παρεποδι-
σμόνοι την θηριαγωγων αιτιαμόνοι παρωξισιον Β πλῆνος.
επειδη αιασάνι πατη Μαρκίω Β μηδηδορυσιν την
αιδηδης σπειδίου καί παρειχεν αιδηδης λέγειν, οι δε βέλτι-
σοι καί μαλισα χάρεστες ειρηνή την Αιτιατην έθροντες
φασεοι μετ' δινασ ακροσθημοι καί μιγαίως κεινοι-
τες, έδεισεν ο Τύλλος την διπολεγίας τοις αιδηδοσ. ου γέ-
στη τοις μαλισα δεινοσ ειπειν καί τη τασσοθεν έργα μεί-
ζονα την χάσιν ειχε την ουτερον αγριας. μαλλον μη δηλωσ
δι έγκλημα τοις μεγέθους της χάσισι η μητρόνειον. ου
γένη ου δέδησ αιδηδειατη, την Ρώμην τασσοχεισιον μη
λαζόντες, ει μη τοις λαζειν έγγυς έθροντο θραφέρων.

A deorum pertinerent, ut publice præberecintur.
Quam munificentiam quam collaudassent pa-
tres, & de publico tamen templum & simulacrum
posuissent, non eo minus pecunia fœminæ collata
alterum signum fecere. quod Romani memorant
in æde locatum vocem misisse huiuscmodi, PIA
ME RELIGIONE FOEMINAE DEDICA-
STIS. Bis hanc vocem fabulantur auditam, mon-
stris similia, & abhorrentia à fide persuadentes no-
bis. Nam sudorem signa videri emanare lacrymas-
que, & sanguineas quasdam stillas, non sit imposs-
ibile. Ligna enim & lapides subinde situm contra-
hunt, unde gignitur mador. Varios etiam edunt
sua sponte colores & accipiunt tinturas ex aere,
quibus diuinitus aliquid nihil sane prohibeat por-
tendi. Iam fieri queat ut stridori muris & gemutui
signa similem vocē reddant ex ruptura vel distra-
ctione partium interiorum violentiore. Perfecta
verò vox & sermo tam clarus, absolutus & diluci-
dus ex inanimato nulla ratione fieri potest ut ex-
eat, quum ne animus quidem nec deus citra cor-
pus organicum & instructum congruentibus ad
sermonem instrumentis queat vocem edere &
differere. At ubi historia multis nos & locupleti-
bus urget testibus, similem sensui ibi statuen-
deum est motum subeuntem opinandi vim, qui
est in animo, inducere opinionem, quomodo
in somno audire ea videmur quæ non audiamus,
& quæ non videamus ea videre. Veruntamen qui
perquam flagranti ardore & amore persequuntur
deum, atq; ideò nihil aspernari neq; respuere tale
valent, his diuinæ potentiae humanam sortem ex-
cedens multum fidei facit maiestas. Nulla enim in
re usquam conditionem humanam repræsentat,
nec natura, nec motu, nec arte, nec viribus, neque
si quid faciat quod efficere nos nequimus, & mo-
litur, quod non valemus moliri, id absurdum sit.
Imò verò qui in omnibus est absimilis nobis, mul-
ti maxime alius operibus & diuersus est. Verū
res diuinæ magna ex parte (vt Heraclitus ait) præ-
tereunt ex diffidentia nostram cognitionem. Por-
rò Marcium, postquam Antium ab expeditione
est reuersus, perosus patiter & ob metum infestus
Tullius tentauit mox per insidias sustollere: ad-
uersus quem parem occasionem, haec si effugisset,
non esset habiturus. In quem quum multos con-
citasset subornassetque, iussit ei abdicare se imper-
io, & rationem gesti imperii Volscis reddere. At
timens Marcius, imperatore Tullio, cuius maximè
inter suos ciues opes essent, priuatus esse, Volscis
ait se redditurum, si iuberent, imperium, quod o-
mnium iussu suscepisset: rationem nunc quidem
recusare, si quis poscat Antiatium, reddere. Con-
uocato ad concilium populo, compositi concio-
natores quidam exurrexerunt, plebemq; inflam-
mauerunt. Verū quum surgente Marcio, ardor
tumultus reuerētia eius languesceret, & liberè di-
cendi daretur ei facultas, atq; optimus quisq; An-
tiatiū, & qui præcipue otio delectabantur, non dis-
simularent benignè se audituros atq; æquè iudica-
tores, veritus Tullius est Marcii defensionē. Quip-
pe erat cum primis disertus, ac priora facta benefi-
centiā posteriore culpa habebant maiorē: imò cri-
men erat illud prorsus magitudinis testimonium
eius beneficii. Neque enim iniuria affectos arbitri-
ati se fuissent, quia Romanum non redegerant in-
ditionem, nisi per Marcium rem eō deduxissent.

Igitur visum est non vlt̄à procrastinare vel tentare vulgus, sed qui in coniuratione erant audacissimi, non audiendum vociferates proditorem, neq; permittendum vt dominatum in Volscos usurparet, nec deponere vellet prouinciam, globo facto trucidauerunt eum, neque tulit ei quisquam adstantium opem. Displicuisse plurimis rem confessim declarauerunt. Concurserunt enim ex oppidis, & corpus eius honorificè extulerunt, monumentumq; decorarunt vt bellatoris & imperatoris insignis, armis ac manubiis. Populus Romanus morte eius nuntiata, signum vel honoris vel iræ in eum nullum aliud edidit, sed postulantibus mulieribus lugere eum, vt quæque parentem, vel filium, vel fratrem soleret, decem menses permisere. Hic luctus terminus erat longissimus, quem Numa Pompilius (vt in illius vita recensuimus) definiuit. At Marcium ilicò Volscorum res desirauerunt. Primùm enim certamine quod cum Æquis sociis & amicis contraxerant, vtri imperatorem darent, orta seditio in vulnera & cædes eruptit. Deinde ab Romanis fusi acie, in qua cecidit Tullius, & præcipuus exercitus flos periiit, fœdam pacem accipere, qua in populi Romaniditionem fuerunt redacti, & pacti imperata facere, sustinuerunt.

Rebus horum gestis quas dictu & cognitu dictu & cognitu dignas putauimus, expositis, bellicas neutram in partem magnopere cernimus inclinare. Multa enim militaris audaciæ & virtutis exempla, multa etiam artis & prudentiæ in imperio iuxta vterq; edidit. Nisi Alcibiadem, quod terra mariq; perpetua victoria & secunda sit vsus fortuna, excellentiorem declarare ducem libeat. Nam habuit hoc vterque, quod quando presentes fuerunt, & exercitui præfuerunt, resp. suas manifestè erexerint, & contrà manifestius depresserint, quū descuiisset. At actiones Alcibiadis domi illas nimium blandas, dissolutionisq; & titillationis in ancillando plebi maculam detestabantur prudentes: è diuerso Marcii austeras, superbas, atq; nimium pro nobilitate pugnantes, oderat populus Romanus. neutræ igitur commendandæ. Atqui populatis & obsequiosus inculpatior sit illis qui quo alieni à populo colendo videantur, insultant ei. Turpe est enim ad potentiam assequendam assentari populo: verū potentia ex timore collecta & iniuria atque oppressione cum fœda tum iniqua sit. Iam moribus constat candidum Marcium & apertum fuisse, vafrum Alcibiadē in rep. tractanda & fallacem. Præcipue autem improbitatem eius reprehendunt & dolum, quo Lacedæmoniotum circumuentis oratoribus (vt author est Thucydides) pacem diremit. At enim hæc actio licet implicauerit denuo ciuitatem bello, validam tamen atque formidabilem Mantineorum & Arguorum societate, quam adiunxit ei Alcibiades, reddidit. Marcium quoque fraude cum Volscis commisso Romanos, falsis criminibus onerando eos qui ad ludos proficiscebantur, Dionysius memoriæ prodidit. Iam causa magis infame effecit factum. Neque enim ex contentione, neque ex civili pugna vel concertatione, sicut ille, sed iræ indulgens, à qua nullam ei ait Dion relatā gratiam,

πολιτικῆς μάγις ἢ αὐτίλλης (οἱ ἔκεινοι) δὲ καὶ ὄργη

Α οὐκέτι δῶν ἔδειξε Διαμέλειν, τοῦτο περὶ οὗτοῦ τὸν
πολλάν· ἀλλ᾽ ἐκεχειρέντες οἱ θρησκευταῖς τῷ σωματών αὐτού
οὐκ ἔσται κακός, τοῦτο τελοτέον Οὐολάσκιας τὸν αὐθότικον
πυργίνην, καὶ μὴ καταδέλμον τὸ σύρχον, ταφοτεούσιτες
αὐτοῖς διέφθειραν αὐτὸν, καὶ ταφοτέμεναν οὐδεὶς τὸ παρόν-
των. ὅτι δὲ τοῖς πλείσοις οὐκ ἔταχά την καταδέλμην, εἰδίλω-
σαν αὐτήν, συδραμόντες σὺν τῷ πόλεων θηρίῳ θόμα καὶ θά-
ψαντες αὐτήν, καὶ ταφοτηγέν. Ρωμαῖοι δὲ τὸ τελευτικόν
πυρδέλμοι, ἀλλοιδὲ οὐδεὶς απέδειξαν τὸ σημεῖον οὔτε Υἱῆς,
Β οὔτε ὄργης ταφῆς αὐτὸν· αὐτοπατένας δὲ ταῖς γυναιξὶν ἐπέ-
βεβαῖοποπειγίστη δίκαια μηνᾶς, ἀστερὸς δὲ τοῦ ἐκάστη πα-
τέρεα καὶ παῖδας καὶ ἀδελφόν. Σύντονον δὲ τὸ μακροτάτου
πένθους, οὐ ὕστε Νερμᾶς Γορτίλιος, αὐτὸν τοῖς ταφεῖσιν
γεγεραμμένοις δεδίλωται. τὸ δὲ Μαρκιονίτης ἐπόμη τὰ
Ουολάσκιαν ταφάγματα. ταφέτον μὲν γάρ ταυτάστατες
ταφῆς Σικανοὶ συρματίχοις καὶ φίλοις ὄντες, ταφῆς ιγενοίς,
ἀγέτε θαυμάτων καὶ φόνων ταφοπλάθον. ἐπειδὴ μάχην κρατη-
τέτες ταφῆς Ρωμαῖον, σὺν δὲ Τύλος απέθανε, καὶ θάψας
μάλιστης διαμάμεως διεφθάρη, Διαλύσας αἰχίσας ηγά-
C πησας ταφήσοι θρόμοι, καὶ τὸ ταφεστατόμενον αὐτοῖς
ποιήσειν ομολογούσατες.

E Κκειμένων ὃ τοσχέων ὅσας ἡγεμόνα λέγειν καὶ μηδέποτε πάτερ εἴη, ταῖς μὲν πολεμικαῖς ἐπ' οὐδέτερον ποιουσαῖς ροπεῖν μεγάλους ὄραιοῖς ἔτιν. ὁμαλός γὰρ ἀμφόπεροι πολλὰ μὲν τρανσιλικῆς ἔργα τόλμους καὶ μαθρείας, πολλὰ δὲ καὶ τέχνης καὶ περινοίς ἔργα τύλματος καὶ καλόρθεμον διετέλεσσιν, διποφάγεν τελφότερον ἔργον. ἐπεὶ τὸ γε παρέντας
D καὶ αρρχούσας ὄρδον αἰεὶ περιθλως τὰ οἰκεῖα, καὶ περιθλότερον αὖτις βλάστεριν μετισαρύνοις, αἱ μοτέρεις παῖρξε. πολιτείας ὃ τὸ μὲν Αἰγαίοντας τὸν ἄγρον λαμπρὸν, καὶ τὸ δὲ μὴ καθαρεύον αἰαγαγίας τὸ βαμβολοχίας, σὺ ταῦτας χάσιν ὄμιλεν τοῖς πολλοῖς, οἱ σώφρονες ἐβάλευσθον τὸν δὲ Μαρκίν πομπάπασιν ἀγρεῖν καὶ τὸ φέραντον τοῦ οἰλιγχικοῦ γνωρίζειν ἐμίστησεν ὁ Ρωμαῖον μῆμα. Οὐδέτεραν πέρισσον οἶνον ἐπαινετέον. ὁ δὲ θηραγωγῶν καὶ γερεζοληνος, τῷ δὲ ὅπως οὐ δόξοισι θηραγωγῶν περιπλακιζονταν τοὺς πολλοῖς, αἱ μεμοτόπεροι. αἰδρὸν μὲν γὰρ τὸ καλαθούμενον μῆμα
E ἐπὶ τῷ δινάσται τὸ δὲ ιχνευτὴν τῷ φοβερὸν εἴη, καὶ περικαῦ καὶ πέρι, περιστελλεῖν αἰδρῷ καὶ ἀδίκοιοῖς. ὅπις τοινυις ἀπλοῦσθισσός οὐ Μαρκίν περιείληπται. Εἰ δέ περ γεγονέναι καὶ αὐθέντεσσος, οὐ δέ Αἰγαίον πομπάρχος σὺ τῇ πολιτείᾳ καὶ αἰαλήθης, σὺν ἀδηλόντοις. μάλιστα δέ κατηγεροῦσιν αὐτὸς κακοήθεας καὶ ἀπάτης, η τοις Λακεδαιμονίον περέσθεις τὸ δυαχρουστάμνος, οἷς Θουκυδίδης ισόρικε, τὸν εἰρίσσειν ἔλυσεν. ἀλλὰ ἀντι μὲν πολιτεία, καί τοις εἰς πόλεμον αὐτῆς ἐμβαλεῖσθαι τὸν πόλιν, ιχυρὸν ἐποίησεν καὶ φοβερό τὸν Μαρκίνον καὶ Αἴγαιον συμμαχίδιν, δι Αἰγαίοντας περιγραμμένων Μαρκίνος δὲ ὅπις μὲν ἀπάτη καὶ αὐτὸς ἔξεπολέμησε Ρωμαῖοις καὶ Οὐδενόσκοις Διαβεδυόντεσσι τοῖς ἤκεντας ἐπὶ τὸν θέατρον, Διονύσιος ισόρικεν. η δὲ αὔτια φαυλότερον ποιεῖτο ἔργων. οὐ γάρ δέ τοις φιλονείκιας οὐδέ

πολλὰ τῆς Ἰταλίας μέρη συνεπάρχει, καὶ πολλὰς πόλεις Αὐτὸν αἰδικύσας, τῷ πορφύρᾳ πατεῖδα θυμῷ φέγγαλω-σε. καὶ τοις καὶ Αἰκινίαδης δὲ ὄργιν μεγάλων αἴτιος συμ-φορᾶν κατέτη τοῖς πολίταις, ἀλλ ὅτε πεφτον ἔγραψε τα-μελευμάριος, διγνωμότε χαὶ πάλιν ἀπορρίφεις, οὐκ ἐπεί-θη τοῖς στρατιηγῖς αἱρέτηδησιν, οὐδὲ παρεῖδε κακῶς βου-λευομένοις καὶ κινδυνεύοντας· διὸ ὁ τρίτος Αἰκινίας ἐπαι-γεῖται μάλιστα περίτελα πορφύρας Θερμισκάλεα, ποτὲ ἐποίησε, πορφύρας τοὺς τότε αἴρχοντας οὐ φίλοις ὄντας, ἐλθὼν, καὶ φρά-σας δὲ δέοντας λιδάξας. Μαρχίκιος δὲ πεφτον μὴ ὅλως κα-κῶς ἐποίει τὸν πόλιν, οὐχ ὑφ' ὅλης παθών, ἀλλὰ τοῦ βελτί-βου καὶ καρτίσου μέρους συναδικηντος αὐτῷ καὶ σὺν διγνήσα-τος· ἐπεὶ τοις πολλαῖς περοβούσας καὶ δεκόσοι μίδιν ισαγένοντας, οὐχίν τοῦτον οὔτε εἰςας, εἰδίλλωσεν ὅπερι πε-θαφθεῖσαι τῷ πατεῖδα καὶ καταβοῦντα, οὐχ ὅπως ἀπολέ-βῃ καὶ κατέληθη, βαρὺ πόλεμον καὶ ἀσύνδον ἐπιμηρυμέ-νος. τούτῳ γε φίσει τὸς Διοφέρειν. Αἰκινίαδης μὴ γένεται Βουλευμάριον τὸν Σπαρτατὸν, Διοφέρος δέος ἀμα καὶ μίσος αὐτῷ μετεπέιναμε πορφύρας Αἰθαίρας· Μαρχίκιος δὲ πομπα-δι-καὶ ποιοῦντας Οὐολεύσκεις, οὐκελῶς εἶχεν ἐγκαταλιπεῖν· καὶ γένεται τὸ ποδεμεῖκό, καὶ μεγίστη πίσιν εἶχε μὲν Καναάμεως, οὐχίν αὐτοῖς Κλείνος, ἀπογεωμένοις μελλοντὶ γένε-ται αὐτῷ Λακεδαιμονίον, σὺ τῇ πόλει πεσεῖσθαι, καὶ καλι-δού μηδος αὐτοῖς σὺ τῷ στρατοπέδῳ, πέλες εἰς τὰς Τισ-φέρουν χειρεῖς αἴφηνται αὐτὸν· εἰ μὴ τὸ Δία μὴ Φθαρίων ταὶς Αἰθίας πομπάπασι, ποθαν κατελθεῖν, ἐπερχόμενος. γε-νιατὰ τοῖναι οἱ μὲν Αἰκινίαδης καὶ λεβεῖν οὐκ δὲ πολλαῖς σὺν διερδοκιαῖν, καὶ Διοφέραται κακῶς εἰς βούφιν καὶ ἀκρα-σίας ισόρηται· Μαρχίκιος δὲ, οὐκ πιμὴ διδόντες οἱ στρατιηγοί, λεβεῖν οὐκ ἐπεισατο. διὸ καὶ μάλιστα τοῖς πολλοῖς ἐπαγθῆσ-θαι ταῖς πεσεῖσθαι Διοφέραις πορφύρας τὸν δῆμον, τοὺς δὲ Τι-σφέρους κέρδεσσιν, ἀλλὰ διὸ οὐκέτειν καὶ πεσεῖσθαι τοῖς πεντοῖς ἐπηρεάζεσσιν. Αὐτίπακτος μὲν οὖν σὺν θητείολῃ πιν γεάφων πεσεῖ τὸ Αἰκινίαδεις τῷ φιλοσόφῳ τελετῆς, Περὶ τοῖς ἀλ-λαγοῖς (Φυσὶν) ὁ δύναται τὸ πείθειν εἶχε· τοις δὲ Μαρχίκιον περ-χειρεῖς καὶ σφραγίδας τοῦτο μὴ πεσοῦν ἐπαγθῆσεν ἐποίησεν αὐτοῖς τοῖς διπαθοῦσι, τὸν ὄγκον αὐτὸν καὶ τὸν ἐρυμάσιον σωώσοντα (αὐτὸς Πλάστιν εἶπεν) αὐτάδεισι μὴ τασσομείναντας· τοῦ δὲ Αἰ-κινίαδην τοιωτάτοιν θητείολιον γεννηθεῖ τοῖς σύντυγχομύ-σιν οἰκείως, οὐδὲν θαυματὸν σὺν οἷς κατέρθου, τὸν δόξαν αἰθεῖν μετ' δινοίας καὶ θυμῆς διημερεύσαν· οὐκοῦ τοις τῷ Αἰ-θητομέτων ἔνα πολλάκις γάστιν εἶχεντα πέραν. οὗτον δέ τοις μὲν οὐ μικρὰ βλαψίας οὐδὲν ὀλίγα τὸν πόλιν, ὅμοις ἀπε-δείκνυσσε πολλάκις ἡγεμόνιν καὶ στρατηγός· Κλείνος δὲ μόνιαν θῆτε πολλαῖς σφραγίδας καὶ αἰθραγαθίας σφράγις πεσο-κανθαρίδην, ἐξέπεσεν. οὔτω τὸν μὲν, οὐδὲ πάροντες κακῶς, εἰδύ-ντες μισεῖν οἱ πολίται· τῷ δὲ πεσεῖσθαι θαυμαζομένῳ μὴ φι-λεῖσθαι· καὶ γάρ τοι Μαρχίκιος μὲν οὐδὲν ἀπεδείξατο τὴν πό-λει στρατηγῶν, ἀλλὰ τοῖς πολεμίοις καὶ τῆς πατεῖδος· Αἰκινίαδης δὲ καὶ στρατευομένου πολλάκις καὶ στρατηγῶν τοις ἀπέλαυσας οἱ Αἰθαίραι, καὶ παρὼν σκεφτεῖ τὸν ἐρθραῖν Φ-θονον ἐβούλετο, καὶ μὴ παρέστης, ἴχυσαν αἱ Διοφέραι· Μαρ-χίκιος δὲ ταράων τὸν Ρωμαῖον κατεπικάθητο, παρέ τοις Οὐολεύσκεις μέφθεν, οὐ δικαίως μὲν οὐδὲ οἵσιως· αὐταῖς δὲ τοις διλέγουσι ταράρεσσεν αὐτοῖς, οὐτις μημοσία τοις

A multas Italæ partes concusserit, multisq; nihil merentes, obiter, ob indignationem in patriam, afflixerit vrbes. Quanuis Alcibiades quoq; ciuibus impellente bile multarum extitit machinator calamitatuum, vt primùm tamen pœnitere cognouit eos, mollitus est, ac quum iterum fuisse ab iis repudiatus, non probauit prætorum errores, neque male consilientibus & periclitantibus conniuit: verū factum, quod erga Themistoclem præcipue celebratur Aristidis, idem erga illos duces, quanuis inimicos, egit, quos adiit, indicauitque, atq; docuit quid ex vñu esset. Marcius primùm totam ciuitatem infestauit, quum lñsus non esset à tota, sed optima potissimaq; pars esset vñà cum eo vulnerata, atq; de eo doleret. Deinde multis legationibus & precibus quum vnam procurarent offensam ac dolorem, quia his inflexus non est neq; dedit locum, declarauit ad obterendam atq; proruendam, non ad recipiendam patriam & creditum sibi parandum, bellum se atrox atque inexpiable concitasse. At hoc certè dicas esse inter eos dissimilis. Alcibiades ex metu simul & odio Spartiarum insidiis appetitus ab iis transiit ad Athenienses: Marcio Volscos, quem illi omnibus officiis prosequebantur, parum honestum erat deserere. C Siquidem dux creatus ab iis fuerat, summamque acceperat cum potentia fidem, non vt ille, quo abutebantur potius quām vtebantur Lacedæmonii, quum oberrasset Spartæ, mox volutatus in castris esset, permisit demum se in Tissaphernis arbitrium, nisi sanè redire quum cuperet in patriam, ne perirent funditus Athenæ, obseruauit illum. At qui pecuniam Alcibiadem minus honestè mercenariam frequenter accepisse, & turpiter in luxum profudisse & libidines, literis proditum est: Marcium vt caperet quod honoris causa dabatur, non induxerunt imperatores. Vnde in dissensionibus ciuilibus de ære alieno multitudine summo fuit odio, quasi non compendii gratia, sed per contumeliam & fastidium insultaret ipsis. Antipater autē in epistola quadam de Aristotelis philosophi obitu scribens, Inter cetera, inquit, vi præditus fuit ille ducendi animos. Marcius verò res gestæ & virtutes, quòd hoc claudicarent vno, illis ipsis de quibus bene merebatur acerba fuerūt, qui supercilium eius, & solitudinis, vt Plato ait, peruvicaciā contubernalem non tulerunt. E diuerso Alcibiadis, qui comiter agere cum adeuntib. nouerat, non est mirum rerum ab eo præclarè gestarū florentē gloriā E cum benevolētia ciuiū & honore fuisse fauorabilem. Quandoquidē etiam offendit nonnullæ eius saepe acceptæ illis fuerunt & delectabiles. Inde hic quanquā non modicis neq; paucis incōmodis affecerat rem publicā, dux tamen prætorq; identidē designatus est: ille quū ob multa decora & strenuè facta legitimè ambiuisset consulatū, est præteritus. Ita superiorē ciues non poterant, vel lñsi, odisse: alter hoc assequebatur, vt quū admirarētur eum, nō amarent tamen. Enim uero nihil Marcius reip. Imperator præsttit, sed contra patriam hostib. multa: Alcibiadis benefacta & militis subinde & ducis F sensit populus Atheniensis, ac præsens, quantum volebat, erat aduersariis superior, absente eo valebant calumniæ. Marcius damnatus à populo Romano præsens est, Volsci præsentem interemerunt, improbè quidem ac nefariè: colorem præbuit ipse tamen probabilem, quòd quum publice

ad conditiones pacis non descendisset, priuatim adductus à fœminis, odium hostile non sustulisset tamen, sed flagrante adhuc bello, tempora perdiisset & corrupisset. Decuerat vero de eorum qui ipsius sequuti fidem fuerant sententia se recipere, si maximam sui erga illos officii ducebat rationē: sin nulla Voisorum cura tangebatur, sed ut ira satisfaceret intulit bellum, qua exulta id prosequi desit, non matris gratia parcer oportebat patriæ, sed una cum patria parēti. Nempe pars erat & mater & coniunx eius quam oppugnabat patriæ. At publicis obsecrationibus precibusq; legatorum & suppliciis sacerdotum spretis, receptus matri condonatus, nō genitricis honos, sed labes erat patriæ: q̄ cōmiseratione & deprecatione unius fœminæ causa est incolumente consequita, velut indigna quæ conseruaretur propter semetipsam. Inuidiosa igitur hæc & crudelis fuit atque importuna profecto gratia, neutrām q; in partem recta: signa enim remouit nec assensus hostibus, nec cum assensu sociorum. Quorum fuit fons omnium austeras, intollerabilis arrogantia & peruvacia, quæ sua sponte est vulgo tardiosa: consociata vero cum ambitione effarerat prorsus, atq; intollerabilis evadit. Siquidem nec prensant, qui his vitiis contacti sunt, multitudinem, perinde ut si non cupidi sint honorum, deinde stomachantur repulsam passi. Quippe supplicem se non præbere neq; blandum plebi, id Metellus etiam & Aristides & Epaminondas habuere: sed quod vere floccifacerent ea quorum erat in nutu posita, populi delatio & ereptio. At in exilium pulsi decennale, repulsam passi, & damnati saepius, non fuerunt infesti ciuibus insolentiæ eius causa: verum amplexi eos sunt ubi fuerunt pœnitentia ducti, & ingratiam redierunt cum pœnitentibus. Ut enim quisq; minime obsequitur plebi, ita minime debet eam vlcisci: quod maxima offensio ob repulsam ex immodica nascatur gloriae siti. Atqui Alcibiades honoribus delatis non ibat inficias duci se, & angi præteritum: unde acceptus & gratus studebat esse iis quibuscum agebat. Marcio vero ut coleret illos qui prouehere eum ad honores & augere poterant, non permettebat superbia, iram autem & ægritudinem incendebat neglecto ambitio. Atq; hæc sunt quæ in eo viro culpes, cætera sunt splendida omnia. Temperantia & abstinentia cum præstantissimis & innocentissimis Græcis, nedum cum Alcibiade, hercle audacissimo in his & honesti securissimo, sit conferendus.

A Διαλύσεις μὴ τερατεῖσάνθρος, ιδίᾳ δὲ πεισθεὶς ἡπερ τὸν γυναικῶν, οὐκέλυσε τὴν ἔργα, ἀλλὰ τὸν πολεμου λόγοντος, αἰπώλεσε τὸν καρφὸν καὶ σιέφειρε. πεισαντα γάρ εἶδε πειπτικόν τε καὶ απελθεῖν, εἰ τὸν τερατεῖσαν σκεπάσσον πλεῖστον ἐποιεῖτο λόγεν. εἰ δὲ μηδὲν ἐφεύπλε Οὐδενόσκων, ἀλλὰ τὸν ὄργιον ἐμπλῆσαν τὸν ιανὸν βουλόνθρον στήγε τὸν πόλεμον, εἴτε ἐληξεν, οὐ Διὰ τὸν μητέρα καλαῖσειχε φειδαδας τῆς πατεῖδος, ἀλλὰ καὶ σὺν τῇ πατεῖδι τῆς μητέρας. μέρες γάρ διὰ καὶ πιτηραὶ ηγειν τῆς πατεῖδος διὰ πολιόρκει. Ζ δὲ δημοσίας ικεσιας καὶ δεῖπνος φρίσιων καὶ λιταῖς ιερέων αἰπνιᾶς γενοσάθρον, εἴτα χρισταδαγητῆ μητέρα τῶν διναχώρων, οὐ τῆς μητέρας διὰ πιμή, ἀλλὰ αἰμια τῆς πατεῖδος, οἵτω καὶ τοῦτον τῷ μιαν γυναικα σωζούμενον, οὐ δικαίας σώζεσθαι διὰ αὐτῶν. Βπιφθόνος γάρ τοις γάρ τοις αὖτες, καὶ αὖτες αἱ γαστροὶ αἱκνεῖσθαι, καὶ τοὺς οὐδετέρους έχοντας Ζ δύναμον. διναχώρων γάρ μήτε πεισθεὶς ἡπερ τὸν πολεμούσκων, μήτε πεισας τὰς συμπολεμοῦσας. ἀναγνον αἰπνιτῶν, Ζ διομίλητο τὸ Σέπου καὶ λίδην τοῦτον φαντασίαν αὐταῖς, οὐκέτι αὐτὸν, ἐποχές δέδει πολλοῖς, ταῦτα φιλοτίμως πεισον, γίνεται ποντιάπασιν ἀγειν καὶ απαραιτητον. οὐ γάρ τοις πολλοῖς οὐδὲ δεόμενοι πιμῆς εἴτα χαλεπαίνοντο μὴ τυγχάνοντες. ἐπει τόχε μὴ λιπαρῆ μηδὲ θεραπευτικὸν οὐχ λανεῖται, καὶ Μέτελλος εἶχε, καὶ Αἰγαίδης, καὶ Επαμινόδας. ἀλλὰ ταῦτα φρεγεῖν αἱηθαῖς ἐν δῆμος δέδει καὶ δωιακαὶ αἱ φελέαθρα κύειος, Ζ ζογραχιζόμενοι καὶ διποχειερούμενοι καὶ καπαδικαζόμενοι πολλάχις. οὐκ ὠργίζοντο τοῖς πολίταις αὐγωμονοδοιν, ἀλλὰ ηγεπων αὐθίς μεταμελεμένοις, καὶ διηλατήσοντο τοῦτον τοῦτον τὸν γάρ τοις πολλαῖς. οὐ δὲ χαλεπαίνειν μάλιστα μὴ τυγχάνοντα τῆς πιμῆς, οὐ τὸ σφόδρα γλίχεαθα φυόμενον. Αἱκινάδης αὖτις οὐκ ἤνειτο πιμένθρος χεύρειν, καὶ δυσφορεῖν παρερώμενος, οὐτε επεισθῆτο τερατοφιλῆς εἴτη τοῖς παρεδοτούσι καὶ γεγραπτούσινος. Μάρκιος δὲ θεραπεύειν αὖτις οὐκ εἴσα τοῖς πιμάν διωαλμένοις καὶ ἀνέξειν Ζ τοῦτον φαντασίαν, οὐρανὸν δὲ λύπην αἱμελουμένῳ τὸ φιλότιμον παρεῖχε. καὶ Ταῦτα εἴτα τοῖς αὐτάστητο τὸ αἰδρός τὰ δὲ ἄλλα πομπαὶ λαμπρά. σωφερούμενος δὲ γενημάτων ἐγκρατεῖς εἴνεκε τοῖς ξρίσοις καὶ καρπάτοις τὸ Ελλάσεων αἴξιον αὐτὸν παρεβάλλει, οὐκ Ἀλκινάδη μαὶ Δία ταῦτα φρασούτα τοῦτον.

E Ταῦτα καὶ ολιγωρεπάτερ τὸν καλεῖν γνωμένῳ.

